

ປັ້ມຄູ່ມື

ກາ ກວດກາຜິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ອາເລັກເມີວີ ລຸ່ມ, ດຣ. ໄຊມອ ເຮັດຈິສ, ດຣ. ອາລີ ຈອ ສັ ແລະ ພູດທະກອ ຫຼວງໂຍທາ

ຊຽ ໂດຍ : ອາເລັກ ເມີວີ ລຸ່ມ

ແປໂດຍ : ພູດທະກອ ຫຼວງໂຍທາ

**Lao PDR
Program**

ອົງການ ອະນຸລັກ ສັດປ່າ

ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ

ກຸມພາ 2010

ຮູບໜ້າປີກ: ຊ້າງອາຊີ (*Elephas maximus*) ໄກ້ບ້າ ທ່າລັງ, ເມືອງ າກາຍ, ແຂວງຄຳມ່ວ .
ຖ່າຍໂດຍ: ຄຳຄູ ຊຸ ບໍລິ (ພາຍໃຕ້ກາ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກົມປ່າໄມ້, ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ
ແລະ IUCN. ພາບພື້ນຫຼັງກາ ປີກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃ ລາວ. ຖ່າຍໂດຍ: ສະຫຼວດ ຊາບ (IUCN)

ສາລະບາ

ຄຳ ຳ.....	4
ຈຸດປະສົງຂອງປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້.....	4
ພາກສະເໜີ.....	5
ຄວາມໝາຍຂອງຄຳວ່າຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.....	14
ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຕ້ອງມີການກວດກາຕິດຕາມ.....	19
ິເວດວິທະຍາຂອງຊ້າງ.....	20
ພຶດຕິກຳໃ ກາ ທຳລາຍຜິ ລະບູກຂອງຊ້າງ.....	24
ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.....	26
ການສ້າງຕັ້ງເຄືອຂ່າຍແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ.....	26
ກາ ລາຍງາ ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.....	27
ການຕອບສະໜອງໃນເວລາທີ່ມີເຫດການຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄືນກັບຊ້າງ.....	28
ທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.....	29
ເຕັກິກ ແລະ ວິທີກາ	29
ແບບຟອມບັ ທິກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.....	29
ຫຼັກວິທີການໂດຍທົ່ວໄປ.....	30
ວິທີກາ ບັ ທິກຂໍ້ມູ ລົງໃ ແບບຟອມ.....	33
ຂໍ້ແນະນຳທົ່ວໄປ.....	37
ການກຳນົດເນື້ອທີ່ປູກພືດແລະເນື້ອທີ່ທີ່ຊ້າງທຳລາຍ.....	37
ເຄື່ອງອ່ານຄ່າພິກັດ (GPS).....	40
ກາ ສ້າງແຜ ວາດໂດຍກາ ໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ແລະ ເຂັມທິດ.....	43
ກາ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູ	75
ບົດລາຍງາ	75
ເອກກະສາ ອ້າງອີງ.....	77

ຄຳ ຳ

ໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງເມືອງ າກາຍໄດ້ມີກາ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂຶ້ນພາຍໄຕ້ກາ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ (WCS) ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຈໍເທີ 2 (NTPC) , ເພື່ອເປັນ ກາ ສຶກສາຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃ ເຂດພູພຽງ າກາຍ,ໃ ຊ່ວງໄລຍະປີ 2004 ຫາ 2009.

ເຕັກນິກ ແລະ ວິທີກາ ທີ່ບໍ່ ຍາຍໃ ປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ໄດ້ຖືກ ຳໄຊ້ໂດຍພະ ັກາ ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ ແລະ ຫ້ອງກາ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ າກາຍເພື່ອ ຳມາເປັນ ເອກະສາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃ ເຂດດັ່ງກ່າວ. ປັ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ເປັນ ກາ ດັດແປງຄັ້ງທີສອງຈາກປັ້ມຄູ່ມືກາ ພິກອິບຣິມກ່ຽວ ກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງເຊິ່ງເຮັດໂດຍໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງ າກາຍ (ເບິ່ງ ເຮັດຈົສ 2004, ດັດແປງຄັ້ງທີ 1)

ຈຸດປະສົງຂອງປັ້ມເຫຼັ້ມນີ້

ວັດຖຸປະສົງຂອງກາ ສ້າງຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ແມ່ນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນ ປັ້ມຄູ່ມືກາ ພິກອິບຣິມໃຫ້ກັບພະ ັກາ ລັດ ຫຼື ພາກສ່ວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ທີ່ສືບ ໃຈອື່ນໆທີ່ຕ້ອງກາ ສຶກສາຫຼືຈັດຕັ້ງວຽກກາ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ. ປັ້ມຫຼັກນີ້ໄດ້ບໍ່ ຍາຍເຕັກນິກ ແລະ ວິທີກາ ໂດຍຍຶດເອົາສື ທີ່ສື ຍາ MIKE ວ່າດ້ວຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃ ກາ ບໍ່ ທຶກຂໍ້ມູ ຢ່າງເປັນ ລະບົບ. ປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ໄດ້ ຖືກອອກແບບໃ ກາ ກະກຽມກາ ແນະນຳຂັ້ນຕອນໃ ພາກປະຕິບັດເພື່ອພັດທະ າຄວາມຮູ້ຄວາມສາ ມາດໃ ກາ ກວດກາຕິດຕາມເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງພ້ອມດຽວກັນນັ້ນປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ຍັງໄດ້ສະເໜີຂໍ້ມູ ພື້ນຖາ ກ່ຽວກັບປະຫວັດຄວາມເປັນ ມາ ແລະ ສະຖາ ະພາບຂອງຊ້າງຢູ່ໃ ລາວ, ສະເໜີຂໍ້ມູ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ ແລະ ສາຍເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ສະເໜີ ເຕັກນິກ ແລະ ອຸປະກອ ທີ່ ຳໄຊ້ເຂົ້າໃ ວຽກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ພ້ອມທັງສະເໜີກ່ຽວກັບ ສື ທີ່ສື ຍາກາ ກວດກາຕິດຕາມເພື່ອ ຳໄຊ້ເຂົ້າໃ ວຽກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.

ບາງວິທີກາ ແລະ ເຕັກນິກວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ສະເໜີໃ ປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ແມ່ນອາດຈະເປັນເລື່ອງໃໝ່ ແລະ ທ້າທາຍໃຫ້ກັບພະ ັກາ ລັດບາງຄື , ແຕ່ລະເຕັກນິກ ວິທີກາ ແມ່ນ ໄດ້ມີກາ ບໍ່ ຍາຍລາຍລະອຽດຢ່າງຄັກແ '. ບໍ່ມີປັ້ມຄູ່ມືໃດທີ່ສາມາດຖ່າຍທອດປະສົບ ກາ ຕົວຈິງກ່ຽວກັບກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໄດ້, ດັ່ງນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງຂໍ ແ ະ ຳວ່າເພື່ອຈະ ຳໄຊ້ປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ໃຫ້ເກີດມີປະສິດທິຜົນ ຫຼາຍຂຶ້ນຕື່ມນັ້ນແມ່ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ ເຮັດຄຽງ ຄູ່ໄປກັບກາ ຝຶກອິບຣິມໂດຍມີຜູ້ທີ່ມີປະສົບກາ ໃ ພາກສະໜາມຕົວຈິງກ່ຽວກັບກາ ຕິດຕາມຂໍ້ຂັດ ແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງເປັນ ຄູ່ຝຶກ.

ພາກສະເໜີ

ປະເທດລາວເຮົາໄດ້ຖືກຂະໜາ າມວ່າ "ດີ ແດ ລາວລ້າ ຊ້າງ" ມີວັດທະ ະທຳ ແລະ ຮີດຄອງປະ ເພື່ອ ດຶງຳມສືບຕໍ່ກັ ມາຕັ້ງແຕ່ດຶກດຳບັ ເຊິ່ງຊ້າງກໍ່ແມ່ ສັດທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນ ທີ່ຕິດພັນ ຢູ່ກັບຄົ ລາວມາໄດ້ຫຼາຍເຊັ່ນຄື . ຄື ລາວເຮົາໃຫ້ຄວາມເຄົາລົບັບຖືແລະຖືເອົາຊ້າງເປັ ສັ ຍາລັກສັດທີ່ມີ ພະລັງແລະອຳ າດເປັ ເຈົ້າປ່າ, ແລະ ແ ' ອ ຊ້າງເປັ ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ອາໄສຢູ່ບົກທີ່ມີ ຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃ ໂລກ. ຄວາມງົດງາມໃ ດ້າ ສິລະປະກຳກາ ແກະສະຫຼັກຫຼືຮູບພາບຂອງຊ້າງທີ່ ໄດ້ປະດັບປະດາໃ ເຮືອ ຊາ ບ້າ ຊ່ອງແລະວັດວາອາຮາມໄດ້ປະກົດໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ທຸກຫົ ທຸກແຫ່ງໃ ປະ ເທດລາວ. ປະຈຸບັນ ຊ້າງຍັງແມ່ ສັດທີ່ມີບົດບາດທາງດ້າ ຈິດໃຈແລະວັດທະ າະທຳຮີດຄອງປະ ເພື່ອຂອງຄົ ລາວເຮົາເຊິ່ງສະແດງອອກໃ ງາ ພິທີກາ ຈັດງາ ບຸ ຊ້າງໃ ລາວ (ພາບ 1ກ ແລະ 1ຂ).

ພາບ 1. ບົດບາດຂອງຊ້າງທີ່ມີສ່ວ ະວມໃ ກິດຈະກຳຮີດຄອງປະເພື່ອຂອງລາວເຮົາ
©AMcWilliam 2009.

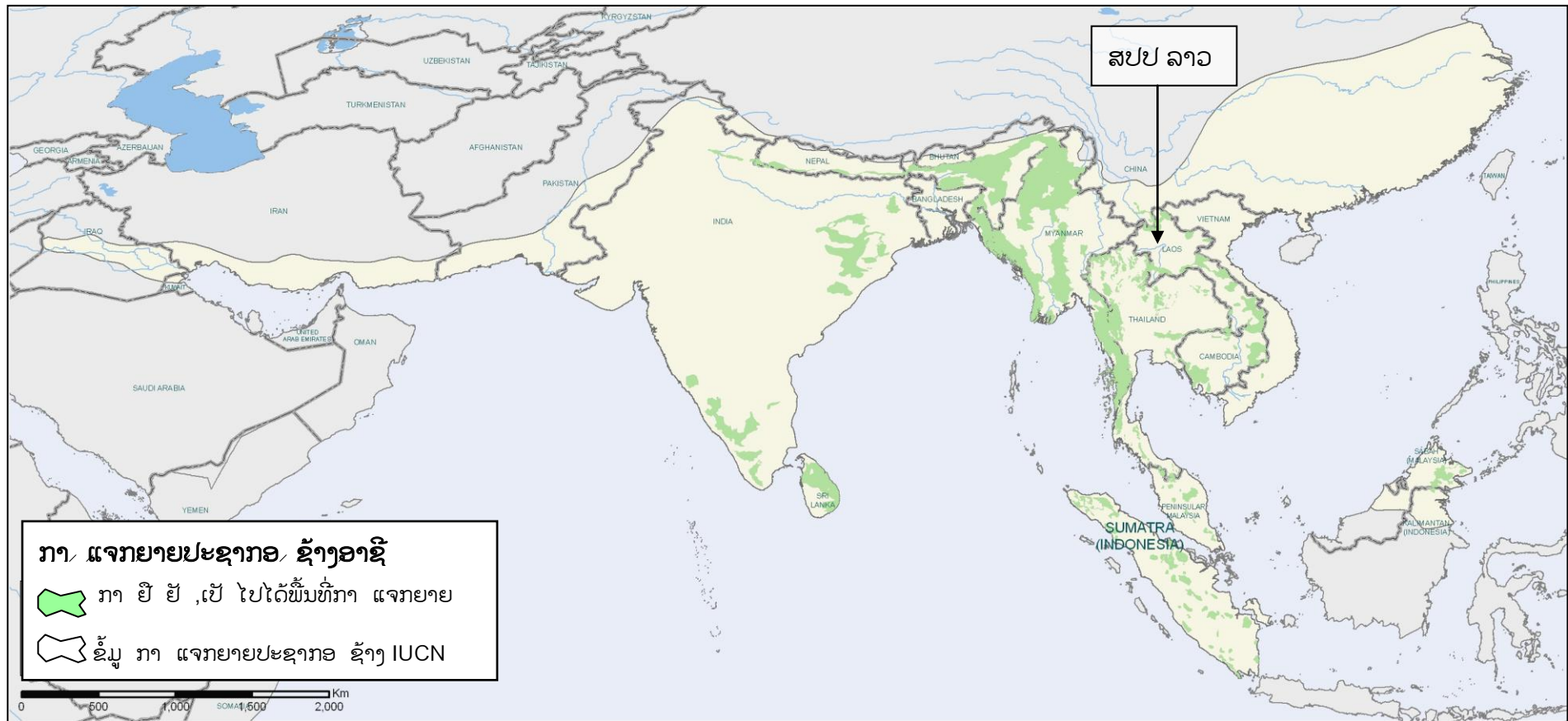
ເປັ ເວລາຫຼາຍຮ້ອຍປີທີ່ມະ ຸດໄດ້ ຳໃຊ້ຊ້າງເປັ ພາຫະ ະເດີ ທາງໃ ປ່າ. ກ່ອ ຫນ້າຈະມີລົດຍາ ພະ ຫາ ະ ແລະ ເສັ້ນທາງ ຊ້າງໄດ້ເປັ ພາຫະ ະຮັບໄຊ້ລາດສະວົງ ແລະ ເປັ ພາຫະນະທີ່ໄຊ້ເຂົ້າໃ ກາ ບຸກເບີກເຊັ່ນດຽວກັ . ບາງເວລາຊ້າງໄດ້ຖືກ ຳໃຊ້ເຂົ້າເປັ ພາຫະ ະໃ ກາ ລາກແກ່ໄມ້ ແລະ ທີ່ ສຳຄັນ ບາງພື້ນທີ່ທີ່ຍາກສຳລັບພະຫະອື່ນໆຈະເຂົ້າເຖິງຊ້າງສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ (ພາບ 2ກ). ໃ ຍຸກທີ່ ມະ ຸດມີຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້າ ວິທະຍາສາດເຕັກໂ ໂລຢີເຮັດໃຫ້ກາ ຳໃຊ້ຊ້າງເຂົ້າໃ ກາ ຊຸດຄົ້ ໄມ້ແມ່ ຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ ແຕ່ເຖິງແ ວໃດກໍ່ຕາມຊ້າງໄດ້ຖືກ ຳມາໄຊ້ເຂົ້າໃ ວຽກງາ ກາ ທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະ ຸລັກ. ຈິ ເຖິງປະຈຸບັນ ຊ້າງໃ ລາວຍັງແມ່ ໄດ້ຮອງຮັບັກທ່ອງທ່ຽວຈາກຕ່າງດ້າວເພື່ອທ່ຽວຊົມ

ປ່າທຳມະຊາດທີ່ສວຍສົດງົດງາມມີເອກະລັກທີ່ບໍ່ຄືໃຜ. ັກຄີ້ ຄວ້າ, ັກທຳມະຊາດວິທະຍາ, ແລະ ັກວິທະຍາສາດຍັງໄດ້ ຳໄຂ້ຊ້າງເຂົ້າພື້ນທີ່ກາ ສຳຫຼວດ ແລະ ຂີ່ ສົງສະບຽງອາຫາ ແລະອຸປະກອນ ໃ ພາກສະໜາມ (ພາບ 2).

ພາບ 2. ຮູບກາ ສະແດງຄວາມສາມາດໃ ກາ ລາກແກ່ໄມ້ຂອງຊ້າງ ທີ່ບຸນຊ້າງ, ທົ່ງສາ 2007 (ເບື້ອງຊ້າຍ). ຮູບຂອງຊ້າງທີ່ໃຊ້ເປັນ ພາຫະ ະຊ່ວຍເຫຼືອໃ ກາ ສຳຫຼວດປ່າ, ເຊກອງ 2009 (ເບື້ອງ ຂວາ).

ກາ ແຈກຍາຍຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງປ່າອາຊີແມ່ ມີຢູ່ໃນ 13 ເຂດໃຫຍ່ໆ ັບຕັ້ງແຕ່ອີ ເດຍ ຫາ ຫວຽດ າມ ແລະ ກາ ຄາດຄະ ປະຊາກອນ ຊ້າງອາຊີແມ່ ຢູ່ໃນ ລະຫວ່າງ 30,000 ຫາ 50,000 ໂຕ. ມັນ ແມ່ນ ພື້ນທີ່ທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ຍາກຕໍ່ກາ ຄາດຄະ ແລະໃຫ້ໂຕເລກທີ່ແ ັ້ ອ ໄດ້ພ້ອມດຽວກັບ ນັ້ນຂໍ້ມູນ ຈາກ 13 ເຂດກໍ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ກາ ແຈກຍາຍຂອງຊ້າງອາຊີຍັງມີຢ່າງກວ້າງຂວາງຢູ່ໃນ ລາວ (Duckworth et al. 1999, FAO 2002) ແລະປະເທດລາວໜ້າຈະເປັນ ປະເທດທີ່ມີຄວາມ ໝາຍຄວາມສຳຄັນ ແລະ ມີຈຳ ວ ປະຊາກອນຊ້າງອາຊີຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຂົງເຂດອິນໂດຈີນ (Duckworth and Hedges 1998) (ພາບ 3).

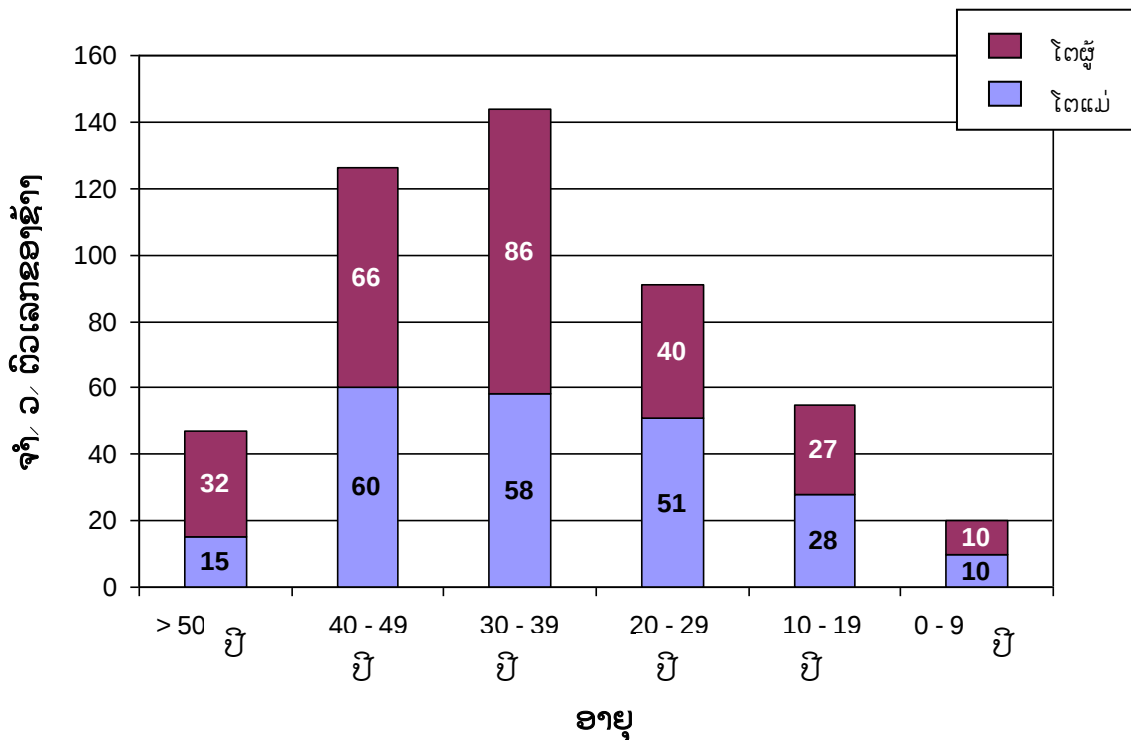

ພາບທີ 4. ຂອບເຂດກາ ແຈກຍາຍຊ້າງອາຊີ. ພື້ນທີ່ສີຂຽວແມ່ ສະແດງເຖິງພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບກາ ຍີ ຍັ . ເປ ໄປໄດ້ທີ່ຈະເປັນພື້ນທີ່ທີ່ມີຊ້າງອາຊີ? 13 ເຂດ ໃຫ່ຍໆ. ແຫຼ່ງຂໍ້ມູ : ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ 2010

ກາ ຄາດຄະເ ຈຳ ວ ປະຊາກອນ ຊ້າງປ່າ ແລະ ຊ້າງບ້າ ໃ ລາວໂດຍອີງໃສ່ຈຳ ວ ທັງໝົດຂອງ ເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີຊ້າງປ່າແມ່ ປະມານ 2000-3000 (ແຫວ ວົງເພັດ 1988), ຈຳ ວ ຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງ ປະຊາກອນ ຊ້າງ 1202-602 ໂຕ (ຊຸນບູລີ 2002). ປະຊາກອນ ຊ້າງປ່າໃ ລາວເມື່ອປຸງປາບປາມ ແລ້ວ ຂ້ອ ຂ້າງເປັ ຕົວເລກທີ່ໜ້ອຍໃ ລະຫວ່າງ 5-200 ໂຕ ອາໄສຢູ່ໃ ເຂດປ່າສະຫງວ ແຫ່ງຊາດ, ປ່າ ສະຫງວ ແຂວງ ແລະ ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ (Duckworth and Hedges 1998), ແລະ ອກຈາກນີ້ ຍັງກວມ ເອົາເຖິງພື້ນທີ່ທີ່ບໍ່ແມ່ ເຂດປ່າສະຫງວ ຕ່າງໆ.

ຈຳ ວ ປະຊາກອນ ຊ້າງທີ່ຫຼາຍທີ່ສຸດຢູ່ໃ ລາວອາດຈະແມ່ 1) ແຂວງໄຊຍະບູລີ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ທາງທິດຕາ ເວີ ຕົກຂອງແມ່ ຈ້ຳຂອງ, ລວມເຖິງປ່າສະຫງວ ແຫ່ງຊາດ ຈ້ຳປຸຍ, ແລະ 2) ເຂດ າກາຍ ຈ້ຳເທີ , ລວມ ເຖິງປ່າສະຫງວ ແຫ່ງຊາດ າກາຍ-ນ້ຳເທີ , ປ່າສະຫງວ ແຫ່ງຊາດ ຈ້ຳກະດິງ, ເຂດອະ ລັກຊິວະ າງ ພັ ພູຫີນປູນ, ແລະ ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ນາກາຍ-ນ້ຳເທີ ແລະ ນ້ຳກະດິງ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັນ 3 ພື້ນທີ່. ໃ ຊ່ວງບໍ່ດົ ມານີ້ໄດ້ມີກາ ສຳຫຼວດປະຊາກອນ ຊ້າງປ່າໃ ເຂດພູພຽງ າເຊິ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ອົງກາ ອະ ລັກ ສັດປ່າ ແລະ ບໍລິສັດເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຈ້ຳເທີ 2, ເຊິ່ງໄດ້ໄຊ້ສອງວິທີທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຂົ້າໃ ກາ ສຳຫຼວດ, ກາ ົດຕົວເລກໂດຍປະມາ ແມ່ 132 ໂຕ (95% CI=[120,149]) ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ 2007. ສ່ວ ຈຳ ວ ປະຊາກອນ ຊ້າງໃ ເຂດອື່ນໆຢູ່ໃ ລາວເຊື່ອວ່າໜ້າຈະມີໜ້ອຍກ່ວາ ແລະ ອີກບາງສ່ວ ກໍ່ ແຍກຍ້າຍໄປຢູ່ຕາມລຳພັງໂດຍບໍ່ຢູ່ຮ່ວມກັບກຸ່ມປະຊາກອນ ອື່ນ. ເຖິງແ ວໃດກໍ່ຕາມຈຳ ວ ປະຊາກອນ ຊ້າງທັງໝົດກໍ່ລ້ວ ແລ້ວແຕ່ມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ກັບກາ ອະ ລັກຊ້າງໃ ລາວ. ກ່ອ ໜ້າກາ ສຳຫຼວດໄດ້ມີ ເອກະສາ ທີ່ອ້າງອີງເຖິງຈຳ ວ ປະຊາກອນ ຊ້າງທີ່ຢູ່ໃ ແລະ ອ້ອມຂ້າງ 18 ຈາກ 20 ປ່າສະຫງວ ແຫ່ງຊາດ, ເຊິ່ງກວມເອົາ14%ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ (Duckworth and Hedges 1998, Southammakoth and Phanthavong 2003).

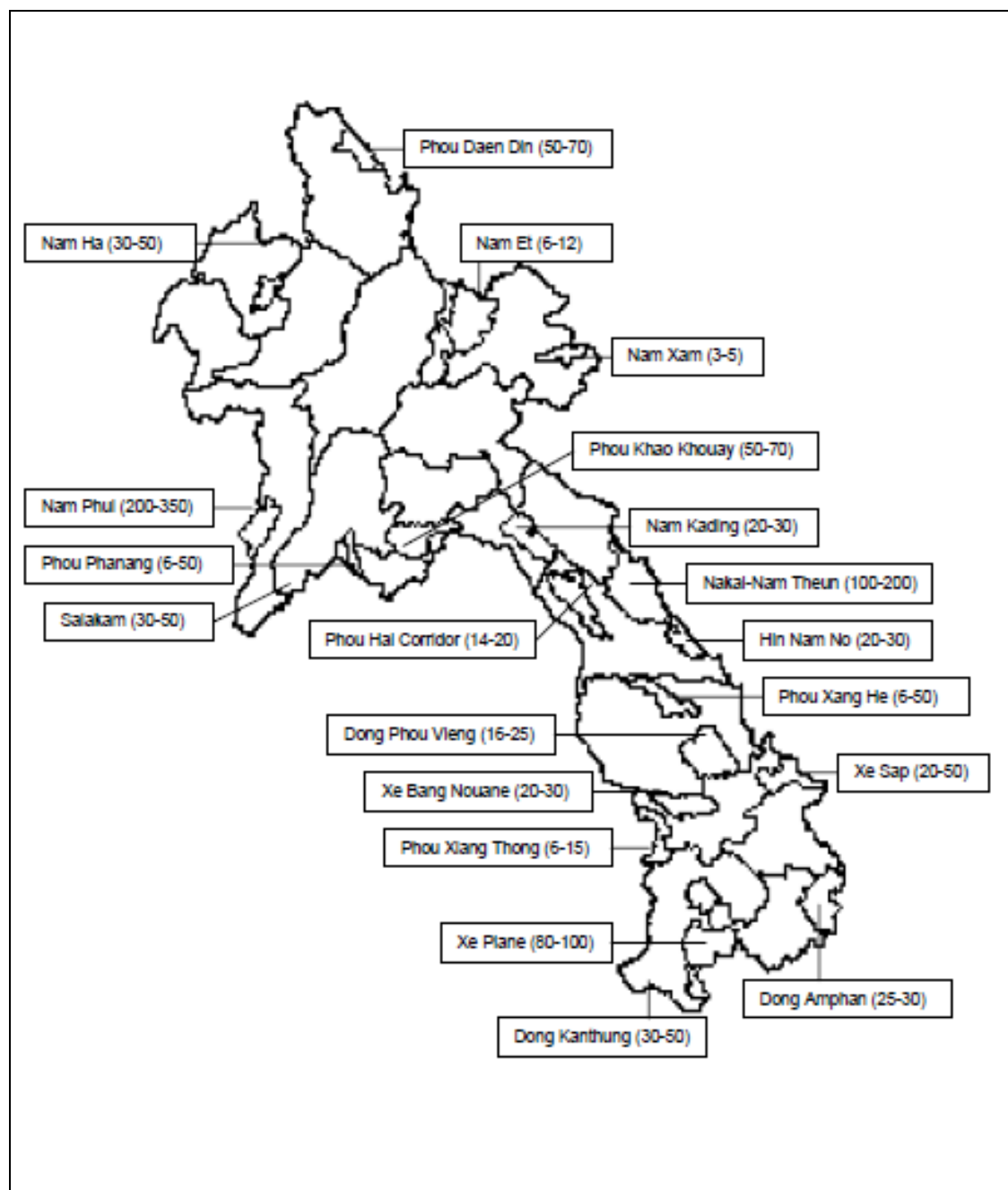
ກາ ຄາດຄະເ ປະຊາກອນ ຊ້າງລ້ຽງແມ່ ມີຢູ່ປະມາ 500 ໂຕ (Elefant Asia, pers comms). ພາບ ທີ 5 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງອາຍຸຂອງຊ້າງລ້ຽງໃ ລາວໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູ ຈາກ ໃ ກາ ເກັບກຳກາ ຂຶ້ນທະບຽນຊ້າງລ້ຽງຈາກ (Elefant Asia)

ພາບທີ 5. ອາຍຸສະເລ່ຍຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງອາຊີໃນລາວອີງໃສ່ຂ້າງລັງງ. ຂໍ້ມູນ ໂດຍ: ສະມາຄົມຊ້າງອາຊີ (Elefant Asia) 2009.

ຈຳນວນ ຊ້າງອາຊີທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ໃນ ລາວ, ແລະທົ່ວໂລກ ແມ່ນ ໄດ້ມີການ ຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຕາມກາ ປ່ຽນແປງແຕ່ລະຍຸກແຕ່ສະໄໝ ແລະ ປະຈຸບັນ ຊ້າງໄດ້ຈັດເຂົ້າໃນ ຊະນິດທີ່ ສັດທີ່ໃກ້ຈະສູງ ພໍ (IUCN 2010) ກາ ຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງອາຊີແມ່ນຍັງມີແນວໂນ້ມ ທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ. ນັ້ນໝາຍເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນ ກາ ສູງ ພໍ ຂອງຊ້າງອາຊີໃນ ອະນາຄົດອັນໃກ້ໆນີ້. ການຄາດຄະເນ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຊ້າງໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ໃນ ລະຫວ່າງປີ 1988 ຫາ 2009, ເຖິງແມ່ນວ່າກາ ຄາດຄະເນໃນເບື້ອງຕົ້ນຈະອີງໃສ່ຫຼາຍເຫດຜົນເພື່ອຄາດຄະເນແຕ່ຂໍ້ມູນ ທັງໝົດກໍ່ໄດ້ສະແດງເຖິງກາ ຫຼຸດລົງຂອງ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຊ້າງອາຊີ.

ຕົວຢ່າງ, ຂ້າງລຸ່ມນີ້ແມ່ນພາບແລະຕາຕະລາງການຄາດຄະເນຈຳນວນປະຊາກອນຊ້າງໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ຢູ່ໃນ ລາວປີ 2002 ຫາ 2009. ພາບທີ 6 ແມ່ນ ໄດ້ມາຈາກແຜ ກາ ແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບກາ ຄຸ້ມຄອງຊ້າງ ແລະກາ ແກ້ໄຂຊີວິດກາ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຊົນ ະບົດແບບ ປະສົມປະສາ (FAO 2002). ທັງໝົດຂອງກາ ຄາດຄະເນ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຊ້າງທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນພາບຂ້າງລຸ່ມນັ້ນແມ່ນທັງໝົດ ຂອງກາ ຄາດຄະເນ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຊ້າງໃນ ລາວເຊິ່ງມີປະມານ 732 ໂຕ. ຕາຕະລາງ 1 ແມ່ນ ໄດ້ຖືກ ຳນາສະແດງຢູ່ໃນ ກອງປະຊຸມວຽກງານ ກາ ວາງແຜ ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບກາ ຄຸ້ມຄອງຊ້າງໃນ ລາວ ກາງເດືອນສິງຫາປີ 2009 ເຊິ່ງຈັດຂຶ້ນໂດຍ ກອງທຶນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ (WWF) ແລະ ກອງອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ (DFRC) ແລະໄດ້ກຳນົດຕົວເລກກາ ຄາດຄະເນ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຊ້າງທັງໝົດໃນ ລາວແມ່ນ ມີປະມານ 602 ໂຕ.

ພາບ 6. ກາ ຄາດຄະເ ກາ ກະຈາຍຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງໃ ສປປ ລາວ. ຄາດຄະເ ສະຖາ ທີ່ ແລະ ປະຊາກອນ ໂດຍ ຄຳຄູ ຊຸ ບູລີ (2002) ແລະ FAO (2002)

ຕາຕະລາງ 1. ການຄາດຄະເນຈຳນວນປະຊາກອນຊ້າງປ່າໂດຍຖິ້ມທີ່ຢູ່ອາໄສ, ແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນຊ້າງ, ຄວາມຮຸນແຮງຂອງການລັກລອບລ່າຊ້າງ, ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຂີ້ ຂັດແຍ່ງລະຫ່ວາງຄົນກັບຊ້າງ ແລະ ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການປ່ຽນແປງຖິ້ມທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງ ຊ້າງໃນ ສປປ ລາວ. ຂໍ້ມູນໂດຍ WWF 2009. ໝາຍເຫດ: ຈຳນວນຄາດຄະເນປະຊາກອນຊ້າງໃນເຂດນາກາຍນ້ຳເທີນແມ່ນບ່ອນດຽວທີ່ໄດ້ມີການ ດຳລົງ ການ ສຳຫຼວດທັງສອງວິທີທີ່ມີການຍອມຮັບໃນລະດັບສາກົນ (MIKE).

ລຳດັບ	ຖິ້ມທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງ	ແຂວງ	ຈຳ. ວ. ຄາດຄະເນ ປະຊາກອນ ຊ້າງ (2009) WWF	ແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງ	ຄວາມຮຸນແຮງຂອງການ ລັກລອບລ່າຊ້າງ	ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຂີ້ ຂັດແຍ່ງລະ ຫ່ວາງຄົນ ກັບຊ້າງ	ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການປ່ຽນແປງ ຖິ້ມທີ່ຢູ່ອາໄສໃນ ສປປ ລາວ
1	ສາຍພູພູວຽງ	ບໍລິຄຳໄຊ	10	ຫຼຸດລົງ	ຕ່ຳ	ມີ	ບໍ່ມີ
2	ບ້າ າ	ບໍລິຄຳໄຊ	30	ຫຼຸດລົງ	ສູງ	ມີ	ມີ
3	ບົວລະພາ	ຄຳມ່ວ	20	ຫຼຸດລົງ	ບໍ່ມີ	ມີ	ມີ
5	ດົງອຳພາມ	ອັດຕະປື	30	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ຕ່ຳ	ມີ	ມີ
6	ດົງຄໍ້ ທຸງ	ຈຳປາສັກ	20	ຫຼຸດລົງ	ຕ່ຳ	ມີ	ມີ
7	ດົງພູວຽງ	ສະຫວັນ ະເຂດ	25	ຫຼຸດລົງ	ສູງ	ມີ	ບໍ່ມີ
9	Nonggouy ໜອງ	ບໍລິຄຳໄຊ	5	ຫຼຸດລົງ	ປາ ກາງ	ມີ	ມີ
10	ພູເຂົາຄວາຍ	ບໍລິຄຳໄຊ	15	ຫຼຸດລົງ	ປາ ກາງ	ມີ	ບໍ່ມີ
11	າກາຍ ຳເທີ	ຄຳມ່ວ	132	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ປາ ກາງ	ມີ	ມີ
12	ຳ້ແອດ	ຫົວພັນ	10	ຫຼຸດລົງ	ຕ່ຳ	ມີ	ມີ
13	ຳ້ຫ້າ	ຫຼວງ ຳ້ທາ	20	ຫຼຸດລົງ	ປາ ກາງ	ມີ	ມີ
14	ຳ້ກະດົງ	ບໍລິຄຳໄຊ	15	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ບໍ່ມີ	ມີ	ບໍ່ມີ
15	ຳ້ປຸຍ	ໄຊຍະບູລີ	100	ຫຼຸດລົງ	ສູງ	ມີ	ມີ
16	ຊະ ະຄາມ	ວຽງຈັນ	10	ຫຼຸດລົງ	ສູງ	ມີ	ມີ
17	ຳ້ຊຳ	ຫົວພັນ	5	ຫຼຸດລົງ	ບໍ່ມີ	ມີ	ບໍ່ມີ
18	ພູແດ ດີ	ຜົ້ງສາລີ	50	ຫຼຸດລົງ	ຕ່ຳ	ມີ	ບໍ່ມີ
19	ພູລຸ	ອັດຕະປື	10	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ບໍ່ມີ	ມີ	ບໍ່ມີ
20	ພູທູ	ເຊກອງ	30	ຫຼຸດລົງ	ປາ ກາງ	ມີ	ມີ
22	ພູຊ້າງແຮ່	ສະຫວັນ ະເຂດ	10	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ສູງ	ມີ	ບໍ່ມີ
23	ພູຊຽງທອງ	ສາລະວັນ	10	ຫຼຸດລົງ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ
24	ເຊບັງນວນ	ສາລະວັນ	10	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ
25	ເຊປຸງ	ຈຳປາສັກ	5	ຫຼຸດລົງ	ສູງ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ
26	ເຊຊັບ	ເຊກອງ	30	ບໍ່ປ່ຽນ ແປງ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ
	ລວມ		602				

ສາຍເຫດຊ້າງທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບຊ້າງໃນລາວແມ່ນການລັກລອບລ່າຊ້າງແບບຜິດກົດໝາຍ ເພື່ອເອົາໆແລະຊື້ນສ່ວນຕ່າງໆຂອງຊ້າງ, ແລະການຂ້າຊ້າງໂດຍກົງເນື່ອງຈາກຂີ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງ (ກາ ທຳລາຍຜີ ລະບູກ ຫຼື ກາ ທຳຮ້າຍຄື ເຖິງແກ່ຊີວິດ). ສຳລັບລາຍລະອຽດ ເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ກັບການອະນຸລັກຊ້າງອາຊີ ໃນລາວຈະໄດ້ສະເໜີຢູ່ໃນ ເອກະສາ ແຜ ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບກາ ຄຸ້ມຄອງຊ້າງໃນ ລາວ ເຊິ່ງຈະໃກ້ຈະສຳເລັດໃນມື້ນີ້.

ໃນກໍລະນີການລ່າຊ້າງຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ຢູ່ທີ່ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ປີ 2008 ແລະ ເຂດປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ (2009, ແລະກາ ປີ ທຶກຂໍ້ມູນ ກາ ຂ້າຊ້າງຈຸດເດັ່ນແມ່ນການລ່າ ຊ້າງເພື່ອຄ້າ ຂາຍຊື້ນສ່ວນຂອງມັນແມ່ນຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ສະຖານະພາບຂອງຊ້າງໃນລາວ (ຕາຕະລາງ 2). ການປ່ຽນແປງພື້ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງໄປເປັນພື້ນທີ່ກະສິກຳ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຈັດຕັ້ງ ແລະ ໂຄງກາ ຊຸດຄື ບໍ່ແຮ່, ກາ ພັດທະ າພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ການສ້າງຖະໜົ ທີ ທາງ, ກາ ຂະຫຍາຍໄຟຟ້າ ແລະ ການສ້າງຕົກເຮືອນຊານ ບ້ານຊ່ອງເປັນຕົ້ນ, ນັ້ນເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເໝາະສົມຂອງຊ້າງນັບມື້ມີການຈຳກັດ. ໃນພື້ນ ທີ່ທີ່ມີຊ້າງ ແລະ ຄົນອາໄສຢູ່ໃກ້ໆ ກັນນັ້ນຈະສົ່ງຜົນ ໃຫ້ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຂີ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງຫຼາຍຂຶ້ນຈາກກາ ຍາດແຍ່ງຊັບ ພະຍາກອ ທຳມະ ຊາດຂອງຄົນ ກັບຊ້າງ.

ຕາຕະລາງ 2. ເຫດການການຂ້າຊ້າງອາຊີໃນ ສປປ ລາວ 1990-2009. ຂໍ້ມູນໂດຍ WWF 2009.

ແຂວງ	ເມືອງ	ປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ	ຕົວເລກ	ປະເພດເຫດການ	ປີ
ຄຳມ່ວ	າກາຍ	າກາຍ ຈີ້ເທີ	15	ງາ	1990
ຄຳມ່ວ	າກາຍ	າກາຍ ຈີ້ເທີ	10	ງາ	1996
ວຽງຈັນ	ທຸລະຄົມ	ພູພະັງ	1	ຂັດແຍ່ງ	1996
ອັດຕະປື	ໄຊເສດຖາ	ດົງອຳພາມ	3	ງາ	1990
ຫົວພັນ	ຈີ້ຊຳ	ຈີ້ຊຳ	4	ງາ	1990
ຫົວພັນ	ຈີ້ແອດ	ຈີ້ແອດ	5	ງາ	1985
ຄຳມ່ວ	ບົວລະພາ	ຫີ ໜາມໝໍ້	2	ງາ	1994
ເຊກອງ	ກະລຶມ	ເຊຊັບ	1	ງາ	1999
ບໍລິຄຳໄຊ	ທ່າພະບາດ	າກາຍ ຈີ້ເທີ	1	ຂັດແຍ່ງ	2000
ໄຊຍະບູລີ	ຈີ້ປຸຍ	ຈີ້ປຸຍ	15	ງາ	2001
ຄຳມ່ວ	າກາຍ	າກາຍ ຈີ້ເທີ	1	ຂັດແຍ່ງ	2003
ໄຊຍະບູລີ	ຈີ້ປຸຍ	ຈີ້ປຸຍ	1	ງາ	2003
ບໍລິຄຳໄຊ	ທ່າພະບາດ	ພູເຂົາຄວາຍ	2	ຂັດແຍ່ງ	2004
ວຽງຈັນ	ພູພະັງ	ພູພະັງ	1	ງາ	2004
ເຊກອງ	ທ່າແຕງ	ພູຫີມ	1	ງາ	2004
ບໍລິຄຳໄຊ	ທ່າພະບາດ	ພູເຂົາຄວາຍ	1	ງາ	2004
ບໍລິຄຳໄຊ	ທ່າພະບາດ	ພູເຂົາຄວາຍ	3	ງາ	2005
ຫຼວງ ຈຳທາ	ສິງ	ຈີ້ຫ້າ	1	ຂັດແຍ່ງ	2005
ອັດຕະປື	ສັງໄຊ	ດົງອຳພາມ	1	ງາ	2006
ສະຫວັນ ະເຂດ	ອງ	ດົງພູວຽງ	1	ງາ	2006
ສະຫວັນ ະເຂດ	ອງ	ດົງພູວຽງ	1	ຂັດແຍ່ງ	2006
ະຄອນ ຫຼວງ	ສັງທອງ	ພູພະັງ	1	ງາ	2006
ວຽງຈັນ	ຊະ ະຄາມ	ກຸດເຂົາດໍ	5	ງາ	2006
ຫຼວງ ຈຳທາ	ສິງ	ຈີ້ຫ້າ	1	ຂັດແຍ່ງ	2006
ບໍລິຄຳໄຊ	ບໍລິຄຳ		2	ງາ	2007
ສາລະວັນ	ຄົງເຊໂດ	ພູຊຽງທອງ	1	ຄ້າຂາຍ	2007
ສາລະວັນ	ພູຊຽງທອງ	ພູຊຽງທອງ	1	ຄ້າຂາຍ	2007
ໄຊຍະບູລີ	ພຽງ	ຈີ້ປຸຍ	2	ຄ້າຂາຍ	2008
ສະຫວັນ ະເຂດ	ພະລາ	ພູຊ້າງແຮ່	4	ຄ້າຂາຍ	2008
ວຽງຈັນ / ບໍລິຄຳໄຊ	ທ່າພະບາດ	ພູເຂົາຄວາຍ	5	ຄ້າຂາຍ	2009
ະຄອນ ຫຼວງ	ສັງທອງ	ພູພະັງ	1	ຄ້າຂາຍ	2009

ເຫດກາ ຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງແມ່ ກາ ທຳລາຍຜີ ລະບູກ ແລະ ບາງກໍລະ
ນີການທຳຮ້າຍຄືນ ຫຼື ຊ້າງຈົນເຖິງແກ່ຊີວິດ ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ໃນ ສປປລາວ (FAO
2002). ຂໍ້ມູນ ທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ກ່ຽວກັບຈຳ ວ ຂອງຊ້າງ, ກາ ແຈກຍາຍຂອງປະຊາກອນ ຊ້າງ ແລະ ສາຍ
ເຫດຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງຂໍ້ມູນ ແມ່ ມີຈຳ ວ ຈຳກັດ ແລະ ໜ້ອຍຫຼາຍ, ມູ ຄ່າຂອງຄ່າ
ເສຍຫາຍຕົວຈິງທີ່ເກີດຈາກຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຫຼື ຜີ ກະທົບທາງເສດຖະກິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ
ຄື ກັບຊ້າງໃ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ , ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ໃ ລະດັບປະເທດ (FAO). ສິ່ງຕ່າງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ ໄດ້ສ້າງ
ຂໍ້ຫຼຸຍຍາກໃຫ້ກັບພາກລັດໃ ກາ ຮ່າງລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ກາ ພັດທະ າປະຕິບັດກາ ຄຸ້ມຄອງ
ກ່ຽວກັບສະຖາ ະກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.

ຄວາມໝາຍຂອງຄຳວ່າຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ

IUCN/SSC ຄະ ະຜູ້ຊ່ຽວຊາ ຊ້າງອາຟິຣິກາໄດ້ກຳ ັດຄວາມໝາຍຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບ
ຊ້າງ (HEC) ວ່າ:

” ທຸກໆຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດຈາກຄື ກັບຊ້າງທີ່ສົ່ງຜົນ ທາງລົບຕໍ່ກັບສັງຄົມມະ ຸດ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ທາງດ້າ ຸ
ວັດທະ ະທຳ, ກາ ອະ ຸລັກຊ້າງ ຫຼື ສິ່ງແວດລ້ອມ ”

ອກຈາກນັ້ນຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງສາມາດແຍກອອກເປັ ສອງທາງຄື ທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ
ເຊິ່ງແລ້ວແຕ່ຜີ ກະທົບທີ່ເກີດຕໍ່ຄື ຕາມແຕ່ລະກໍລະ ື.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງທາງກົງ ລວມທັງສະຖາ ະກາ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

ກາ ທຳລາຍຜີ ລະບູກ: ສ່ວ ຫຼາຍແມ່ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງທີ່ມີຢູ່ທົ່ວໄປໃ ສປປລາວ.
ໂດຍທົ່ວໄປຊ້າງທຳລາຍຜີ ເຂົ້າ, ບໍ່ວ່າຈະເປັ ເຂົ້າໄຮ່ຫຼືເຂົ້າ າ (ພາບທີ 7ກ). ອກຈາກເຂົ້າແລ້ວຍັງມີ
ຜີ ລະບູກອື່ນໆທີ່ຊ້າງມັກທຳລາຍເປັ ປະຈຳເຊັ່ນ ໝາກກ້ວຍ, ໝາກພ້າວ, ມັນຕີ້ , ສາລີ, ອ້ອຍ ແລະ
ໝາກັດເຫຼົ່ານີ້ເປັ ຕີ້ (ພາບທີ 7ຂ). ໃ ໄລຍະກາ ກວດກາຕິດຕາມໃ ເຂດ າກາຍໃ ລະຫວ່າງປີ
2007 ຫາ 2009 ລວມທັງໝົດມີ 17 ຊະ ຶດພັ ພືດທີ່ແຕກຕ່າງກັ ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ
ທຳລາຍຈາກຊ້າງ. ຊ້າງຜູງໜຶ່ງສາມາດທຳລາຍພື້ນທີ່ປູກຝັງໄດ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນໜຶ່ງຄືນ. ເຊິ່ງໃ
ນີ້ພວກເຮົາມີຕົວຢ່າງຢູ່ເຂດ າກາຍພຽງໄລຍະເວລາແຕ່ໜຶ່ງຄືນທີ່ຊ້າງຜູງ ັອຍ (ປະມາ 2 ໂຕ) ໄດ້ເຂົ້າ
ທຳລາຍແລະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ສວ ກ້ວຍເຖິງ 93 ຕີ້ .

ພາບ 7. ກ. ເຂົ້າທີ່ຖືກຊ້າງກີ ແລະທຳລາຍ. ຂ. ຕົ້ ກ້ວຍທີ່ຖືກຊ້າງທຳລາຍ. ທັງສອງພາບນີ້
ແມ່ ໄດ້ຈາກເຂດພູພຽງ າກາຍ. ©Alex McWilliam WCS/ 2008.

ຊ້າງທຳລາຍຄື ບາດເຈັບແລະເສຍຊີວິດ: ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມານີ້ຍັງມີການລາຍງານກ່ຽວກັບ ຜີ ກະທົບ
ຈາກຊ້າງທຳລາຍຄື ເຊິ່ງລວມມີທັງກໍລະ ີບາດເຈັບແລະເສຍຊີວິດຢູ່ໃ ລາວ. ຍົກຕົວຢ່າງໃ ເຂດ
າກາຍໃ ລະຫວ່າງ ປີ 2000 ຫາ 2002 ປະຊາຊົ 3 ຄົ ໄດ້ຖືກຊ້າງທຳລາຍຈີ ເຖິງ
ແກ່ຊີວິດໃນລະຫວ່າງທີ່ໄປຊອກຢູ່ທາກີນ ແລະ ພົບກັບຊ້າງໂດຍບັງເອີນໃນປ່າທີ່ໃກ້ກັບບ້າ ທ່າລັງ.
ໃນຄັ້ງ ເຫດການປີ 2002 ນັ້ນປະຊາຊົນ 1 ຄົນໄດ້ຮັບບາດເຈັບສາຫັດ.

ຊ້າງຖືກທຳລາຍຈາກຄົນຈົນເຖິງຂັ້ນບາດເຈັບແລະເສຍຊີວິດ: ຊ້າງຈຳ ວ ຫຼາຍໄດ້ຖືກຂ້າໂດຍ
ຳມືມະ ຸດດ້ວຍຫຼາຍເຫດຜົນຂອງການລັກລອບລ່າສັດປ່າແບບຜິດກົດໝາຍເພື່ອການຄ້າຂາຍຊີ້ນສ່ວນ
ຂອງຊ້າງເຊັ່ນ: ງາ, ງວງ, ຕີນ, ຫາງ ແລະ ໜັງ, ຫຼື ໃນການທຳລາຍເື່ອງຈາກຊ້າງໄດ້
ທຳລາຍຜີ ຜະປຸກ. ບາງຕົວຢ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້;

ໃ ລະຫວ່າງເດືອ ພຶດສະພາ ຫາ ສິງຫາ ປີ 2008 ມີຊ້າງຜູ້ລວມທັງໝົດ 5 ໂຕ (ຊ້າງປ່າ 2 ໂຕ ແລະ
ຊ້າງລ້ຽງ 3 ໂຕ) ຖືກຂ້າໃ ແຂວງໄຊຍະບູລີ (ພາບ 8). ງາຂອງຊ້າງທັງໝົດຖືກເສຍໄປ ແລະ
ບາງໂຕທາງກໍ່ຖືກເສຍໄປເຊັ່ນດຽວກັນ.

ພາບທີ 8. ຊ້າງສອງໂຕທີ່ຖືກຂ້າຕາຍໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຈຳປູຍ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ ໃນລະຫວ່າງປີ 2008 (ພະແນກກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ແຂວງ 2008).

ໃນເດືອນມີນາປີ 2009 ໄດ້ມີກຳລາຍງາ ຊ້າງຈຳນວນ 5 ໂຕ ລວມທັງໂຕຜູ້ແລະໂຕແມ່ໄດ້ຖືກຂ້າໃນເຂດພູເຂົາຄວາຍ. ບໍ່ມີຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນຕໍ່ກັບການຕາຍຂອງຈຳນວນຊ້າງດັ່ງກ່າວ, ໃນຈຳນວນຊ້າງທັງໂຕແມ່ ປະກົດວ່າ ງາ, ທາງ, ງວງ ແລະ ຕີ ແມ່ ຖືກເສຍໄປ.

ປີ 2000 ຊ້າງແມ່ 1 ໂຕ ຖືກຂ້າທີ່ບ້ານນາ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ຈາກກຳປ້ອງກັນສວຍ, ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ກະທຳຜິດແມ່ນໄດ້ຖືກລົງໂທດຕາມລະບຽບກົດໝາຍແລະຖືກສານພິພາກສາໃຫ້ຈຳຄຸກ (FAO 2002).

ສະຖາ ະພາບທາງດ້າ ກົດໝາຍຂອງຊ້າງອາຊີໃ ສປປ ລາວ

ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດ ຈຳແລະສັດປ່າຂອງ ສປປ ລາວ (2008) ສັດປ່າທັງໝົດເປັນ ຊັບສົມບັດຂອງວົງຄະ ະຍາດແຫ່ງຊາດເຊິ່ງລັດເປັນ ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ. ອີງຕາມກົດນີ້ຊ້າງອາຊີແມ່ນ ເປັນ ສັດປະເພດຫວງຫ້າມບັນຊີ 1. ສະນັ້ນ ການລ່າ, ກາ ຂ້າ, ກາ ຈັບ, ກາ ຊີ້ຂາຍຊ້າງ ຫຼື ຊີ້ນສ່ວນຂອງຊ້າງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ເຮັດມາຈາກຊ້າງພາຍໃ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ຜິດກົດໝາຍ. ລາວໄດ້ລົງ າມໃ ສີ ທີສ ຍາວ່າດ້ວຍກາ ຄ້າຂາຍຊະ ຶດພັນ ສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າ ທີ່ໃກ້ຈະສູ ພັນ ລະຫວ່າງຊາດ (CITES). ສີ ທີສ ຍາວ່າດ້ວຍກາ ຄ້າຂາຍຊະ ຶດພັນ ສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າ ທີ່ໃກ້ຈະສູ ພັນ ລະຫວ່າງຊາດໄດ້ມີກາ ຄຸ້ມຄອງແລະຫວງຫ້າມໃ ບາງກໍລະ ິ, ກາ ເຄື່ອນຍ້າຍພືດປ່າ ແລະ ສັດປ່າ, ໂຕເປັນ , ໂຕຕາຍ ທັງໝົດ ຫຼື ຊີ້ ສ່ວ ໃດໜຶ່ງ ຂອງ(ຊະ ຶດພັນ ທີ່ໄດ້ກຳ ຶດໄວ້). ໃ ສປປ ລາວ ສີ ທີສ ຍາດັ່ງກ່າວແມ່ນ ໄດ້ກວມເອົາຊ້າງອາຊີ.

ກາ ທຳລາຍຊັບສີ : ໃ ບາງກໍລະ ິຊ້າງກໍ່ໄດ້ທຳລາຍຊັບສີຂອງປະຊາຊົນເຊັ່ນ: ຮົ່ວ, ຖຽງ, ແລະ ລະບົບຊີ ລະປະທາ (ພາບ 9). ໃນເຂດນາກາຍການທຳລາຍຊັບສີນແມ່ນເກີດ ຂຶ້ນທົ່ວໄປໃນຊ່ວງ ລະດູແລ້ງ.

ພາບທີ 9. ປະຊາຊົນ ບ້າ ທົ່ງກອງ, ເມືອງຍົມມະລາດ, ກຳລັງຊີ້ໃຫ້ເບິ່ງເຮືອ ທີ່ຖືກຊ້າງທຳລາຍ.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງທາງອ້ອມ: ມັ ບໍ່ແມ່ ກາ ທຳລາຍໂດຍກົງຕໍ່ກັບກາ ທຳມາ ທາກີ ຂອງ ປະຊາຊົນແຕ່ມັນສາມາດສົ່ງຜົນທີ່ເປັນທາງລົບໃຫ້ແກ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ປະຊາຊົນບໍ່ກ້າເຂົ້າໄປປ່າເພື່ອຊອກຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຫຼື ຟື້ນເນື່ອງຈາກ ເຂົາເຈົ້າຢ້າ ເກີດ ອຸປະຕິເຫດຖືກຊ້າງທຳລາຍ. ຊ່ວງໄລຍະເວລາລະດູການປູກຝັງ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ບາງເທື່ອປະຊາຊົນກໍ່ ໄດ້ມີການອອກໄປຍາມສວນ ຫຼື ໄຮ່,ນາຂອງເຂົາເຈົ້າເພື່ອ ເຝົ້າປ້ອງກັນການເຂົ້າມາທຳລາຍ ຜົນ ລະບູກຂອງຊ້າງ ແລະ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາສູນເສຍ ໂອກາດແລະເວລາໃນການທຳມາຫາກິນ ດ້ານອື່ນ ຫຼື ຊ່ວຍກິດຈະກຳພາຍໃນບ້ານ. ໃນເຂດນາກາຍປະຊາຊົນບາງຄົນບໍ່ກ້າທີ່ຈະປູພືດ ໄລຍະຍາວເຊັ່ນ: ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນັດ ເປັນຕົ້ນ ເນື່ອງຈາກເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີປະສົບການຈາກຊ້າງເຂົ້າມາ ທຳລາຍໃ ປີຜ່າ ໆມາ. ມັ ເປັ ກາ ຍາກໃ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຄິດໄລ່ແລະປະ ເມີ ຈຳ ວ ຄ່າ ເສຍຫາຍເປັ ເງີ ຕາຈາກຜົນ ກະທົບທາງອ້ອມຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ. ເຖິງແວ່ໃດ ກໍ່ຕາມ, ພວກມັ ຍັງສ້າງຜົນ ກະທົບໃຫ້ແກ່ກາ ທຳມາຫາກີ ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຄວ ຈະມີກາ ພິ ຈາລະ ຯຢ່າງຮອບຄອບໃ ແຜ ກາ ຄຸ້ມຄອງຕົວຈິງ.

ບໍ່ສະເພາະແຕ່ຊ້າງທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜົນລະບູກຂອງປະຊາຊົນຍັງມີສັດແລະແມງໄມ້ອື່ນໆຫຼາ ຍໆສະນິດອີກເຊັ່ນ: ຄວາຍ, ໝູ່ປ່າ, ນົກ, ຕັກກະແຕນ ແລະ ຈຳພວກໝູ່. ຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນຖ້າສົມທຽບລະດັບຄວາມເສຍຫາຍຂອງຜົນລະບູກທີ່ເກີດຈາກຊ້າງກັບສັດ ຫຼື ແມງໄມ້ສະ ິດອື່ນໆເຊັ່ນ: ຈຳພວກໝູ່ ຫຼື ແມງໄມ້ ບາງເທື່ອອາດຈະມີລະດັບທີ່ນ້ອຍກວ່າ.

ເຖິງແມ່ ວ່າມີ ຈະແມ່ ກາ ສູ ເສຍຜີ ລະບຸກຈະເກີດກັບພຽງແຕ່ປະຊາຊົນ ເຈົ້າດຽວແລະໃ ພັດສະ ິ
ດດຽວຈາກຜູ້ຊ້າງໜຶ່ງຜູ້ແຕ່ນັ້ນກໍສາມາດເປັນການສູນເສຍທີ່ຫຼວງຫຼາຍໄດ້.

ປະຊາຊົນ ລາວສ່ວ ໃຫຍ່ແມ່ ອີງໃສ່ກາ ກະສິກຳເປັ ຕີ້ ຕໍ່ໃ ກາ ດຳລົງຊີວິດ ແລະ ກາ ສູ
ເສຍຜີນລະບຸກຈາກການທຳລາຍຂອງສັດແມ່ນອາດຈະກະທົບເຖິງຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະ
ບຽງອາຫາ ພາຍໃ ຄອບຄົວໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ນີ້.

ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຕ້ອງມີການກວດກາຕິດຕາມ

ເປັນໄປບໍ່ໄດ້ໃນການທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນສູງສຸດຈາກແຜ
ນການຄຸ້ມຄອງຕົວຈິງໃນຫຼາຍໆບ່ອນໂດຍປາສະຈາກຂໍ້ມູນພື້ນຖານເຊັ່ນ: ແມ່ນຫຍັງທີ່ຖືກຊ້າງທຳລາຍ,
ຢູ່ໃສ, ແລະ ເວລາໃດທີ່ໄດ້ຮັບລາຍງານ . ຖ້າກາ ວາງແຜ ຄຸ້ມຄອງເປັ ໄປຕາມມາດຖາ
ຂອງວິທີກາ ກວດກາຕິດຕາມເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງ, ຂໍ້ມູ ທີ່ໄດ້ມີກາ ເກັບກຳຈະ
ເປັ ຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບຊັດເຈນ ແລະ ໝັ້ນຄົງທັງນີ້ແມ່ນເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖືໃຫ້ແກ່
ກາ ລວບລວມຂໍ້ມູ ແລະ ກາ ວິເຄາະຂໍ້ມູ . ໍ່ແມ່ນໝາຍເຖິງເຮົາໄດ້ສຳເລັດໄປສອງຢ່າງຄື: (1)
ກຳເອົາປະສົບກາ ຂອງແຕ່ລະບັ ຫາທີ່ເກີດຈາກຊ້າງຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່ທີ່ແຕກຕ່າງກັນມາປຸງບາງກັ
ແລະ (2) ກາ ຕັດສິນໃຈໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງໂດຍອີງໃສ່ບັນຫາຂອງຊ້າງສາມາດເປັນພື້ນຖານທີ່ດີໃຫ້
ແກ່ການມີຂໍ້ມູນທີ່ດີແລະບໍ່ຕ້ອງນຳໄຊ້ການຄາດຄະເນເຂົ້າໃນການວາງແຜນ.

ເອກະສານກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງທີ່ຖືກຕ້ອງໃນລາວມັນບໍ່ສະເພາະແຕ່ຊ່ວຍໃຫ້
ເບົາໝາຍໃ ກາ ພັດທະ າລະບຽບກົດໝາຍເພື່ອເປັ ກາ ບັ ເທົ່າຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບ
ຊ້າງເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ມັນຍັງຊ່ວຍພາກລັດໃນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງສັດປ່າເພື່ອເປັນການສ້າງຄວາມ
ເຂັ້ມແຂງໃນດ້ານເຕັກນິກວິຊາການແລະເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງສັດທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນສະ
ນິດນີ້.

ມີຢູ່ 3 ພາກສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ເຮົາຕ້ອງການຢາກຮູ້ເພື່ອອຳ ວຍຄວາມສະດວກແລະເປັ ຜີ
ໃ ກາ ຈັດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງເຊິ່ງໄດ້ແກ່;

- ການແຈກຢາຍຂອງເຫດການ (ພື້ນທີ່ທີ່ເກີດເຫດຢູ່ໃສ)
- ອັດຕາເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ (ເວລາໃດທີ່ເກີດມີເຫດການ)
- ຄວາມຮູ້ ແຮງຂອງເຫດກາ
(ແມ່ນຫຍັງທີ່ຖືກທຳລາຍແລະມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍປານໃດ)

ິເວດວິທະຍາຂອງຊ້າງ

ຊ້າງອາຊີ (*Elephas maximus*) ແລະ ຊ້າງອາຟຣິກາ (*Loxodonta africana*) ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານສະຖານທີ່. ຊ້າງອາຊີມີຂະໜາດທີ່ນ້ອຍກວ່າຊ້າງອາຟຣິກາ ນັ້ນກໍ່ຂອງຊ້າງອາຊີໂຕຜູ້ທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ເຕັມໄວແມ່ນມີນ້ຳໜັກປະມານ 4500ກິໂລ ແລະ ສູງປະມານ 3ແມັດ ໃນຂະນະທີ່ຊ້າງອາຟຣິກາມີ ນ້ຳໜັກເຖິງປະມານ 7000ກິໂລ ແລະ ສູງປະມານ 4ແມັດ. ຊ້າງອາຊີ ແລະ ຊ້າງອາຟຣິກາແມ່ນສາມາດຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງໄດ້ທີ່ ໃບຫູ, ຊ້າງອາຊີຈະມີຂະໜາດໃບຫູທີ່ນ້ອຍກວ່າຊ້າງອາຟຣິກາ ແລະ ມີຫຼັງທີ່ໝື່ນພຽງ ບໍ່ຄືກັນກັບຫຼັງຂອງຊ້າງອາຟຣິກາທີ່ມີລັກສະນະຫູບເຂົ້າ. ຊ້າງອາຊີຈະມີນ້ຳຢູ່ທີ່ປາຍງວງພຽງແຕ່ ອັນດຽວໃນເບື້ອງເທິງ ໃນຂະນະທີ່ຊ້າງອາຟຣິກາມີຢູ່ສອງອັນທັງເບື້ອງເທິງແລະເບື້ອງລຸ່ມ. ເບິ່ງໃນບ່ອນ 1 ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບນິເວດວິທະຍາຂອງຊ້າງອາຊີ.

ພາບ 10. ຊ້າງອາຟຣິກາຢູ່ເທິງ ແລະ ຊ້າງອາຊີຢູ່ລຸ່ມ. ໝາຍເຫດ: ຊ້າງອາຊີມີຫຼັງທີ່ນ້ອຍກວ່າ ແລະ ມີຫຼັງທີ່ພຽງກວ່າ.

ບ່ອກ 1. ຊ້າງອາຊີ (*Elephas maximus*)

ກາ/ ແຈກຍາຍປະຊາກອນ : ຊ້າງອາຊີແມ່ ມີຢູ່ໃນ 13 ປະເທດໃນ ເຂດທິດໃຕ້ແລະທິດຕາເວັນ ອອກສຽງໃຕ້ຂອງ ອາຊີ, ເຊິ່ງມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດຢູ່ອິນເດຍ.

ໄຊ້ໜັກຂອງໂຕໃຫຍ່ເຕັມໄວ: 2700-4500ກິໂລ

ອາຫານ : ຊ້າງອາຊີສາມາດກິນອາຫານໄດ້ເຖິງ 250ກິໂລ ຕໍ່ ມື້. ຊ້າງນອນຢູ່ໃນສັດກິນພືດ ທົ່ວໄປ ແລະ ສາມາດກິ ພືດໄດ້ຫຼາກ ຫຼາຍສະນິດ. ມັນໄຊ້ເວລາເກືອບທັງໝົດໃນແຕ່ລະມື້ເພື່ອ ຊອກຫາອາຫານເຊັ່ນ: ທ້າຍາ ແລະ ໃບໄມ້ຕ່າງໆ, ໄມ້ປ່ອງ, ເຄືອໄມ້, ເປືອກໄມ້ ແລະ ຮາກໄມ້ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ. ກາ ສຶກສາໃນ ປະເທດອິ ເດຍພົບວ່າຊ້າງອາຊີສາມາດກິ ພືດທີ່ ແຕກຕ່າງ ກໍ ໄດ້ເຖິງ 112 ສະ ິດ.

ເກືອແຮ່ຈາ : ຊ້າງອາຊີຍັງຍັງໄດ້ກິນດິນຈາກປຸງທຳມະຊາດ(ທາດເກືອແຮ່ຈານທີ່ມີຢູ່ໃນດິນ) ອັນທີ່ປະກອບມີ ເກືອ (sodium salts) ແລະ ທາດເກືອແຮ່ຈານເພື່ອເປັນການເສີມ ສ້າງສຸຂະພາບ.

ໄຊ້ : ຊ້າງໂຕໜຶ່ງໂຕສາມາດດື່ມນ້ຳໄດ້ເຖິງ 150ລິດ ຕໍ່ ມື້.

ພຶດຕິກຳ: ຊ້າງໂຕແມ່ຈະຢູ່ກັ ເປ ຝູງໃຫຍ່ປະມາ 20 ໂຕ ແລະມີໂຕແມ່ທີ່ມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເປັນຜູ້ນຳພາຝູງເພື່ອຊອກຫາອາຫານ ແລະ ແຫຼງນ້ຳ. ໂຕຜູ້ບາງທີເດີນທາງໂຕດຽວ ຫຼື ໃນຝູງນ້ອຍໃນ ເວລາທີ່ມັນຍັງນ້ອຍ.

ກາ/ ແຕ່ພໍ້ ແລະ ວົງຈອນ ຊີວິດ: ຊ້າງອາຊີສາມາດປະສົມພໍ້ ໄດ້ໃນ ເກ ອາຍຸປະມາ 15 ປີ. ຊ້າງໂຕແມ່ໄຊ້ເວລາຖືພາໃນລະຫວ່າງ 18-22 ເດືອນ. ຊ້າງນ້ອຍທີ່ຫາກໍ່ເກີດໂດຍປົກກະຕິມີ ນ້ຳໜັກ ປະມາ 100ກິໂລ. ຊ້າງໂຕແມ່ຈະຕິດຕາມຝູງໄປຕະຫຼອດ ແຕ່ຊ້າງໂຕຜູ້ຈະອອກຈາກ ຝູງເມື່ອພວກມັນ ມີອາຍຸໄດ້ປະມາ 7-8 ປີ. ຖ້າພວກມັນມີຖິ່ນອາໄສທີ່ດີຈະ ປະມານ 3-4 ປີ ທີ່ຊ້າງສາມາດຖືພາມາ ລູກໄດ້ເທື່ອໜຶ່ງ. ຊ້າງອາຊີມີອາຍຸສະເລ່ຍແມ່ ປະມາ 70 ປີ.

ຄວາມສາມາດໃນການດື່ມກິນ: ຊ້າງອາຊີມີປະສາດສຳພັດໃນການສືບກິນທີ່ດີຫຼາຍ ແລະ ສາມາດສາມາດສືບກິໄດ້ໃກກວ່າ 2ກິໂລແມັດ.

ຄວາມສາມາດໃນ ກາ/ ໄດ້ຍິ : ຊ້າງອາຊີມີຄວາມສາມາດໃນ ກາ ໄດ້ຍິ ຫຼື ຮັບຟັງໄດ້ເປັ ຢ່າງ ດີ ແລະ ໄຊ້ຫຼີກໃຫຍ່ໃນການຂະຫຍາຍສຽງ. ພວກມັນສາມາດຕິດຕໍ່ພົວພັນກັນໂດຍການໄຊ້ ຄື້ນສຽງ. ເປັນທີ່ໜ້າ ອັດສະຈັນທີ່ຄື້ນສຽງຄວາມຖີ່ຂອງພວກມັນແມ່ນຕຳຫຼາຍເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາ ບໍ່ສາມາດໄດ້ຍິນສຽງດັງກ່າວໄດ້ ແລະ ພວກມັນສາມາດໄຊ້ຄື້ນສຽງຕິດຕໍ່ພົວພັນກັນເຊິ່ງມີໄລຍະ ໄກເຖິງ 10ກິໂລແມັດ. ນອກຈາກນັ້ນ ຊ້າງຍັງໄດ້ໄຊ້ໃບຫູທີ່ໃຫຍ່ຂອງມັນພັດວິເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກ ມີ ເຍີ ສະບາຍ.

ຄວາມສາມາດໃນ ກາ/ ແ ມເທັ : ທີ່ຈິງແລ້ວຊ້າງອາຊີແມ່ນມີຄວາມສາມາດໃນການແນມ ເຫັນທີ່ຕຳຫຼາຍ ແຕ່ເຖິງແ ວໃດກໍ່ຕາມທຳມະຊາດກໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນ ກາ ໄດ້ ຍິນ, ຄວາມສາມາດໃນການດື່ມກິນ ແລະ ປະສາດສຳພັດທີ່ດີເລີດ.

ງວງ: ງວງຊ້າງໜຶ່ງງວງແມ່ນກາ ຮວມກັ ຂອງດັງແລະເທິງຮິມປາກ ແລະ ປະກອບມີກ້ອນຊັ້ນ ຫຼາຍກ່ວາ 100,000 ອັ . ງວງແມ່ນສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊ້າງທີ່ໄຊ້ໃນການເກັບໝາກໄມ້ ນ້ອຍໆພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຍັງສາມາດດຶງຕື້ ໄມ້ທີ່ໃຫຍ່ໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຊ້າງບໍ່ໄດ້ໄຊ້ງວງເພື່ອດື່ມນ້ຳແຕ່ໄຊ້ດູດນ້ຳເຂົ້າໄປຫາປາກ. ຄຸນປະໂຫຍດຂອງງວງແມ່ນໄຊ້ໃນກາ ກິນ, ດື່ມ, ດື່ມກິນ, ຫາຍໃຈ, ສຳພັດ, ຮ້ອງ, ໄຊ້ຫຼີ້ນນ້ຳ ແລະ ຊຳລະລ້າງຮ່າງກາຍ ແລະ ການຕໍ່ສູ້.

ງາ: ຊ້າງອາຊີໂຕຜູ້ມີງາ; ໂຕແມ່ມີພຽງແຕ່ງານ້ອຍໆທີ່ເຮົາເອີ້ນວ່າ (ໝາຍ) ເຊິ່ງຫາຍາກແລະພື້ນ ອອກມາຈາກຮິມສົບຂອງພວກມັນ . ແຕ່ເຖິງແ ວໃດກໍ່ຕາມທັງສອງສອງຢ່າງ ງາ ແລະ ໝາຍ ກໍ່ລ້ວນແລ້ວແຕ່ແມ່ນງາຂອງຊ້າງ ແລະ ການທີ່ຊ້າງຖືກຂ້າແບບຜິດກົດໝາຍກໍ່ແມ່ນເພື່ອເອົາງາ ອັນທີ່ມີລາຄາແພງໃນຕະຫຼາດມືດ ຫຼື ຕະຫຼາດສາກົນທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

ພຶດຕິກຳໃ ກາ ທ ຳລາຍຜີ ລະບຸກຂອງຊ້າງ

ກາ ສະເໜີບາງຕົວຢ່າງໂດຍທົ່ວໄປກ່ຽວກັບສະຖາ ະກາ ພຶດຕິກຳກາ ທ ຳລາຍຜີ ລະບຸກຂອງຊ້າງແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍຕາມອາດຈະມີກໍລະນີອື່ນໆນອກຈາກນີ້ອີກ

- ເຖິງແມ່ ວ່າຊ້າງຈະມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສອັນກວ້າງໃຫ່ຍ, ໃນເວລາທີ່ພື້ນທີ່ທຳມາຫາກິນຂອງມັນຖືກປ່ຽນໄປເປັນພື້ນທີ່ກະສິກຳສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ແຕ່ເຖິງແມ່ ວ່າໃດກໍຕາມຊ້າງດັ່ງກ່າວຈະຍັງຄົງຄິດວ່າພື້ນທີ່ກະສິກຳກໍແມ່ນພື້ນທີ່ມັນຫາກິນໄດ້ຄືເກົ່າດັ່ງທີ່ຜ່ານມາ.

ຊ້າງຈະຄິດວ່າພື້ນທີ່ກະສິກຳທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທຳມາຫາກິນອັນດັ່ງເດີມຂອງມັນນັ້ນແມ່ນເຕັມໄປດ້ວຍອາຫານທີ່ດີແລະຊ້າງອາດຈະກັບມາຫາກິນໃນເຂດດັ່ງກ່າວຢູ່ເປັນປະຈຳ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນລະບູກທີ່ຢູ່ໃນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງນັ້ນ ອາດຈະເປັນຈຸດທີ່ໜ້າສົ ຈາຂອງຊ້າງຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ.

- ເປັ ກາ ຍາກໃ ກາ ຄິດໄລ່ວ່າສິ່ງໃດທີ່ເປັນສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ຊ້າງທຳລາຍຜີລະບຸກ, ແຕ່ສາຍເຫດຫຼັກໆແມ່ນເນື່ອງມາຈາກນ້ຳມີຂອງມະນຸດທີ່ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສອັນເປັນທຳມະຊາດຂອງພວກມັນ ແລະເປັນສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ອາຫານຂອງພວກມັນນັບມື້ໜຸດໜ້ອຍຖອຍລົງໃນທຳມະຊາດ. ຍ້ອນສາຍເຫດດັ່ງກ່າວຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊ້າງພະຍາຍາມ ຊອກຫາແຫຼ່ງອາຫານທີ່ດີໃຫ້ກັບພວກມັນໃນການດຳລົງຊີວິດຢູ່ລອດ, ພື້ນທີ່ກະສິກຳແມ່ນ ເປັນພື້ນທີ່ຊ້າງສາມາດສະໜອງອາຫານໃຫ້ກັບພວກມັນ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີສາຍເຫດ ອື່ນໆອີກຫຼາຍໆຢ່າງເຊັ່ນ: ກາ ລ່າຊ້າງ, ເມື່ອມີການລ່າຊ້າງເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ທຳມາຫາກິນ ຂອງຊ້າງຍິ່ງແຄບຂຶ້ນຕື່ມເນື່ອງຈາກວ່າຊ້າງຈະຮູ້ແລະບໍ່ໄປພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການຖືກລ່າ.

ກາ ບຸກລຸກຖື ອາໄສຂອງຊ້າງຈາກກິດຈະກຳຂອງຄື (ຕົວຢ່າງ, ກາ ຊຸດຄື້ ໄມ້). ໂຄງກາ ພັດທະນາຕ່າງ (ຕົວຢ່າງ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ກາ ສ້າງອ່າງເກັບ ຳຕ່າງໆ).

- ໃນເວລາທີ່ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງໃນພື້ນທີ່ຂອງມັນຫາກແຄບລົງແລະບໍ່ພຽງພໍຕໍ່ກາ ດຳລົງຊີວິດຂອງພວກມັນ, ອາຫານບໍ່ພຽງພໍ. ດັ່ງນັ້ນ, ພຶດ ຫຼື ຜົນລະບູກຈະເປັນສິ່ງທີ່ສ້າງຄວາມສົ ຈາໃຫ້ກັບພວກມັນ ແລະ ພວກມັນ ອາດຈະມີກາ ທຳລາຍພຶດຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ການສ້າງພື້ນທີ່ກະສິກຳທີ່ມີຂະໜາດແຄບແລະຍາວຢູ່ໃນກາງພື້ນທີ່ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງ ຫຼື ການສ້າງພື້ນທີ່ກະສິກຳອ້ອມເອົາຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງມັນນັ້ນກໍເປັນສາຍເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີ ການທຳລາຍຜີ ລະບຸກຈາກຊ້າງຄືກັ . ໃນພື້ນທີ່ເປັນຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂະໜາດນ້ອຍຂອງຊ້າງທີ່ບໍ່ມີຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ຫາກັນປະປົນຢູ່ກັບພື້ນທີ່ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຄົນນັ້ນກໍອາດເປັນສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ຊ້າງມີການທຳລາຍຜີລະບຸກຫຼາຍຂຶ້ນເນື່ອງຈາກອາຫານໃນປ່າບໍ່ພຽງພໍແລະເປັນການງ່າຍໃນການຫາອາຫານໃນພື້ນທີ່ກະສິກຳຂອງປະຊາຊົນ.

- ຊ້າງທຳລາຍຜີ ລະບຸກໃ ຫຼາຍທາງຈາກພື້ນທີ່ໜຶ່ງ ຫາ ພື້ນທີ່ອື່ນ ແລະ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕະຫຼອດເວລາ. ມີຢູ່ບາງແ ວໄ້, ທີ່ເຮັດໃຫ້ຍາກຕໍ່ກາ ຄາດຄະ ວ່າບ່ອໃດທີ່ຈະເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ຕົວຢ່າງ, ຢູ່ໃນບ້ານໃດໜຶ່ງອາດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍ ຈາກຊ້າງແຕ່ໃ ຂະ ະດງວກັນບ້ານທີ່ໃກ້ຄຽງອາດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ.

- ບາງພືດທີ່ໄດ້ພົບເຫັນມີການປູກຝັງເປັນປະຈຳ (ຕົວຢ່າງ: ເຂົ້າ, ມັ ຕີ້ , ອ້ອຍ, ໝາກັດ, ໝາກພ້າວ, ສາລີ) ພືດເຫຼົ່ານີ້ລ້ວ ແລ້ວແຕ່ແມ່ ພືດທີ່ສ້າງຄວາມດຶງດູດແລະເປັນອາຫານ ທີ່ແຊບ ຊ້ອຍຂອງຊ້າງດ້ວຍເຫດນີ້ຈຶ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການທຳລາຍຜົນລະປູກຈາກຊ້າງ.
- ເບິ່ງໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ພືດອື່ນໆທີ່ມີຄວາມເປັ ໄປໄດ້ໃ ຜີ ປະໂຫຍດດ້າ ເສດຖະກິດທີ່ຄ້າຍ ກັ (ຕົວຢ່າງ, ຊາ, ກະເຟ, ພິກໄທ) ເຊິ່ງເປັນພືດທີ່ບໍ່ໜ້າແຊບແລະເປັ ພືດທີ່ບໍ່ໜ້າຈະຖືກສ້າງ ຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງ.
- ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວມີພຽງແຕ່ອັດຕາສ່ວນທີ່ໜ້ອຍຂອງປະຊາກອນຊ້າງທີ່ມີພຶດຕິກຳການທຳລາຍຜົນ ລະປູກ. ຊ້າງໃ ທຸກເພດທຸກໄວໃ ຝູງແມ່ ສາມາດສ້າງຜີ ເສຍຫາຍໃຫ້ກັບພືດ ໄດ້ເຖິງແມ່ ວ່າ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນຈະມາຈາກໂຕຜູ້ທີ່ໃຫຍ່ເຕັມໄວ.
- ເກືອບທັງໝົດຊ້າງໄດ້ເຂົ້າມາທຳລາຍພືດແລະຊັບສີ ໃ ຍາມກາງຄື .
- ການທຳລາຍຜົນລະປູກຈາກຊ້າງແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງເດືອນ ກັນຍາ ຫາ ທັນວາ ຂອງແຕ່ລະປີເຊິ່ງ ເປັນລະດູທີ່ພືດຕົ້ນຕໍ, ເຂົ້າ ໃຫຍ່ເຕັມທີ່ແລະພ້ອມທີ່ຈະເກັບກ່ຽວ.

ພາບ 11. ພື້ນທີ່ປູກພືດທີ່ຕິດກັບຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຊ້າງເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ໂອກາດໃ ກາ ເກີດຄວາມ ສ່ຽງຂອງເຫດກາ ຂີ້ຂັດແຍ່ງມີຫຼາຍ. ບ້າ ທົ່ງກອງ, ເມືອງ ຍົມມະລາດ, ສປປ ລາວ.

ກາ/ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງ

ຜົນຂອງລະບົບການກວດກາຕິດຕາມແມ່ນເປັນໂຕຊ່ວຍໃນຫຼາຍໆອົງປະກອບເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ແຕ່ລະເຫດການ ໄດ້ມີກາ ລາຍງາ , ມີກາ ຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນ , ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງຈາກທີ່ມາງານ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະມາດຕະຖານ ໃນ ກາ ກວດກາຕິດຕາມ.

ການສ້າງຕັ້ງເຄືອຂ່າຍແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ

ກ່ອນ ໜ້າຈະມີກາ ດຳເນີນ ວຽກງານ ຕາມແຕ່ລະມາດຕະຖານ ຂອງກາ ບາດກາ ກວດກາຕິດຕາມ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງໄດ້ມີນັກອິດຈະຕັ້ງໄດ້ຮັບການລາຍງານເຫດການຂໍ້ຂັດແຍ່ງເສຍກ່ອນ. ເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງສາມາດເກີດຂຶ້ນ ໃນຢູ່ໃນຫຼາຍໆບ້ານໃນພື້ນທີ່ກວ່າໄດ້ໃນເວລາດຽວກັນ ແລະ ເຮົາບໍ່ສາມາດຮູ້ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນທຸກໆ ບ້ານໄດ້. ເພາະສະນັ້ນສ່ວນຫຼາຍກາ ແຈ້ງຂໍ້ມູນ ເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງແມ່ນ ມາຈາກປະຊາຊົນ ໃນ ບ້ານ ເອງ. ມີ ແມ່ສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງສາຍພົວພັນກັນແຕ່ລະບ້ານໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ທີ່ມີເຫດການເກີດຂຶ້ນແມ່ນ ສາມາດໄດ້ຮັບລາຍງານ ຈາກພວກເຂົາ.

ພົບປະກັບຄະນະບ້ານແລະອຳນາດການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອແຈ້ງຈຸດປະສົງ ໃນ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ປະຊຸມກັບຄະນະ ອຳນາດການ ປົກຄອງບ້ານ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າແມ່ນ ໃຜຈະເປັນ ຜູ້ປະຕິບັດ ແລະ ມີວິທີກາ ແ ວໃດໃນ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບລາຍງານ , ແລະ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນຕ້ອງອະທິບາຍກ່ຽວກັບເປັນຫຍັງຈຶ່ງຕ້ອງມີຄວາມຈຳເປັນເກັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຕ້ອງໄດ້ມີ ການແຈ້ງແລະ ແ ະ ຈຳລອງລະອຽດກ່ຽວກັບວິທີການທີ່ຈະຕິດຕໍ່ທີ່ມາງານກວດກາຕິດຕາມເພື່ອໃຫ້ທ່ວງທັນກັບເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ເປັນ ກາ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເຂົາເຈົ້າແຈ້ງເຫດຫຼັງຈາກທີ່ມີເຫດການໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ການລາຍງານເຫດການທີ່ວ່າໄວຈະເຮັດໃຫ້ການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີຄວາມຊັດເຈນຕໍ່ກັບເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນຕົວຈິງ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນການລາຍງານທີ່ວ່າໄວຈະຊ່ວຍໃຫ້ກາ ປະເມີ ຄວາມເສຍຂອງຜົນລະບູກແລະຊັບສິນອື່ນໄດ້ຖືກຕ້ອງແລະງ່າຍຂຶ້ນ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ, ຖ້າປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຊ້າງເຂົ້າ ທຳລາຍຜົນ ລະບູກແລະເສຍຫາຍເປັນ ຈຳ ວ ຫຼວງຫຼາຍ ແຕ່ເຂົາເຈົ້າກັບລາຍງານເຫດການຊ້າງໃນຫຼາຍອາທິດຕໍ່ມາຫຼັງຈາກທີ່ເກີດມີເຫດການ, ນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ກາ ວັດແທກ ແລະ ປະເມີ ຄວາມເສຍຫາຍຍາກຂຶ້ນຕື່ມ.

ພົບປະກັບໂຄງການ, ອົງການຕ່າງໆ ຫຼື ພະແນກການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ເຮັດວຽກໃນພື້ນທີ່ດັ່ງ ກ່າວ ແລະ ຂໍ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນການເປັນສື່ແຈ້ງຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ເກີດຈາກຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງ ຫຼື ທຸກໆຂ່າວຄາວການເຄື່ອນໄຫວກ່ຽວກັບຊ້າງ. ຖ້າໂຄງການ ,ອົງການ ແລະ ພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນຮູ້ກ່ຽວກັບມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງໃນເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະເປັນການເພີ່ມຜູ້ລາຍງານເຫດການຫຼາຍຂຶ້ນຕື່ມ.

ການຂະຫຍາຍຕາໜ່າງການລາຍງານ, ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຈະດີຍິ່ງຂຶ້ນຖ້າທີ່ມີງານກວດກາຕິດຕາມ
ຂໍ້ຂັດແຍ່ງມີການລົງພົບປະກັບປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນພື້ນທີ່ປະມານ 1 ຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ ຫຼື
ຫຼາຍກວ່ານັ້ນຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ.

ກາ/ ລາຍງາ/ ເຫດກາ/ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ/ ກັບຊ້າງ

ມັນແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນໃນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງແລະແນ່ນອນ, ກ່ຽວກັບວິທີການ
ທີ່ປະຊາຊົນສາມາດລາຍງານເຫດການໃຫ້ກັບທີ່ມີງານກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງ.

ແຕ່ລະສະຖາ ະກາ ຂອງເຫດການແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນັ້ນທົ່ວໜ້າທີ່ມີຕ້ອງມີກາ ພັດທະ ຯ
ແຜນປະຕິບັດຢູ່ຕະຫຼອດເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່.

ໃນເຂດພື້ນທີ່ພູພຽງນາກາຍ ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າໄດ້ມີກາ ພັດທະ ຯ 5 ວິທີກາ ຫຼັກທີ່
ປະຊາຊົນ ສາມາດລາຍງາ ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງ.

1. ຕ້ອງມີກາ ລົງກວດກາຕິດຕາມສະພາບການຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງໜຶ່ງເທື່ອຕໍ່ເດືອນ
ເປັ ປະຈຳ ແລະ ພົບປະກັບປະຊາຊົນ ໜຶ່ງເທື່ອຕໍ່ອາທິດໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດ
ມີເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງຢູ່ເປັ ປະຈຳ.
2. ຖ້າມີໂອກາດປະຊາຊົນ ສາມາດເຂົ້າລາຍງາ ໂດຍກົງຕໍ່ທີ່ມີງາ ໃ ຫ້ອງກາ
3. ປະຊາຊົນ ສາມາດລາຍງານທາງໂທລະສັບຖ້າພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວມີສັນຍານໂທລະສັບມືຖື.
4. ບ້ານທີ່ມີໂອກາດໄຊໂຟນີກໍ່ສາມາດໄຊໂຟນີເພື່ອລາຍງານ.
5. ປະຊາຊົນສາມາດຝາກຄວາມກັບພະນັກງານລັດທີ່ລົງພົວພັນວຽກໃນເຂດດັ່ງກ່າວໃຫ້
ລາຍງາ ຕໍ່ໂຄງກາ ໂດຍກົງ.

ກາ ຕິດປ້າຍໂຄສະ ຯ (ໂປສເຕີ້) ໃນແຕ່ລະບ້ານເພື່ອເປັນການເຕືອນປະຊາຊົນໃຫ້ມີການ
ລາຍງານເຫດການຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງ. ບ່ອນທີ່ຕິດປ້າຍໂຄສະນາຕ້ອງ
ແມ່ນບ່ອນທີ່ມີປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານມາເຕົ້າໂຮມກັນເຊັ່ນ: ເຮືອນນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການບ້ານ, ຫຼື
ໂຮງຮຽນ . ການແນະນຳຮູບແບບຂອງເຮັດປ້າຍໂຄສະນາຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ລູກບາຍ ແລະ ເປັນທີ່
ສະດຸດຕາດຶງດູດໃຈ. ການອັດປົກແຂງເພື່ອເປັນກາ ປ້ອງກັ ປ້າຍໂຄສະ ຯບໍ່ໃຫ້ຖືກປຽກ ຫຼື
ຈົກຂາດງາຍນັ້ນແຮ່ງຈະເປັນການດີ. ຕົວຢ່າງປ້າຍໂຄສະນາທີ່ໄຊ້ໃນເຂດນາກາຍໄດ້ນຳສະເໜີ
ຢູ່ໃ ເອກະສາ ແ ບທ້າຍ 1.

ການຕອບສະໜອງໃນເວລາທີ່ມີເຫດການຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງ

ທີມງານກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງຈະຕ້ອງໄດ້ໄປລົງໄປພື້ນທີ່ທີ່ເກີດມີເຫດການໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ດີທີ່ສຸດແມ່ນ, ການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍຂອງຜົນລະປູກຕ້ອງໄດ້ເຮັດຫຼັງຈາກທີ່ເກີດມີເຫດການ.

ບາງເຫດຜົນກ່ຽວກັບເປັນຫຍັງຈຶ່ງຕ້ອງມີການກວດກາຕິດຕາມເຫດການໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້;

1. ປະຊາຊົນ ຈະເຫັນ ເຖິງຄວາມກະຕືລືລົ້ ແລະເອົາໃຈໃສ່ຂອງທີມງານ ໃ ກາ ເຮັດວຽກ
2. ສະພາບຄວາມເສຍຫາຍຂອງເຫດກາ ອາດປ່ຽນ ແປງໄດ້ໄວ.

ບາງຕົວຢ່າງເຊັ່ນ:

- ກ) ຊ້າງຈະມັກກັບມາທຳລາຍຜົນ ລະປູກຢູ່ຫຼາຍຄັ້ງ ຕິດຕໍ່ກັບ ຫຼື ພາຍໃ ອາທິດ ດຽວກັນ . ດັ່ງນັ້ນຖ້າທີມງານຫາກໄປຮອດຫຼັງຈາກເກີດເຫດການມາແລ້ວ ໜຶ່ງອາທິດ ແລະ ຊ້າງໄດ້ເຂົ້າທຳລາຍຜົນລະປູກຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຄັ້ງໃນພື້ນທີ່ເກີດເຫດອັນດຽວກັນນັ້ນຈະເປັນການຍາກທີ່ຈະຈຳແນກໄດ້ວ່າຄວາມເສຍຫາຍມີ້ໃດເປັນມີ້ໃດ.
- ຂ) ບາງເທື່ອອາດຈະຢູ່ໃນຊ່ວງທີ່ປະຊາຊົນກຳລັງເກັບກ່ຽວຜົນ ລະປູກ (ຕົວຢ່າງ; ກ່ຽວເຂົ້າ).ຖ້າຫາກທີມງານ ລົງກວດກາຕິດຕາມຊ້າງອາດຈະຍາກໃ ກາ ຈຳແນກພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງຈາກບ່ອນທີ່ປະຊາຊົນໄດ້ມີ ກາ ກັບກ່ຽວຜົນ ລະປູກແລ້ວ.
- ຄ) ຖ້າຫາກເຫດກາ ເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງທີ່ຜົນລະປູກຍັງອ່ອນປະຊາຊົນອາດຈະມີການປູກທົດແທນຄືນພືດທີ່ຖືກທຳລາຍໄປນັ້ນ. ນີ້ກໍ່ແມ່ນເປັນການຍາກທີ່ຈະຈຳແນກວ່າພື້ນທີ່ໃດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍ.
- ງ) ການກວດກາຕິດຕາມທີ່ທັນເຫດການຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຍັງຈຶ່ງຈຳຂໍ້ມູນໄດ້ດີ.

ຈຸດສຳຄັນ ຂອງທຸກໆກາ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃ ທຸກໆລາຍລະອຽດ ແລະ ຕ້ອງເຮັດຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມແບບແຜ . ແບບແຜ ຂອງກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງແມ່ນ ມີຄວາມມັ່ງໝາຍເພື່ອຊ່ວຍຢັ້ງຢືນຄວາມສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຮັບປະກັນ ວ່າທຸກໆລາຍລະອຽດຂອງທຸກໆເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງໄດ້ຖືກບັນທຶກຕາມແບບແຜ .

ທີມງານ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ

ການກຳໜົດຈຳນວນຂອງທີມງານໃນພື້ນທີ່ຂອງທ່ານແມ່ນອີງຕາມຂະໜາດຂອບເຂດການຄອບຄຸມພື້ນທີ່ວ່ານ້ອຍ ຫຼື ໃຫຍ່ສຳໃດ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານໃນການຕອບສະໜອງ ເຂົ້າໃນໜ້າວຽກ. ໃ ເຂດ າກາຍພວກເຮົາມີສອງທີມຫຼັກ ແລະ ແຕ່ລະທີມແມ່ນ ມີສອງຄົນ . ສອງທີມດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນ 17 ບ້ານ ແລະ ບໍລິເວນທີ່ໃກ້ຄຽງໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ. ກາ ແ ະ ຈຳກ່ວກັບທີມງານ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃນໜຶ່ງທີມແມ່ນປະກອບດ້ວຍສອງຄົນເປັນຢ່າງໜ້ອຍ. ການທີ່ມີສອງຄົນໃນໜຶ່ງທີມແມ່ນຈະມີຄວາມປອດໄພກ່ວາຖ້າຫາກທີມງານມີການເດີນທາງໃນໄລຍະໃກ້ເພື່ອໄປຫາພື້ນທີ່ທີ່ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ໝາຍການທີ່ມີສອງຄົນໃນທີມແມ່ນຈະຊ່ວຍໃນການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ຜົນລະບູກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ໄວຍິ່ງຂຶ້ນແລະມີປະສິດທິພາບຍິ່ງຂຶ້ນຕື່ມ, ພ້ອມທັງໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນເຖິງລັກສະ ະຄຸ ະພາບຂອງພືດໄດ້. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນການທີ່ທີມງານກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງແມ່ນ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມແບບແຜ ຂອງກາ ກວດກາ ຕິດຕາມ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບວິທີກາ ປະຕິບັດກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.

ເຕັກນິກ ແລະ ວິຊາກາ

ແບບຟອມບັ ທິກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ

ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງແມ່ນ ມີຢູ່ຫຼາຍລະດັບຫຼາຍແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ . ແບບຟອມທີ່ນຳສະເໜີໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ອອກແບບໃສ່ການກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃ ເຂດ າກາຍ. ແບບຟອມແມ່ນ ພຽງພໍທີ່ຈະຕອບສະໜອງໃຫ້ທຸກໆ ລະດັບແລະ ທຸກໆແບບຂອງແຕ່ລະເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ, ຖ້າມີຊ້າງຕາຍຫຼືຖືກຂ້າ, ຄື ບາດເຈັບຫຼືຕາຍຈາກກາທີ່ຖືກຊ້າງທຳຮ້າຍ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວນັ້ນແມ່ນຕ້ອງມີການບັນທຶກລາຍ ລະອຽດຂອງເຫດກາ ລົງໃ ບົດລາຍງານ . ກາ ກວດກາຕິດຕາມກາ ຂໍ້ຂ້າງແບບຜິດກົດໝາຍຂອງໂຄງ ກາ ຊ້າງ, ຫຼື MIKE, ພັດທະ າແລະອອກແບບໂດຍສະຫະພັນ ອະ ັລັກທຳມະຊາດໂລກ (IUCN) , ມີ ແບບຟອມສະເພາະສຳລັບລະດັບເຫດການດັ່ງກ່າວ. ເບິ່ງ<http://www.cites.org/eng/pro/MIKE/index.shtml>.

ຫຼັກວິທີກາ ໂດຍທົ່ວໄປ

ແນວຄວາມຄິດໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນເພື່ອສຳພາດປະຊາຊົນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງເຫດການ ແລະ ສຳຫຼວດກວດກາ ວັດແທກພື້ນທີ່ທີ່ມີເຫດການຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນກັບຊ້າງເກີດຂຶ້ນ.

ຂັ້ນຕອນໃນການປະຕິບັດສຳລັບແຕ່ລະເຫດການ;

1. ດຳເີ ກາ ສຳພາດປະຊາຊົນ
2. ບໍ ທິກຕຳແໜ່ງໂດຍໄຊ້ GPS
3. ວັດແທກແລະແຕ້ມແຜ່ນວາດພື້ນທີ່ຂອງເຫດການ
4. ແຕ້ມແຜນທີ່ແລະຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ຂອງເຫດການລົງໃນເຈ້ຍຕາກະໂລ່
5. ປ້ອ ຂໍ້ມູ ລົງໃ ລະບົບຖາ ຂໍ້ມູ

ໃນເວລາທີ່ທີມງານໄດ້ຮັບລາຍງານຈະຕ້ອງໄດ້ລົງສູ່ບ້ານເປົ້າໝາຍໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້.

ເວລາທີ່ໄປເຖິງພື້ນທີ່ທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າພົບປະກັບ າຍບ້າ ຫຼືອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເພື່ອແຈ້ງຈຸດປະສົງ ແລະ ພົບປະກັບປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

ການພົບປະກັບປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີມງານຈະຕ້ອງ;

- ກ. ແນະນຳກ່ຽວກັບໂຕເອງ ແລະ ໜ້າທີ່, ບ່ອນເຮັດວຽກ
- ຂ. ອະທິບາຍຈຸດປະສົງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບເລື່ອງຂໍສຳພາດກ່ຽວກັບ ເຫດການ
- ຄ. ອະທິບາຍຈຸດປະສົງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບກ່ຽວກັບທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສຳຫຼວດກວດກາແລະວັດແທກພື້ນທີ່ທີ່ເກີດເຫດການ.

ມັນຈະເປັນການດີຖ້າປະຊາຊົນສາມາດນຳພາທີມງານໄປພື້ນທີ່ທີ່ເກີດເຫດແລະບອກຈຸດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຕົວຈິງເກີດຂຶ້ນໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວປະຊາຊົ ແມ່ ຈະໄຊ້ເວລາສ່ວນໃຫຍ່ໃນການເບິ່ງແຍງຮົ່ວສວນຫຼືຊອກຄູ່ຫາກິນໃນແຕ່ລະວັນ. ເພື່ອເປັນການຫຼຸດຜ່ອນເວລາຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄຊ້ໃນການຊ່ວຍທີມງານ, ທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ກະທຳການສຳພາດກ່ອນຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງໃຫ້ປະຊາຊົນນຳພາໄປພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງ.

ຕ້ອງມີກາ ອະທິບາຍລະອຽດວ່າໃ ກາ ເກັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນີ້ບໍ່ແມ່ນເປັນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຂອງຜົນລະບູກຫຼືຊັບສິນອື່ນໆ. ແຕ່ຖ້າປະຊາຊົນມີການປະຕິເສດບໍ່ອະ ຸຍາດໃຫ້ປະ ຕິບັດ, ທີມງາ ຈະຕ້ອງພະຍາຍາມເກັບກ່ອມໂ້ມ າວຢ່າງສຸພາບຕໍ່ປະຊາຊົ , ຖ້າທີມງາ ເກັບກ່ອມແລ້ວແຕ່ຜູ້ກ່ຽວຍັງຢື ຢັ ປະຕິເສດທີມງາ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ຍອມຮັບຄວາມເປັ ຈິງ. ຈະຕ້ອງບໍ່ມີກາ ຈ່າຍເງິ ໃດໆໃ ກາ ຊົດເຊີຍຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ປະຊາຊົ ເປັນເງິນໃນຜົນລະບູກຫຼືເສຍ ຫາຍ.

- ຖ້າປະຊາຊົ ປະຕິເສດບໍ່ອະ ຸຍາດໃຫ້ປະຕິບັດ, ຖ້າບໍ່ມີເວລາໃ ກາ ວັດແທກຄວາມເສຍຫາຍ, ຫຼືເຫດການເກີດຂຶ້ນດົນນານມາແລ້ວ ແລະ ຖ້າເຫດການດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນບໍ່ດົນຈົນເກີນໄປໃນການທີ່ຈະວັດແທກຄວາມເສຍຫາຍ, ທີມງາ ຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູ ຕາມຮ່າງທີ່ມີໃນແບບ ຟອມ.
- ສະຖານທີ່, ວັນທີ, ແລະຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຫດການ.
- ບໍ ຫາທີ່ເກີດຈາກສັດ

- ການຄວບຄຸມບັນຫາທີ່ເກີດຈາກສັດ
- ຄວາມຄິດເຫັນອື່ນໆ
- ວັນທີທີ່ໄດ້ປູກພືດ

ຖ້າປະຊາຊົນ ປະສົບຜົນ ສໍາເລັດໃນ ກາ ໄລຊ້າງອອກຈາກພື້ນທີ່ຜົນລະປູກໄດ້ແລະບໍ່ມີຄວາມ
ເສຍຫາຍເກີດຂຶ້ນນັ້ນແມ່ນເປັນຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນຫຼາຍໃນການບັນທຶກຢ່າງລະມັດລະວັງໃນແຕ່ລະ
ຂັ້ນຕອນວິທີການ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນທີມງານກໍ່ຕ້ອງໄດ້ມີການບັນທຶກຂໍ້ມູນຕາມຮ່າງຂອງ
ແບບຟອມທຸກໆໝົດເຊັ່ນດຽວກັນ:

- ສະຖານທີ່, ວັນທີ, ແລະຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຫດການ.
- ບັນຫາທີ່ເກີດຈາກສັດ
- ການຄວບຄຸມບັນຫາທີ່ເກີດຈາກສັດ
- ຄວາມຄິດເຫັນອື່ນໆ
- ວັນທີທີ່ໄດ້ປູກພືດ

ແບບຟອມ ບົດລາຍງາ ກາ ປະເມີ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງ ຄົ ກັບ ຊ້າງ
(ລະມັດລະວັງໃ ກາ ບໍ ທຶກທຸກໆຄໍາຕອບໃ ທຸກໆຄໍາຖາມ)

ສະຖານທີ່ ແລະ ທີ່ຕັ້ງ

ສະຖານທີ່ (ຈຸດ GPS ຂອງຈຸດທີ່ເສຍຫາຍ): _____ E, _____ N
ເມືອງ: _____ ວັນທີ່ເກີດເຫດ: _____
ບ້າ : _____ ວັນທີ່ໄດ້ຮັບລາຍງານ: _____
ຊື່ເຈົ້າຂອງໄຮ່: _____ ວັນທີ່ວັດແທກ: _____
ຊື່ຜູ້ລາຍງານ: _____
ຊື່ພະນັກງານຜູ້ບັນທຶກແບບຟອມບົດລາຍງານ: _____

ຜີ ເສຍຫາຍຂອງຜີ ລະບຸກ (ໃຫ້ແຕ້ມແຜນວາດໃສ່ດ້ານຫຼັງຂອງແບບຟອມໃບນີ້. ໄຊ້ແບບຟອມໃບໃໝ່ໃ ກາ ບໍ ທຶກ

ບົດລາຍງານແລະແຕ້ມແຜນວາດຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍ)

ປະເພດ ຜີ ລະບຸກ	ໄລຍະກາ ເຕີບ ໃຫ່ຍ (ເບ້ຍ, ກໍາ ລັງໃຫ່ຍ, ໃຫ່ຍ ເຕັມທີ່ ຫຼື ສຸກ)	ວັນທີ່ປູກພືດ	ຄຸ ະພາບ ຂອງພືດ (ບ່ຽາມ, ທໍາ ມະດາ, ງາມ)	ເນື້ອທີ່ປູກ ພືດທັງໝົດ (m ²)	ເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ ຮັບຜີ ເສຍຫາຍ (m ²)	ຊ້າງກີ ຫຼື ທໍາລາຍ ຫຼື ທັງສອງຢ່າງ?	ລະດັບຄວາມ ເສຍຫາຍ (ຕ່ໍາ, ປາ ກາງ, ສູງ)

ຄວາມເສຍຫາຍອື່ນໆ: ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຊັບສີ (ຕົວຢ່າງ: ຮົ້ວ, ຖູງ... ຫຼື ມີຄື ບາດເຈັບ/ຕາຍ(ບໍ ທຶກລາຍລະອຽດ):

ສັດທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ

ເທ້ ໂຕຊ້າງ ຫຼື ບໍ່?(ໝາຍວົງມີ 1 ຄໍາຕອບ): ເທ້ / ບໍ່ເທ້ → ຖ້າເທ້ , ໃຜເທ້ ? _____
ຈຳ ວ ຂອງຊ້າງ?(ຖ້າເທ້): _____
ເທ້ ຮອຍຊ້າງ ຫຼື ບໍ່?(ໝາຍວົງມີ 1 ຄໍາຕອບ): ເທ້ / ບໍ່ເທ້ → ຖ້າເທ້ , ໃຜເທ້ ? _____
ເພດຂອງຊ້າງ?(ໝາຍວົງມີ 1 ຄໍາຕອບ): ໂຕຜູ້ທັງໝົດ ໂຕແມ່ທັງໝົດ / ປີ ກັ / ບໍ່ຮູ້
ມີລູກ ອຍ ຫຼື ບໍ່?(ໝາຍວົງມີ 1 ຄໍາຕອບ): ມີ / ບໍ່ / ບໍ່ຮູ້ → ຖ້າມີ, ເທ້ ໂຕສັດ ຫຼື ຮອຍ? _____
ເວລາທີ່ຊ້າງເຂົ້າ?: _____ ເວລາທີ່ຊ້າງອອກ?: _____

ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ໄລ່ຊ້າງ (PAC)

ມີກາ ຳໄຊ້ວິທີກາ ປ້ອງກັນ ຫຼື ໄລ່ຊ້າງຫຼືບໍ່?(ໝາຍວົງມີ 1 ຄໍາຕອບ): ໄຊ້ / ບໍ່ໄຊ້
ວິທີການທີ່ໄຊ້?: _____
ຈຳນວນຄົນທີ່ໄຊ້ເຂົ້າໃນວິທີດັ່ງກ່າວ? _____ ເວລາທີ່ເລີ່ມໄຊ້ວິທີດັ່ງກ່າວ? _____
ຊື່ຂອງຄົນດັ່ງກ່າວ _____ ເວລາສິ້ນສຸດການນຳໄຊ້ວິທີດັ່ງກ່າວ? _____
ປະຕິກິລິຍາຂອງຊ້າງ(ໃຫ້ລາຍລະອຽດທີ່ແນ່ນອນ): _____
ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມອື່ນໆ (ສາມາດບັນທຶກໃສ່ດ້ານຫຼັງຂອງແບບຟອມ ຫຼື ບັນທຶກໃສ່ແບບຟອມໃບໃໝ່ແຕ່ຕ້ອງໜັບຕິດກັ): _____

ວິທີກາ ບັ ທິກຂໍ້ມູ ລົງໃ ແບບຟອມ

ທັງໝົດຂອງແບບຟອມແມ່ນມີຄວາມໝາຍໃນຕົວມັນເອງ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມກ່ອນໜ້າຈະນຳໄຊ້ແບບຟອມນີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ມີກາ ສຶກສາອ່າ ຂໍ້ມູ ຢ່າງລະອຽດເສຍກ່ອ .

ພາກສະຖານທີ່, ວັນທີ, ແລະຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຫດການ.

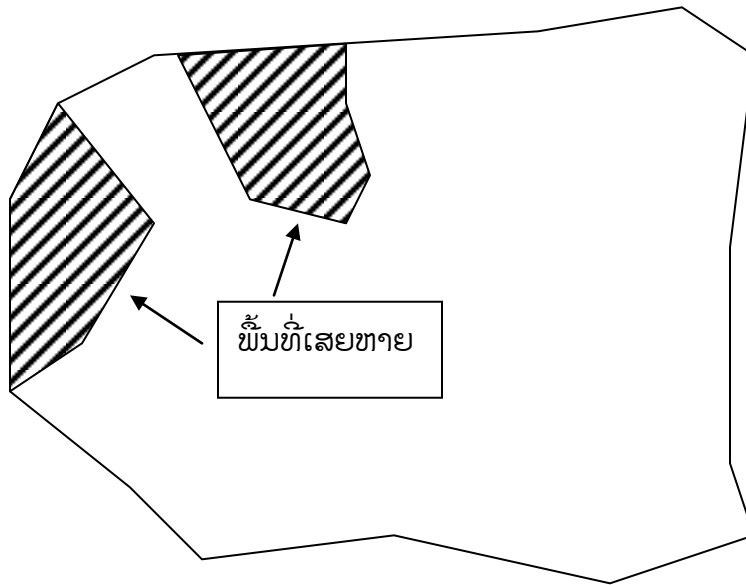
- “ສະຖານທີ່ (GPS ຂໍ້ມູ ສຳລັບພື້ນທີ່ທີ່ເກີດມີເຫດການ)”: ເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນແລະຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຈື່ໃນການ ບັ ທິກຂໍ້ມູ ຈຸດຕຳແໜ່ງ GPS! ຈຸດຕຳແໜ່ງ GPS ສຳລັບເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງຈະຕ້ອງໄດ້ບັ ທິກຈາກພື້ນທີ່ຕົວຈິງບ່ອນທີ່ເກີດຄວາມເສຍຫາຍ. ບໍ່ແມ່ນຢູ່ຖຽງ, ບໍ່ແມ່ນໃກ້ກັບບ່ອນເກີດເຫດ, ບໍ່ແມ່ນຢູ່ໃນບ້ານແຕ່ ຕ້ອງບັນທຶກຢູ່ໃນພື້ນທີ່ເກີດເຫດແທ້ໆ.
- “ຊາວກະສິກອນ” ຂຽນຊື່ຂອງສະຖານທີ່ຖ້າມີພ້ອມດຽວກັນກັບແຕ່ລະຊື່ເຈົ້າຂອງພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແຕກຕ່າງກັນ
- “ບ້ານ”: ຊື່ບ້ານຂອງເຈົ້າຂອງພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອາໄສຢູ່
- “ເມືອງ”: ຊື່ເມືອງຂອງບ້ານທີ່ເຈົ້າຂອງພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອາໄສຢູ່
- “ສະມາຊິກໃ ທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງ”: ຂຽນລາຍຊື່ແຕ່ລະຄົນໃນທີມງານທີ່ເຂົ້າ ຮ່ວມໃ ກວດກາຕິດຕາມຜິ ກະທົບໃ ແຕ່ລະເຫດການ .
- “ຜູ້ລາຍງາ ເຫດການ”: ຕ້ອງຂຽນ ຊື່ຜູ້ທີ່ລາຍງາ ເຫດການ ໃຫ້ກັບທີມງາ . ບາງເທື່ອອາດຈະບໍ່ແມ່ ປະຊາຊົ ຜູ້ ທີ່ໄດ້ຮັບຜິ ກະທົບໂດຍກົງ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ອາດຈະແມ່ າຍບ້າ ເປັ ຜູ້ລາຍງາ .
- “ການທຳລາຍຊັບສິ ອື່ນໆ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ບາດເຈັບຫຼືເສຍຊີວິດ (ໃຫ້ຂໍ້ມູ ລະອຽດ)”: ແມ່ ກາ ບັ ທິກລາຍລະອຽດກ່ຽວ ກັບກາ ເສຍຫາຍຂອງຊັບສິ ອື່ນໆເຊັ່ນ: ສິ່ງກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ, ອຸປະກອ , ກາ ທຳຮ້າຍໃຫ້ບາດເຈັບທີ່ຊ້າງໄດ້ເຮັດຕໍ່ ປະຊາຊົ ແລະ ອັ ອື່ນໆອີກ. ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັ ພື້ນທີ່ບ່ອ ທີ່ຕ້ອງບັ ທິກທາກບໍ່ພຽງພໍກໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ບັ ທິກໃສ່ ທາງດ້າ ຫຼັງຂອງແບບຟອມ.
- “ວັນເດືອ ປີປູກພືດ (ສຳພາດປະຊາຊົ)”: ສຳພາດປະຊາຊົນກ່ຽວກັບວັ ເດືອ ປີທີ່ປູກພືດທັງໝົດຢູ່ໃ ພື້ນທີ່ທີ່ຖືກ ຊ້າງທຳລາຍ.
- “ຜົນລະປູກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ (ສຳພາດປະຊາຊົນ)”: ທີມງາ ຕ້ອງໄດ້ມີກາ ສອບຖາມປະຊາຊົ ກ່ຽວ ກັບຊະ ຶດຂອງຜົ ລະປູກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຕຳແໜ່ງຂອງພື້ນທີ່ທີ່ເສຍຫາຍຢ່າງລະອຽດກ່ອ ມີກາ ຕັດ ສິ ໃຈບັ ທິກລົງໃ ແບບຟອມ.
- “ວັນທີ່ເກີດເຫດ”: ບັ ທິກວັ ທີ່ທີ່ຊ້າງໄດ້ທຳລາຍ ຫຼື ພະຍາຍາມທຳລາຍຜົ ລະປູກ, ຊັບສິ ແລະ ອື່ນໆທີ່ເປັ ຂອງ ປະຊາຊົ .
- “ວັນທີ່ໄດ້ຮັບລາຍງານ”: ບັນທຶກວັ ທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບກາ ລາຍງາ ຈາກປະຊາຊົ .
- “ວັນທີ່ວັດແທກ”: ບັນທຶກວັ ທີ່ທີ່ທີມງາ ໄດ້ລົງໄປວັດແທກປະເມີ ຄວາມເສຍຫາຍ.

ພາກຄວາມເສຍຫາຍຂອງຜົນ ລະບຸກ

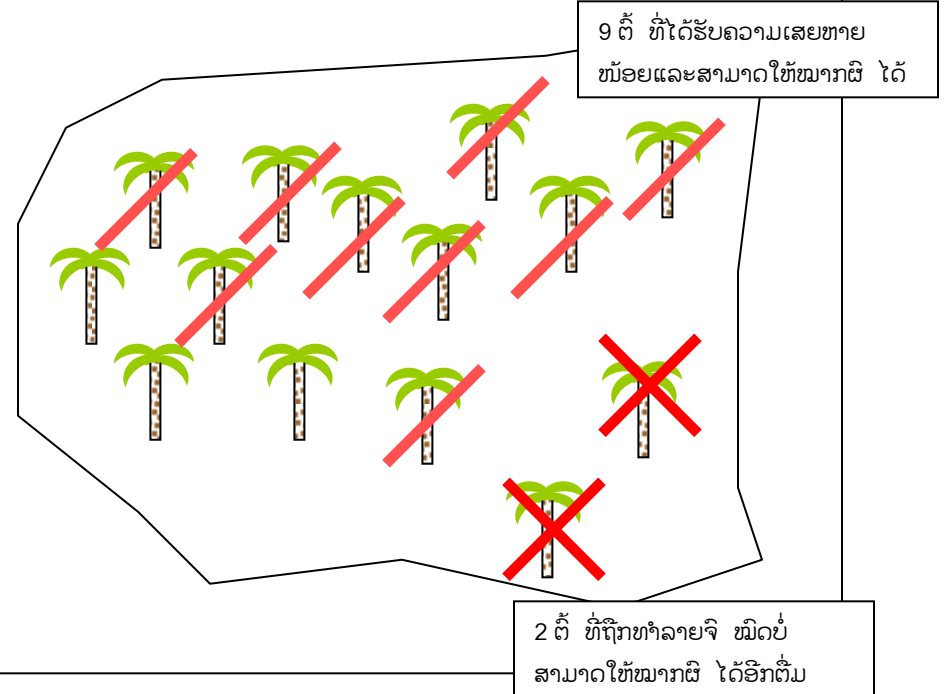
- “ປະເພດຜົນລະບຸກ”: ບັນທຶກພຶດທຸກໆສະຖິຕິທີ່ໄດ້ຮັບຜົນ ເສຍຫາຍຈາກຊ້າງໃ ເຫດກາ ຄັ້ງນັ້ນໆ, ບັ ທຶກໂດຍຈຳແ ກແຕ່ລະ ຊະ ັດຜົນ ລະບຸກໃສ່ຕາມລຳດັບຂອງແຕ່ລະຫ້ອງເຊິ່ງຮ່າງໄວ້ໃ ແບບຟອມ. (ແຕ່ລະພື້ນທີ່ຕ້ອງບັ ທຶກລົງໃ ແບບຟອມແຍກ ກັ). ບັ ທຶກຂໍ້ມູນຕື່ມໃສ່ທາງດ້າ ຫຼັງຖ້າຈຳເປັນ .
- “ໄລຍະກາ ເຕີບໃຫ່ຍຂອງຜົນ ລະບຸກ(ເປັນ ເປັນ,ກຳລັງໃຫ່ຍ,ໃຫ່ຍເຕັມທີ່ ຫຼື ສຸກ)”: ທີມງາ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີກາ ປະເມີ ລະດັບກາ ເຕີບໃຫ່ຍຂອງຜົນ ລະບຸກດ້ວຍກາ ຄາດຄະ ທາງສາຍຕາໃ ພື້ນທີ່ທັງໝົດທີ່ມີກາ ປູກພຶດ. ຄວາມໝາຍ ຂອງຄຳສັບ ເປັນ, ກຳລັງໃຫ່ຍ, ໃຫ່ຍເຕັມທີ່ ຫຼື ສຸກ ແມ່ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:
 - “ເປັນ” ແມ່ນໝາຍເຖິງເວລາທີ່ພຶດຢັ່ງ ອຍແລະຫາກໍ່ເລີ່ມປູກ;
 - “ກຳລັງໃຫ່ຍ”: ແມ່ ພຶດທີ່ຢູ່ໃ ລະດັບກຳລັງເຕີບໃຫ່ຍ (ບາງທີກຳລັງຈຸ່ດອກອອກຜົນ)
 - “ໃຫ່ຍເຕັມທີ່ຫຼືສຸກ”: ແມ່ ເວລາທີ່ພຶດໃຫ້ໝາກຜົນ (ບາງເທື່ອພວກມັ ອາດຈະຍັງບໍ່ທັ ສຸກເຕັມທີ່)
- “ວັນທີ່ປູກພຶດ”: ຖ້າປະຊາຊົນຮູ້ເດືອນຂອງການປູກພຶດແມ່ນໃຫ້ບັນທຶກນັ້ນ, ຫຼື ບັນທຶກການອະທິບາຍຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບເວລາທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີກາ ປູກພຶດ (ຕົວຢ່າງ: “ສາມເດືອນເພັງແລ້ວນີ້”)
- “ປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງພຶດ”: ທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຈະຕ້ອງໄດ້ປະເມີ ຄຸ ະພາບຂອງພຶດດ້ວຍສາຍຕາວ່າ: ບ່ຽງາມ, ທຳມະດາ, ຫຼື ງາມ ໃນພື້ນທີ່ທັງໝົດທີ່ມີການປູກພຶດ. ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບ ບ່ຽງາມ, ທຳມະດາ, ຫຼື ງາມ ແມ່ນມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:
 - “ບ່ຽງາມ” ຖ້າວ່າພຶດສາມາດເຫັນ ໄດ້ຊັດເຈ ວ່າມີຄຸ ະພາບຕ່ຳ;
 - “ທຳມະດາ” ຖ້າພຶດເໝາະສົມທີ່ຈະຢູ່ໃນຄຸນນະພາບທຳມະດາ
 - “ງາມ” ຖ້າພຶດຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນວ່າມີຄຸນນະພາບສູງ.ນີ້ແມ່ນແລ້ວແຕ່ການພິຈາລະນາແລະຕັດສິນໃຈຂອງທີມງານ. ຈະຕ້ອງເອົາຄວາມຄິດເຫັນຂອງສ່ວນລວມເປັນພື້ນຖານໃນການຕັດສິ ຄຸ ະພາບຂອງພຶດ.
- “ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງພື້ນທີ່ຄິດໄລ່ເປັນ (ມ²) ຫຼື ຈຳ ວ ຕື້ ຂອງພຶດ”: ຈື່ງວ່າບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເອົາເນື້ອທີ່ທັງໝົດ, ຕົວຢ່າງ, ພຶດຫຼາຍກ່ວາໜຶ່ງຕົ້ນທີ່ປູກຢູ່ໃນພື້ນທີ່. ເບິ່ງ “ການກຳນົດພື້ນທີ່ທັງໝົດແລະພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍ ຫາຍຈາກຊ້າງ” ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວັດແທກພື້ນທີ່ຜົນລະບຸກແມ່ນສະແດງໃນຂ້າງລຸ່ມ
- “ເນື້ອທີ່ເປັນ (ມ²) ຫຼື ຈຳນວນຕົ້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ”: ເບິ່ງ “ການກຳນົດພື້ນທີ່ທັງໝົດແລະພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງ” ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວັດແທກພື້ນທີ່ຜົນລະບຸກແມ່ນສະແດງໃນຂ້າງລຸ່ມ
- “ຊ້າງກິນ ຫຼື ທຳ ລາຍ ຫຼື ທັງສອງຢ່າງ?": ໃນເວລາທີ່ທີມງານລົງກວດກາພຶດຕົວຈິງທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ປະເມີນດ້ວຍ ຕາເປົ່າວ່າຊ້າງໄດ້ “ກິນ” ຫຼື “ທຳລາຍ” ສ່ວນຂອງພຶດ. ຖ້າຊ້າງໄດ້ເຮັດທັງສອງຢ່າງໝາຍເຖິງທັງກິ ແລະ ທຳລາຍ, ຕົວຢ່າງ ຊ້າງໄດ້ຢ່າງຢຽບ ແລະ ກິນພຶດ ທີມງານຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກວ່າ ‘ທັງສອງຢ່າງ’.
- “ລະດັບຄວາມເສຍຫາຍ”: ທີມງານຈະຕ້ອງປະເມີນດ້ວຍຕາເປົ່າແລະຄາດຄະ ເນລະດັບຄວາມເສຍຫາຍຂອງພຶດ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ເສຍຫາຍວ່າມີລະດັບ ຕ່ຳ, ປາ ກາງ ຫຼື ສູງ (ພາບທີ 12). ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບ ຕ່ຳ, ປາ ກາງ, ສູງ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້:
 - “ຕ່ຳ” ພຶດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍພຽງເລັກໜ້ອຍ (ຕົວຢ່າງ ເສຍຫາຍເລັກໜ້ອຍໃ ພາກສ່ວ ໃບ ແລະ ລຳຕົ້ , ແຕ່ຍັງຈະສາມາດໃຫ້ຜົນ ຜະລິດໄດ້/ຫຼືເກັບກ່ຽວໄດ້).
 - “ປານກາງ” ຖ້າພຶດຖືກທຳລາຍໜ້ອຍກ່ວາ 50% ຫຼື ມີຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍອາດຈົນເຖິງຂັ້ນບໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະ ລິດໃ ກາ ເກັບກ່ຽວ.
 - “ສູງ” ຖ້າພຶດເສຍຫາຍຫຼາຍກ່ວາ 50% ຫຼື ມີຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍຈົນເຖິງຂັ້ນບໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ຫຼື ການເກັບກ່ຽວໄດ້.

ພາບທີ 12. ຕົວຢ່າງກາ ປະເມີ ລະດັບຄວາມເສຍຫາຍຂອງພືດ

ກ) ພື້ນທີ່ງ່າຍຈາກກາ ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງ, ເກືອບທັງໝົດຂອງພືດ ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍແມ່ນ ຖືກທຳລາຍ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຖືໄດ້ວ່າລະດັບຄວາມເສຍ ຫາຍຂອງພືດແມ່ນ ຢູ່ໃນ ລະດັບສູງ ຍ້ອນ ວ່າເຮົາຄິດໄລ່ແຕ່ພື້ນທີ່ເສຍຫາຍບໍ່ແມ່ນ ພື້ນທີ່ ທັງໝົດ.

ຕີ້ ພ້າວ 14 ຕີ້, 2 ຕີ້ ແມ່ນ ຖືກທຳລາຍຈີ ໝົດແລະອີກ 9 ຕີ້ ແມ່ນ ຖືກທຳລາຍພຽງແຕ່ ໜ້ອຍດຽວ. ດັ່ງນັ້ນລະດັບຄວາມຮຸ ແຮງຂອງກາ ທຳລາຍແມ່ນ “ປານກາງ” ຍ້ອນວ່າ 2 ຕີ້ ໃນ 11 ຕີ້ ແມ່ນ ໜ້ອຍກວ່າ 50%.

ພາກຄວາມເສຍຫາຍອື່ນໆ

ໃນພາກສ່ວນນີ້ແມ່ນໃຫ້ບັນທຶກທຸກໆລາຍລະອຽດຂອງການທຳລາຍຊັບສິ ຕ່າງໆ (ຕົວຢ່າງ ຄູ່ ຈ້), ສິ່ງປຸກສ້າງ (ຕົວຢ່າງ ຖຽງ) ຫຼື ຄົນ. ຕ້ອງບັນທຶກລາຍລະອຽດໃຫ້ສະເພາະເຈາະຈົງເທົ່າທີ່ ຈະເຮັດໄດ້.

ພາກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບສັດ

- “ເຫັນໂຕຊ້າງຫຼືບໍ່? ເຫັນ/ບໍ່ເຫັນ ; ຖ້າເຫັນໃຜເຫັນ?”: ບັນທຶກລາຍຊື່ຜູ້ທີ່ລາຍງານວ່າ ເຫັນຊ້າງ
- “ເຫັນຮອຍຊ້າງຫຼືບໍ່? ເຫັນ/ບໍ່ເຫັນ; ຖ້າເຫັນໃຜເຫັນ”: ບັນທຶກລາຍຊື່ຜູ້ລາຍງານວ່າເຫັນ ຮອຍຊ້າງ.
- “ຈຳນວນຂອງຊ້າງຖ້າຮູ້”: ບໍ່ຈຳເປັນອະທິບາຍຖ້າບໍ່ຮູ້, ບັນທຶກວ່າ “ບໍ່ຮູ້”. ປະຊາຊົນສ່ວນຫຼາຍພະຍາຍາມທີ່ຈະຄາດຄະເນຂະໜາດຂອງຝູງຊ້າງໂດຍການສຳຫຼວດເບິ່ງຮອຍຕີນໃນຕອນເຊົ້າມື້ຕໍ່ມາ. ນີ້ບໍ່ແມ່ນວິທີທີ່ຖືກຕ້ອງໃນການກຳນົດຈຳນວນຊ້າງ. ຄຳຕອບໃນກໍລະນີນີ້ແມ່ນຕ້ອງຕອບວ່າ ບໍ່ຮູ້. ທ່ານສາມາດບັນທຶກຂໍ້ມູນຈຳນວນທີ່ປະຊາຊົນຄາດຄະເນໃສ່ໃນຂ້າງລຸ່ມຂອງແບບຟອມໃ ພາກຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມອື່ນໆ.
- “ເພດຂອງຊ້າງ”: ເພດຜູ້ທັງໝົດ/ເພດແມ່ທັງໝົດ/ເພດຜູ້ແລະເພດແມ່ປີ ກັ /ບໍ່ຮູ້: ອະທິບາຍເອົາເອງ.
- “ມີລູກນ້ອຍຫຼືບໍ່? ມີ/ບໍ່ມີ/ບໍ່ຮູ້ ຖ້າມີ, ເຫັນໂຕ ຫຼື ຮອຍ”: ອະທິບາຍເອົາເອງ.
- “ເວລາທີ່ຊ້າງເຂົ້າ”: ຖ້າປະຊາຊົນບໍ່ມີໂມງ, ໃຫ້ຖາມເວລາໃນລັກສະນະຈຳແນກເປັ ຍາມ ແຕ່ລະວັນ ຕົວຢ່າງ “ຕອນແລງ”, “ຫົວຄ່ຳ”, ແລະ ອື່ນໆ
- “ເວລາທີ່ຊ້າງອອກ”: ຖ້າປະຊາຊົນບໍ່ມີໂມງ, ໃຫ້ຖາມເວລາໃ ລັກສະ ນະຈຳແ ກເປັ ຍາມ ແຕ່ລະວັນ ຕົວຢ່າງ “ຕອນແລງ”, “ຫົວຄ່ຳ”, ແລະ ອື່ນໆ

ພາກວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ໄລ່ຊ້າງ

- “ມີກາ ຈຳໄຂ້ວິທີກາ ປ້ອງກັນ ຫຼື ໄລ່ຊ້າງຫຼືບໍ່?”: ຖາມປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບເຂົ້າໄດ້ມີການໄລ່ຊ້າງແລະຊ້າງອອກຈາກພື້ນທີ່ ຫຼື ໄດ້ມີການໄລ່ຊ້າງແລ້ວແຕ່ວ່າຊ້າງກໍຍັງເຂົ້າມາພື້ນທີ່ໄດ້ຢູ່.
- “ວິທີການ”: ຖ້າມີການໄລ່ຊ້າງ, ວິທີການໃດທີ່ປະຊາຊົນໄຂ້? ບັນທຶກວິທີທີ່ປະຊາຊົນໄຂ້ຢ່າງລະອຽດເຊັ່ນ: ຈູດໝາກເຜັດ ແລະ ເຄາະບັ້ງໄມ້ໄຜ່
- “ຈຳນວນຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ?": ບັນທຶກຈຳນວນຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄລ່ຊ້າງ.
- “ຊື່ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ”: ບັນທຶກລາຍຊື່ຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມທັງໝົດໃນການໄລ່ຊ້າງ.
- “ເວລາທີ່ເລີ່ມວິທີກາ ໄລ່ຊ້າງ”: ຖ້າປະຊາຊົນບໍ່ຮູ້ເວລາ, ກໍໃຫ້ບອກວ່າຍາມໃດ, ຕົວຢ່າງ ຕອ ແລງ, ຫົວຄ່ຳ ແລະ ອື່ນໆ
- ‘ເວລາສິ້ນສຸດການໄລ່ຊ້າງ’ “ເວລາທີ່ເລີ່ມວິທີການໄລ່ຊ້າງ”: ຖ້າປະຊາຊົນບໍ່ຮູ້ເວລາ, ກໍໃຫ້ບອກວ່າຍາມໃດ, ຕົວຢ່າງ ຕອນແລງ, ຫົວຄ່ຳ ແລະ ອື່ນໆ

- “ພິດຕິກຳຂອງຊ້າງ”: ຕົວຢ່າງ, ຊ້າງໄດ້ແລ່ ໜີໄປ ຫຼື ພວກມັນ ມີອາກາ ໃຈຮ້າຍແລະມີພິດຕິກຳຕອບໂຕ້ກັບຫາຄົນ? ບັນທຶກຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມໃສ່ດ້ານຫຼັງແບບຟອມຖ້າຫາກຈຳເປັນ .

ຄວາມຄິດເຫັນອື່ນໆ (ສືບຕໍ່ບັນທຶກໃສ່ໃນດ້ານຫຼັງຂອງແບບຟອມຖ້າຈຳເປັນ)

ໄຊ້ດ້ານຫຼັງຂອງແບບຟອມເພື່ອບັນທຶກທຸກໆຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບເຫດການ, ຫຼື ທຸກໆຂໍ້ມູນທີ່ທ່ານບໍ່ສາມາດບັນທຶກລົງໃນຕຳແໜ່ງຂອງພື້ນທີ່ທີ່ຈັດໃຫ້ໃນແບບຟອມຍ້ອນພື້ນທີ່ບໍ່ພໍ.

ຂໍ້ແນະນຳທົ່ວໄປ

ທຸກໆຄັ້ງກ່ອນທີ່ທ່ານຈະອອກຈາກພື້ນທີ່ເກີດເຫດຢ່າລືມກວດສອບແບບຟອມຄືນເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່າ ໄດ້ບັນທຶກທຸກໆຂໍ້ມູນ ຢ່າງລະອຽດ.

ການກຳນົດເນື້ອທີ່ປູກພືດແລະເນື້ອທີ່ທີ່ຊ້າງທຳລາຍ

ວິທີການກຳນົດເນື້ອທີ່ທີ່ປູກພືດຫຼາຍສະນິດປະປົນກັນ, ປະເພດ ທີ 1: ພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງທີ່ປະກອບມີພືດຫຼາຍສະນິດຢູ່ ຈຳກັດ ແຕ່ບໍ່ປະປົນ ກັນ. ຈົ່ງຄຳນຶງວ່າພວກເຮົາສິ ໃຈແຕ່ສະເພາະພືດໄດ້ຮັບ

ຄວາມເສຍຫາຍເທົ່ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ, ຖ້າປະຊາຊົນປູກເຂົ້າໃສ່ໃນທາງເບື້ອງທົດຕາເວັນຕົກ ແລະ ປູກສາລີໃສ່ທາງເບື້ອງທົດຕາເວັນອອກ, ແຕ່ຊ້າງໄດ້ທຳລາຍແຕ່ພຽງພື້ນທີ່ທີ່ປູກສາລີເທົ່ານັ້ນ, ສະນັ້ນທີມງານຕ້ອງໄດ້ວັດແທກ ແລະ ແຕ້ມແຜນວາດເອົາແຕ່ບ່ອນເນື້ອທີ່ທີ່ໄດ້ສາລີເທົ່ານັ້ນ.

ວິທີກຳນົດເນື້ອທີ່ທີ່ປູກພືດຫຼາຍສະນິດປະປົນກັນ, ປະເພດ ທີ 2: ເນື້ອທີ່ປູກພືດສະນິດລະໜ້ອຍ (ປູກປົນກັນ) ປົນກັບການປູກພືດຊະນິດອື່ນ.

(ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າ ທີ່ມີມັນຕົ້ນ 3 ສຸມ ແລະ ໝາກເຜັດ 2 ຕົ້ນ). ຖ້າຫາກວ່າສາມາດນັບຕົ້ນພືດທີ່ປູກປະປົນກັນຢູ່ນັ້ນໄດ້ກໍ່ໃຫ້ໃຊ້ ບາດແບບ ທີ 1 ທີ່ກ່າວມາ ແລະ ບັນທຶກເອົາຈຳ ວ ທັງໝົດຂອງພືດ ແຕ່ລະຊະນິດທີ່ມີຢູ່. ຈົ່ງຄຳນຶງວ່າພວກເຮົາສິນໃຈແຕ່ພືດທີ່ຊ້າງໄດ້ທຳລາຍເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຖ້າພືດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຖືກທຳລາຍກໍ່ເຫັນວ່າບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງບັນທຶກມື້ປູກ, ຂະໜາດຂອງພືດ ແລະ ອື່ນໆ.

ວິທີກຳນົດເນື້ອທີ່ທີ່ປູກພືດຫຼາຍຊະນິດປະປົນກັນ, ປະເພດ ທີ 3: ເນື້ອທີ່ປູກພືດຫຼາຍກວ່າສອງຊະນິດທີ່ປະສົມກັນ (ບໍ່ສາມາດນັບຈຳນວນແຕ່ລະຊະນິດໄດ້).

ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້, ຕ້ອງໄດ້ມີການວັດແທກເນື້ອທີ່ລວມ ແລະ ປະເມີນສັດສ່ວນຂອງພື້ນທີ່ທີ່ກວມເອົາພືດປູກແຕ່ລະຊະນິດ. ໃນກໍລະນີນີ້ແມ່ນໝາຍເຖິງພືດທັງໝົດກໍ່ຕ້ອງຖືກທຳລາຍຖ້າມີ

ເຫດການເກີດຂຶ້ນ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການບັນທຶກຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດຕ່າງໆເຊັ່ນ:

ວັ ທີ 1 ກາ ປູກພືດ, ຂະໜາດ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆຂອງພືດແຕ່ລະຊະນິດ.

ແລວທີ່ເກີດຈາກກາ ຢ່າງຜ່າ ພືດຂອງຊ້າງ

ຖ້າຫາກຊ້າໄດ້ຢ່າງຜ່ານພືດໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ພືດທີ່ຖືກຊ້າຢຽບໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ. ສຳລັບແລວການຢ່າງຜ່ານພື້ນທີ່ປູກພືດຂອງຊ້າ, ແມ່ ໃຫ້ວັດແທກລວງຍາວແລະລວງກວ້າງຂອງແລວທີ່ຊ້າຢ່າງຜ່ານພືດ. ເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການໄຂ້ສາຍດ້າຍວັດແທກລາກໄປຕາມດິ ໂດຍໄຂ້ລຳຕົ້ນຂອງພືດຫຼືກິ່ງໄມ້ເປັນປ່ອນຜູກເສັ້ນດ້າຍ. ຖ້າບໍ່ເຮັດວິທີນີ້, ເສັ້ນດ້າຍຈາກ(ຮີບເຊນ)ຈະເຮັດໃຫ້ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຈຸດເລີ່ມຕົ້ນແລະຈຸດສິ້ນສຸດຫຼຸດຈາກຄວາມຍາວຕາມພື້ນທີ່ດິນຕົວຈິງ.

ກາ ວັດແທກແລະຄິດໄລ່ຄວາມກວ້າງຂອງແລວຊ້າແມ່ ໃຫ້ ຈຳໄຂ້ຫົວໜ່ວຍວັດແທກດ້ວຍຕົວ ເລກ 0,5 ແມັດ (ດັ່ງນັ້ນ 0,1 ຫາ 0,4 ແມັດ = 0,5 ແມັດ; 0,6 ຫາ 0,9 = 1,0 ແມັດ)

ລະບົບຢ່າສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ພືດອີກຕື່ມໃ ເວລາລົງວັດແທກເນື້ອທີ່ຕົວຈິງ

ຖ້າພືດທີ່ວັດແທກສາມາດບໍ່ໄດ້ເປັ ຕີ້ (ຕົວຢ່າງ: ຕີ້ ກ້ວຍ, ຕີ້ ອ້ອຍ) ກໍ່ໃຫ້ບໍ່ເປັ ຕີ້ ຖ້າມີ ບໍ່ຫຼາຍເກີ ໄປ, ໃ ກໍ່ລະ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ວັດແທກພື້ນທີ່ທີ່ຖືກປົກຄຸມໂດຍພືດດັ່ງກ່າວ.

ເຕັກນິກໃ ກາ ສຳພາດ

ພື້ນຖານໃ ກາ ທີ່ຈະເລີ່ມມີກາ ສຳພາດໃ ພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງແມ່ ກາ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົ ຜູ້ທີ່ຈະໃຫ້ສຳພາດສະບາຍໃຈ (ພາບທີ 13). ເລືອກສະຖາ ທີ່ທີ່ເໝາະສົມໃ ກາ ສຳພາດເຊັ່ນຮົມໄມ້ ຫຼື ຢູ່ໃ ດຽງຂອງປະຊາຊົ ແມ່ ເປັ ບ່ອ ທີ່ດີ. ທຸກຄົ ໃ ທີ່ມາ ຈະຕ້ອງໄດ້ແ ະ ຈຳຕົວກ່ອ ກາ ສຳພາດ. ທີ່ມາ ຈະຕ້ອງບໍ່ດຳ ັ ກາ ສຳພາດໂດຍອາໄສກາ ຈີ່ຈຳດ້ວຍຕົວເອງຄວ ຈະມີກາ ບັ ທີ່ກໃສ່ປື້ມກ່ຽວກັບເຫດກາ ແລະບັ ທີ່ກລົງຢ່າງຈະແຈ້ງທຸກໆຄຳຕອບຈາກປະຊາຊົ ຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູ ຫຼື ຕອບທຸກໆຄຳຖາມທີ່ປະຊາຊົ ອາດຈະຖາມ.

ເຕັກນິກໃ ກາ ສຳພາດທີ່ເໝາະສົມອີກຢ່າງໜຶ່ງແມ່ ກາ ສະແດງຄວາມເຫັນ ອີກເຫັນ ໃຈໃຫ້ກັບປະຊາຊົ ໃ ລະຫວ່າງກາ ສຳພາດ. ພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ສຶກໄດ້ວ່າທີ່ມາ ເຂົາໃຈແລະເຫັນອີກເຫັນ ໃຈທີ່ຊ້າໄດ້ສ້າງບັ ຫາໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ.

ຢ່າເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົ ຜູ້ຖືກສຳພາດເສຍເວລາ. ຕົວຢ່າງ, ໃ ເວລາສຳພາດກ່ຽວກັບຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ຜິ ລະບູກຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າໄຂ້ເຂັມທິດ ຫຼື ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ) ໃ ເວລາທີ່ຢ່າງສຳຫຼວດກັບເຂົາເຈົ້າ. ຖາມແບບວ່ອງໄວແລະວິເຄາະຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ປູກຝັງ. ແຕ່ມແຜ ພາບແບບລຽບງ່າຍທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ແຕ່ລະມຸມຫັກຂອງແຕ່ພື້ນທີ່ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ປ່ອຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຮັດວຽກຕາມປົກກະຕິໃ ຊ່ວງທີ່ທີ່ມາ ກັບມາວັດແທກພື້ນທີ່ໂດຍໄຂ້ເຂັມທິດແລະເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ).

ຢ່າຂັດຈັງຫວະໃ ຊ່ວງທີ່ປະຊາຊົ ກຳລັງເລົ່າເລື່ອງຫຼືໃຫ້ຂໍ້ມູ , ຕົວຢ່າງ, ເຂົາເຈົ້າກຳລັງເລົ່າເລື່ອງເຫດກາ ກາ ທຳລາຍພືດ ຍ້ອ ວ່າບາງເທື່ອອາດຈະມີຂໍ້ມູ ທີ່ສຳຄັນ. ພະຍາຍາມຢ່າກະຕຸ້ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຕອບ, ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າພັ ລະ າເຫດກາ ດ້ວຍຕົວເຂົາເຈົ້າເອງ.

ຈິ່ງໂຕຕອງແລະປະເມີ ເບິ່ງວ່າຂໍ້ມູ ຫຼືເຫດກາ ທີ່ເຂົາເຈົ້າເລົ່າມານັ້ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຫຼືບໍ່. ຖ້າຂໍ້ມູ ທີ່ເຂົາເຈົ້າເລົ່າມານັ້ນມີບ່າງຈຸດບໍ່ໜ້າຈະເປັນໄປໄດ້. ຕົວຢ່າງ, ປະຊາຊົນ ເວົ້າວ່າເຫດກາ ເກີດຂຶ້ນໃນ ຊ່ວງທີ່ ຝົນ ຕົກໃນ ຄື ທີ່ມີແຕ່ລາວສາມາດເຫັນ ຊ້າງເພດແມ່ສອງໂຕ, ຊ້າງອ່ອຍ, ຊ້າງຜູ້ໜຶ່ງໂຕ, ຢ່າສະແດງ ກິລິຍາທີ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ລາວບໍ່ພໍໃຈ. ທີ່ມາ ອາດຈະອະທິບາຍເຊັ່ນ, “ຂ້ອຍຍັງສັບສົນ ໜ້ອຍໜຶ່ງກະລຸນາ ອະທິບາຍຄື ຕົ້ມອີກໄດ້ບໍ່?” (ອະທິບາຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈວ່າທາງທີມບໍ່ເຂົ້າໃຈແລະສັບສົນ ບໍ່ແມ່ນ ເຂົາເຈົ້າ). ກາ ອະທິບາຍທຸກເທື່ອຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍທີ່ສຸດ, ຕົວຢ່າງ, ປະຊາຊົນ ເຫັນ ຊ້າງໄກ້ກັບພື້ນທີ່ປູກຝັງຫຼັງຈາກນັ້ນບໍ່ດີ ກໍແຈ້ງ, ຫຼື ວ່າຜູ້ທີ່ໄກ້ກັບຖົງລາວເປັນ ຜູ້ເຫັນ ຊ້າງ. ກາ ອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມຂອງເຂົາເຈົ້າອາດເພີ່ມຂໍ້ມູນ ໃຫ້ແກ່ທີມງານ ອີກຕື່ມ.

ພາບທີ 13. ສະມາຊິກທີມງານ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນ ກັບຊ້າງໄດ້ສຳພາດ ປະຊາຊົນ ບ້າ ຂອ ແກ່ ກ່ຽວກັບເຫດກາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນ ພື້ນທີ່ຂອງລາວໃນ ຄື ທີ່ຜ່າ ມາ.

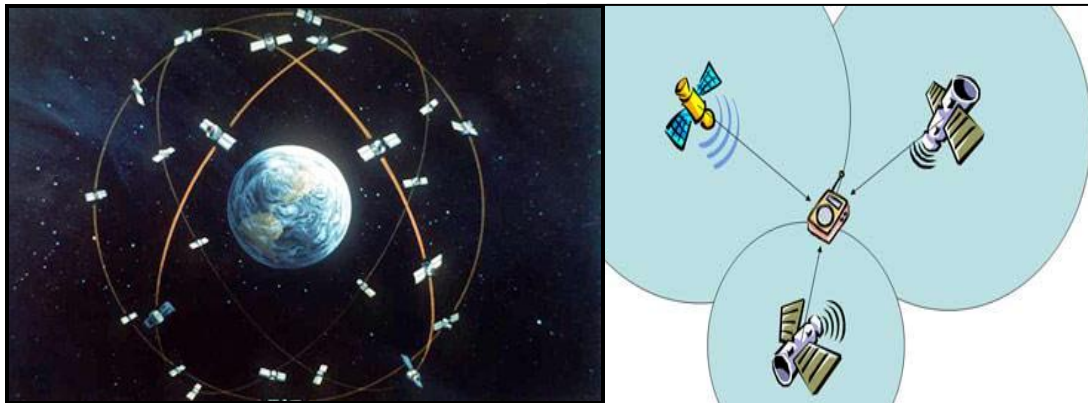
ເຄື່ອງອ່ານຄ່າພິກັດ (GPS)

ເຄື່ອງ GPS ແມ່ນໄຊ້ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນຈຸດຕຳແໜ່ງ ຫຼື ຄ່າພິກັດຂອງແຕ່ລະເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ. ຂໍ້ມູນນີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ກັບການວິເຄາະຂໍ້ມູນຕຳແໜ່ງ, ໄລຍະຫ່າງຂອງເຫດການໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ລະບົບ GPS ແມ່ນ ລະບົບທີ່ໄຊ້ກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນທົ່ວໂລກເຊິ່ງປະກອບມີດາວທຽມ 26 ດວງໝູນເປັນວົງໂຄຈອ ອ້ອມໂລກ. ເຄື່ອງອ່ານຄ່າພິກັດແມ່ນເຄື່ອງທີ່ໄຊ້ຄົ້ນ ຫາແລະຮັບ ສັນຍາ ຈາກດາວທຽມໃຈຳນວນ 26 ດວງ ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວທຸກຄົນເອີ້ນມັນວ່າເຄື່ອງ (GPS). ໃນເມື່ອເວລາເຮົາເປີດເຄື່ອງ GPS, ເຄື່ອງຈະທຳການຄົ້ນຫາສັນຍານຈາກດາວທຽມ ທີ່ປົ່ນອ້ອມໂລກ. ເພື່ອຢືນຢັນຈຸດພິກັດທີ່ແນ່ນອນຂອງຈຸດທີ່ທ່ານຢູ່ ເຄື່ອງ GPS ຕ້ອງກາ ສັນຍາ ຈາກດາວທຽມຢ່າງໜ້ອຍ 3 ດວງ (2D NAV) ຫຼັງຈາກນັ້ນມັນຈະທຳການຄິດໄລ່ໄລຍະຫ່າງຈາກເຄື່ອງຫາດາວທຽມແຕ່ລະໜ່ວຍ.

ເຄື່ອງ GPS ຍັງສາມາດບອກຄວາມສູງຈາກໜ້ານ້ຳທະເລ ຫຼື (m.a.s.l). ໃນອີກລະດັບຂອງການອ່ານຄ່າຄວາມສູງຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລເຄື່ອງ GPS ຕ້ອງກາ ສັນຍາ ຈາກດາວທຽມຢ່າງໜ້ອຍ 4 ດວງ (3D NAV).

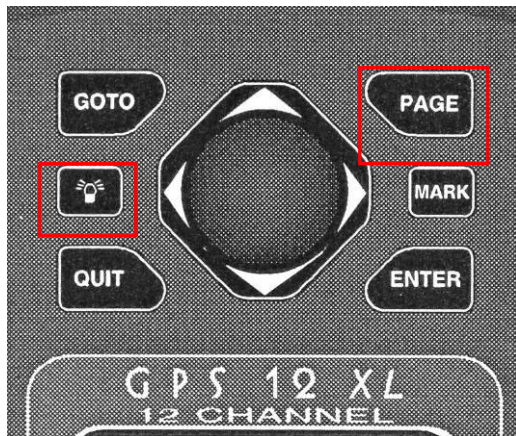
ພາບ 14.ລະບົບວົງໂຄຈອ ຂອງດາວທຽມໃນ ໂລກໂຕທີ່ເຮັດໃຫ້ GPS ເປັນໄປໄດ້ (ຊ້າຍ). ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໂດຍກາ ຳໄຊ້ເຄື່ອງຮັບສັນຍາ GPS ໃນ ພາກສະໜາມ (ຂວາ).

ເຄື່ອງ GPS ແມ່ນເປັນ ເຄື່ອງມືທີ່ມີຄຸນ ປະໂຫຍດຫຼາຍໃນ ວຽກພາກສະໜາມແລະມີ ສາມາດໄຊ້ໄດ້ໃນ ຫຼາຍໆຢ່າງ, ລວມເຖິງ, ກາ ໄຊ້ເຂົ້າໃນ ວຽກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໄດ້ດ້ວຍແບບງ່າຍດາຍ. ຈົ່ງຄຳນຶງວ່າຢູ່ໃນ ແບບຟອມກາ ກວດກາຕິດຕາມເຮົາຕ້ອງກາ ແຕ່ພຽງບໍ່ ທຶກຄ່າພິກັດຂອງຈຸດເກີດເຫດຂໍ້ຂັດແຍ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ວິທີກາ ບໍ່ ທຶກຈຸດພິກັດໃນ ວຽກກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ

ເຄື່ອງ GPS ແມ່ນມີຢູ່ຫຼາຍລຸ້ນ. ເຄື່ອງ GPS ແຕ່ລະລຸ້ນ ແມ່ນ ມີຄວາມສາມາດທີ່ ຄ້າຍໆກັນ , ເຊັ່ນດຽວກັນ ກັບເຄື່ອງໂທລະສັບມືຖື –ແຕ່ລະຍີ່ຫໍ້ຂອງເຄື່ອງGPS ກາ ໄຊ້ງາ ຕ່າງກັນ ແຕ່ພຽງພໍອ່ອນໜຶ່ງ. ສໍາລັບຈຸດປະສົງຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ແມ່ນ ເພື່ອສະເໜີບາງພື້ນຖານກ່ຽວກັບກາ ຳໄຊ້ GARMIN 12XL GPS (ຮູບ ດ້ານ ຂວາມື) –ເພື່ອບໍ່ ທຶກຈຸດເກີດເຫດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ຖ້າທ່ານ ໄຊ້ GPS ຍີ່ຫໍ້ອື່ນ ອາດສາມາດເຫັນ ວິທີກາ ໄຊ້ຂັ້ນ ຂ້າງຄ້າຍຄືກັນ .

ໃນ ເຄື່ອງ GPS ຈະມີປຸ່ມກົດຈຳ ວ ໜຶ່ງ. ສໍາລັບ GARMIN 12XL ຈະມີ ປຸ່ມກົດສະແດງໃນ ຂ້າງລຸ່ມນີ້

ສໍາລັບວຽກງານ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງປຸ່ມກົດທີ່ຈະໄດ້ໄຊ້ແມ່ນ

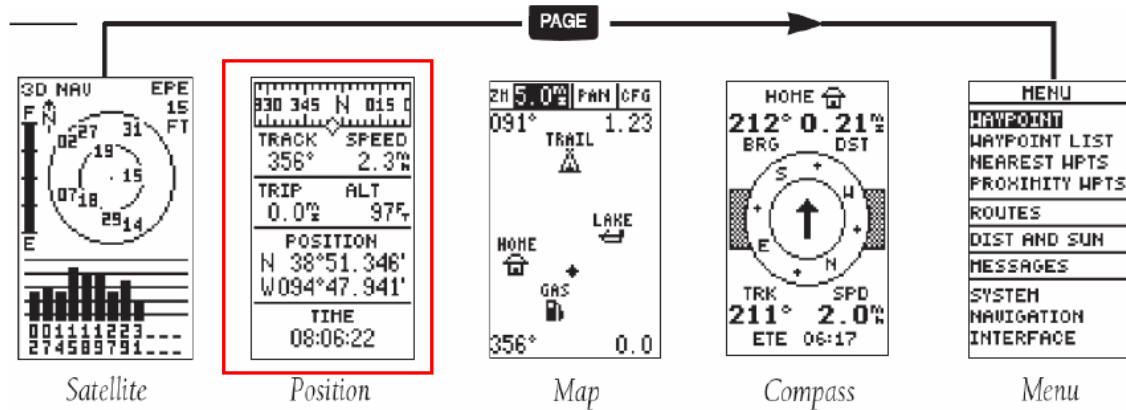
 ປຸ່ມນີ້ແມ່ນ ໄຊ້ເພື່ອເປີດແລະປິດເຄື່ອງ. ກົດປຸ່ມຄ້າງໄວ້ເພື່ອເປີດເຄື່ອງ. ໄຊ້ວິທີດຽວກັນ ໃນ ກາ ປິດ ເຄື່ອງ

 ປຸ່ມນີ້ໄຊ້ເປັນ ຕົວ ຳທາງໃນ ກາ ໄປຫາໜ້າຫຼັກຂອງແຕ່ລະໜ້າ. ເພື່ອປ່ຽນ ໜ້າຫຼັກຂອງແຕ່ລະ ອັ ແມ່ນ ໃຫ້ກົດປຸ່ມ “page” ໜຶ່ງເທື່ອເພື່ອປ່ຽນ ໄປຫາໜ້າຕ່າງໆ.

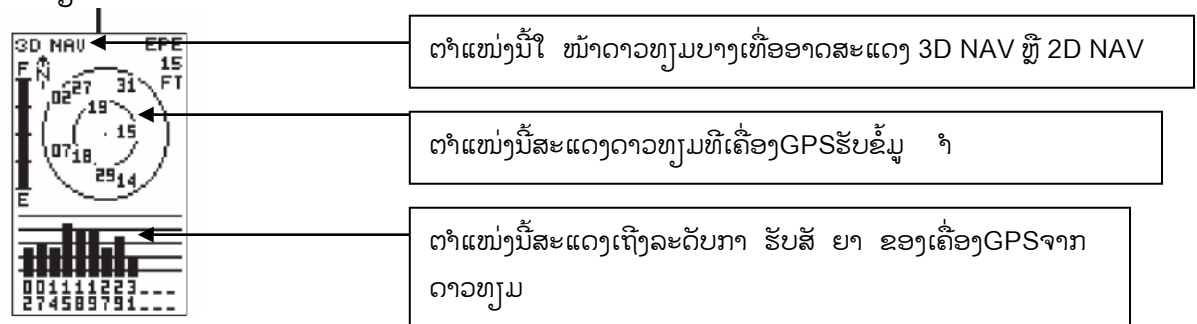
GARMIN 12XL ມີຢູ່ 5 ໜ້າຫຼັກ.

1. ໜ້າດາວທຽມ
2. ໜ້າສະແດງຕຳແໜ່ງ
3. ໜ້າແຜ ທີ່
4. ໜ້າເຂັມທິດ
5. ໜ້າລາຍກາ

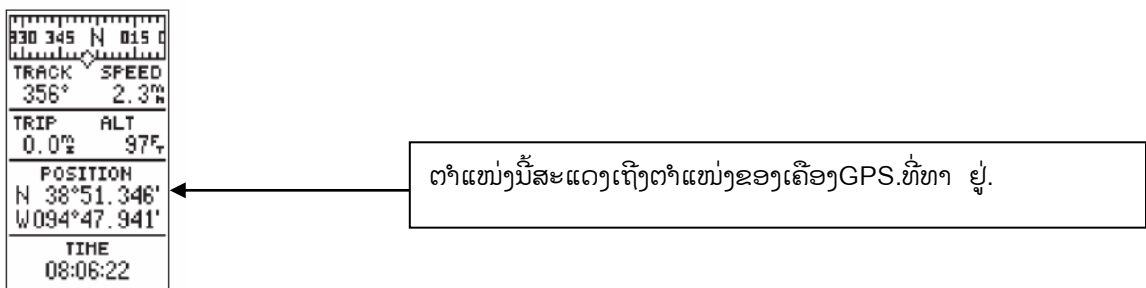
ໜ້າຫຼັກຂອງ GARMIN 12XL ໄດ້ສະແດງໃນ ຂ້າງລຸ່ມ.

ໜ້າຫຼັກທີ່ຕ້ອງກາ ໄຊ້ເຂົ້າໃ ວຽກງາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງແມ່ ມີຢູ່ 2 ໜ້າຫຼັກ ຄື “ໜ້າດາວ ທຽມ” ແລະ “ໜ້າສະແດງຕຳແໜ່ງ” (ດັ່ງໄດ້ໝາຍສີແດງຢູ່ໃ ຮູບຂ້າງເທິງ). ໜ້າດາວທຽມແມ່ ສະແດງໃຫ້ເຫັ ຄວາມແ ' ອ ຂອງກາ ອ່າ ຄ່າຕຳແໜ່ງ, ສະແດງຕຳແໜ່ງຂອງ ດາວທຽມ ແລະ ລະດັບກາ ຮັບສັ ຍາ .

ໜ້າສະແດງຕຳແໜ່ງໄດ້ສະແດງຂໍ້ມູ ກ່ຽວກັບສະຖາ ທິ່ງເຮົາ ຳໄຊ້ເຄື່ອງGPS. ມີ ມີຂໍ້ມູ ຫຼາຍ, ລວມເຖິງກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງສິ່ງທີ່ສຳຄັ ແມ່ ກາ ຮູ້ຕຳແໜ່ງຂອງຈຸດເກີດເຫດ

ຕຳແໜ່ງຈຸດພິກັດສາມາດບັ ທຶກໃ ຮູບແບບໃດໜຶ່ງ ເສັ້ນຂະໜານ/ເສັ້ນແວງ ຫຼື ລະບົບຕົວປະສາ ທີ່ມີ ຫົວໜ່ວຍວັດແທກເປັ ແມັດ (UTM).

ເຄື່ອງ GPS ຈະຕ້ອງໄດ້ຕັ້ງຄ່າໃຫ້ເປັ ລະບົບຕົວປະສາ ທີ່ມີຫົວໜ່ວຍວັດແທກເປັ ແມັດ (UTM). ມີ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສະດວກຂຶ້ນຕື່ມໃ ກາ ຄັ້ ຫາກາ ບັ ທຶກGPSໃ ແຜ ທີ່.

ຂັ້ນຕອນສຳລັບກາ ຳໄຊ້ເຄື່ອງGPSເພື່ອບັ ທຶກຕຳແໜ່ງຈຸດພິກັດຂອງເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

1. ຢື ໃ ພື້ນທີ່ທີ່ເກີດມີເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງເກີດຂຶ້ນ
2. ກົດປຸ່ມ ຄ້າງໄວ້ເພື່ອເປີດເຄື່ອງ
3. ກົດປຸ່ມ ເພື່ອຄື້ ຫາໜ້າດາວທຽມ, ຖ້າໜ້າຈໍຍັງບໍ່ສະແດງເທື່ອ.
4. ລໍຖ້າໃຫ້ເຄື່ອງGPSຊອກຫາດາວທຽມ (2D NAV ຫຼື 3D NAV). ອາດຈະກິ ເວລາສອງສາມ າທິ. ຖ້າທ່າ ຢູ່ໃ ພື້ນທີ່ບໍ່ປອດໂປງເຊັ່ນ: ປ່າຕຶບ, ກ້ອງຕົ້ ໄມ້ໃຫຍ່ ທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຍ້າຍຕຳ ແໜ່ງໜ້ອຍໜຶ່ງເພື່ອໃຫ້ເຄື່ອງGPSສາມາດຄື້ ຫາດາວທຽມໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.
5. ເມື່ອເຄື່ອງGPSສາມາດຄື້ ຫາດາວທຽມພຽງພໍໃ ກາ ຊອກຫາຕຳແໜ່ງຈຸດພິກັດໄດ້ແລ້ວໃຫ້ ກົດປຸ່ມ ເພື່ອໄປຫາໜ້າທີ່ສະແດງຕຳແໜ່ງ.
6. ອ່າ ຄຳຕຳແໜ່ງຈຸດພິກັດໃ ຫ້າຈໍແລະບັ ທິກໃສ່ໃ ແບບຟອມກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງ.

ກາ ສ້າງແຜ ວາດໂດຍກາ ໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ແລະ ເຂັມທິດ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ກາ ຄິດໄລ່ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກກາ ທຳລາຍຫຼືກິ ພົດຂອງຊ້າງໃ ເວລາທີ່ເກີດມີ ເຫດກາ ໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈ ເຮົາຕ້ອງໄດ້ມີກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ເພື່ອຄິດໄລ່. ແຕ່ກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ໃ ພາກ ສະໜາມແມ່ ຈະສ້າງຄວາມຫຼຸຍຍາກໃ ຄວາມເປັ ຈິງ. ດັ່ງນັ້ນວິທີກາ ທີ່ດີແມ່ ກາ ແຕ້ມແຜ ວາດ ຂອງພື້ນທີ່ໂດຍໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮິບເຊ) ແລະ ເຂັມທິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນພວກເຮົາສາມາດ ຳໄຊ້ ແຜ ວາດເພື່ອແຕ້ມແຜ ທີ່ໃ ພາຍຫຼັງ.

ທຳອິດເຮົາຈະມາທຳຄວາມຮູ້ຈັກກັບອຸປະກອ ທີ່ຈຳເປັ ແລະວິທີກາ ແຕ້ມແຜ ວາດພື້ນທີ່ປູກພືດ.

ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮິບເຊ)

ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮິບເຊ) ໄຊ້ໃ ກາ ວັດແທກໄລຍະຫ່າງ (ພາບທີ 15).

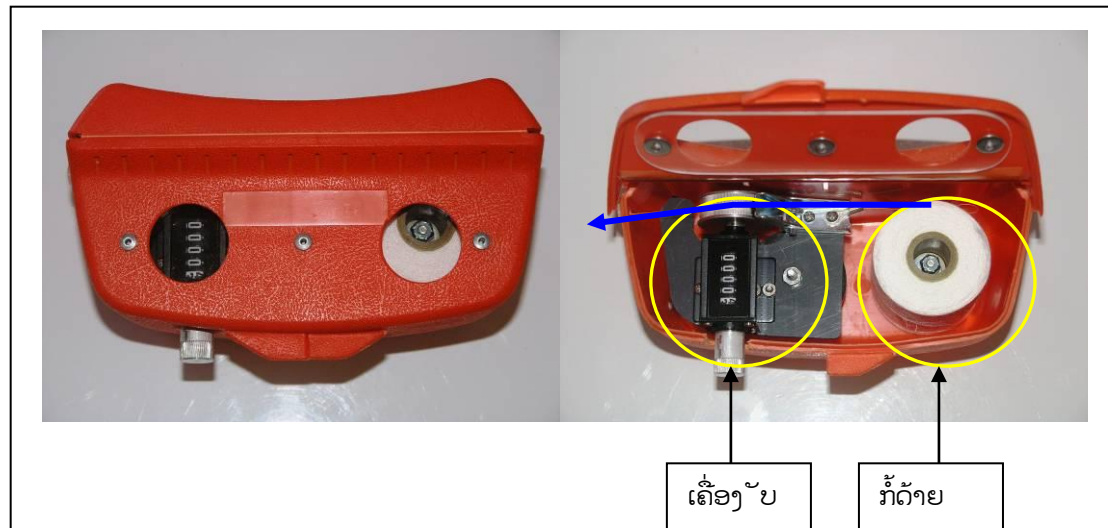
ພາບ 15. ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮິບເຊ) ແລະ ໄມ້ແມັດ.

ຖ້າຫາກ ຂອງທ່າ ບໍ່ມີເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮິບເຊ) ທ່າ ສາມາດໄຊ້ໄມ້ແມັດແທ ໃ ກາ ວັດແທກ (ມີຄວາມຍາວ 50 ແມັດ ຫຼື 100 ແມັດ)

ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ) ແມ່ ກັບຢ່າງທີ ຈຸກດ້າຍແລະເຄື່ອງບັບ. ກໍດ້າຍຈະຖືກດຶງອອກແລ້ວ ເຄື່ອງບັບຈະເປັ ຕົວບຄວາມຍາວຂອງກໍດ້າຍທີ່ຖືກດຶງອອກໄປ. –ເຄື່ອງບັບຈະສະແດງຫົວໜ່ວຍເປັ (ແມັດ)

ຕົວຢ່າງ 0024,4 = 24,4 ແມັດ ແລະ 0263,8 = 263,8 ແມັດ.

ຫົວໝູ່ ທີ່ເປັ ໂລຫະທີ່ຢູ່ດ້າ ໜ້າເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ) ສາມາດໝູ່ ເພື່ອຕັ້ງຄ່າເຄື່ອງບັບໃຫ້ ເປັ 00000 (ພາບທີ 16). ຕ້ອງໄດ້ມີກາ ຕັ້ງຄ່າໃໝ່ທຸກຄັ້ງກ່ອນໜ້າກາ ວັດແທກທຸກໆຄັ້ງ.

ພາບ 16. ລະບົບເຄື່ອງດ້າ ໃ ຂອງເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ)

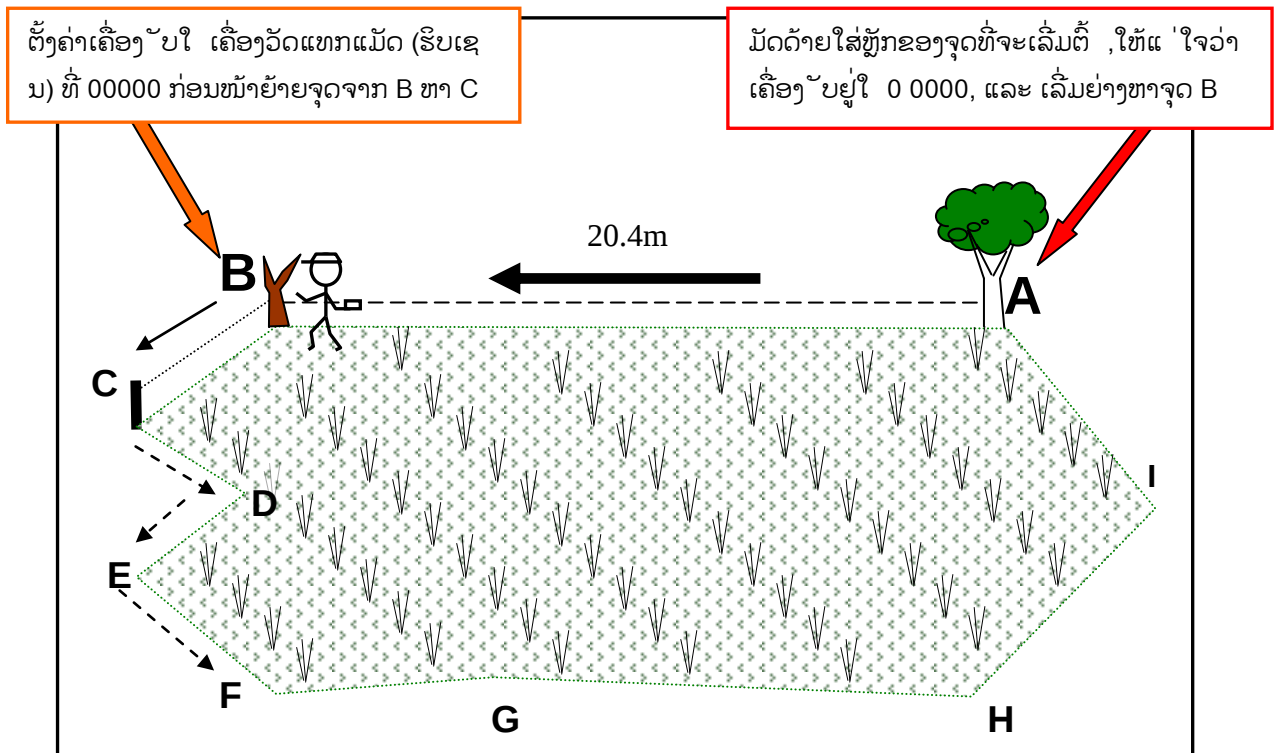
ຂັ້ນຕອນໃ ກາ ຈຳໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊ)ເພື່ອບັ ທິກຄວາມຍາວ.

1. ມັດເສັ້ນດ້າຍໃສ່ກັບຫຼັກຂອງມຸມທີ່ເລີ່ມທຳກາ ວັດແທກ. ຕົວຢ່າງ. ຫຼັກຮົ່ວ, ງ່າໄມ້ແລະ ອື່ນໆທີ່ ສາມາດໄຊ້ແທ ກໍ ໄດ້.
2. ຕັ້ງຄ່າເຄື່ອງບັບຢູ່ທີ 00000
3. ຖືເຄື່ອງວັດແທກຍາງໄປທາມຸມຕໍ່ໄປ ຫຼື ຈຸດທີ່ໄດ້ວາງແຜ ໄວ້ແລ້ວ.
4. ບັ ທິກຄ່າຄວາມຍາວທີ່ສະແດງໃ ເຄື່ອງບັບ.

ຈົ່ງຈື່ວ່າຈະຕ້ອງໄດ້ຕັ້ງຄ່າເຄື່ອງບັບກ່ອ ທຸກຄັ້ງກ່ອນທຳກາ ວັດແທກ

ພາບ 17. ສະມາຊິກໃ ທີມງາ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໄຊ້ເຄື່ອງ ວັດແທກ(ຮີບເຊ) ໃ ກາ ວັດແທກໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງສອງຈຸດ.

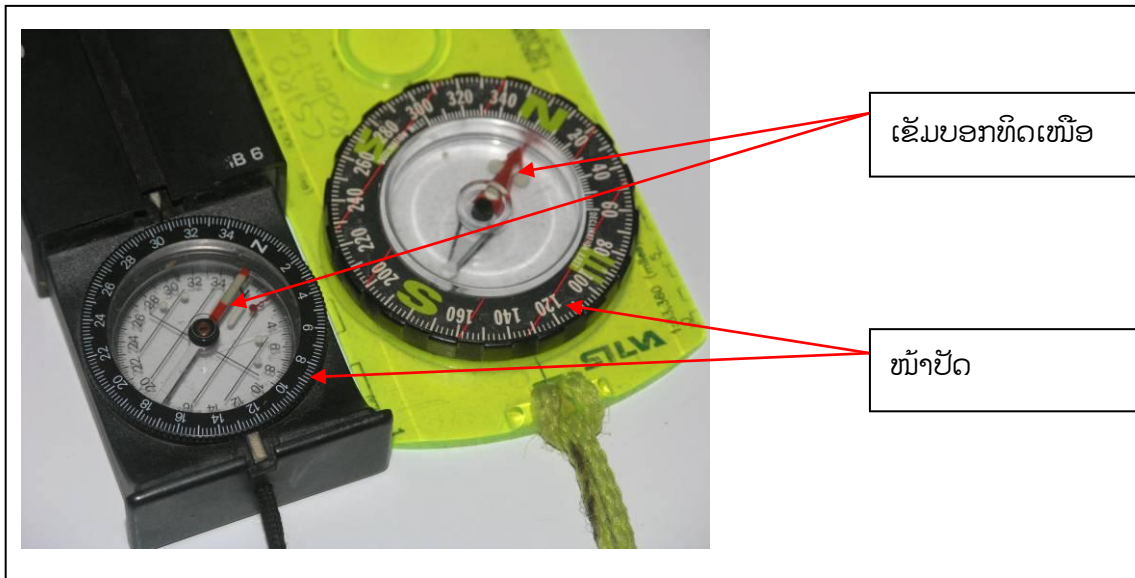

ພາບ 18. ວິທີກາ ໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ (ຮີບເຊນ) ເພື່ອວັດແທກໄລຍະຫ່າງໃ ພື້ນທີ່.

ກາ ອ່າ ຄ່າເຂັມທິດ

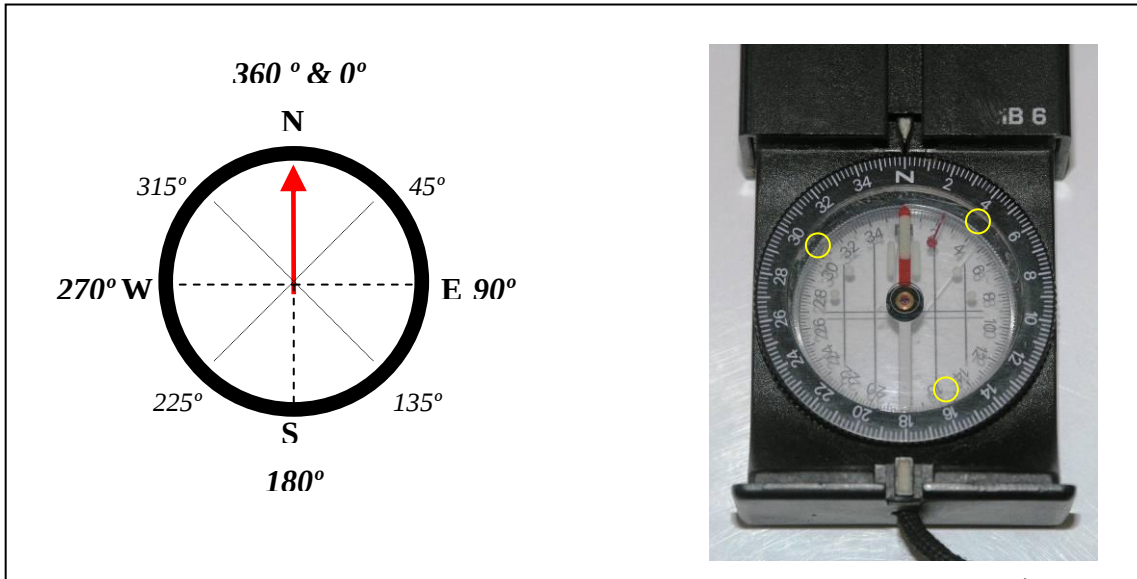
ເຂັມທິດແມ່ ທັຍໆ?

ເຂັມທິດແມ່ ເຄື່ອງມືອີ່ໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ໃນ ກາ ວັດແທກທິດທາງຫຼືມຸມ. ຖ້າທ່ານ ເບິ່ງໃນ ເຂັມທິດທ່ານ ຈະເຫັນວ່າມີ ແບ່ງອອກເປັນ 4 ທິດ ຫຼັກ, ເໜືອ, ໃຕ້, ຕາເວັນ ຕົກ ແລະ ຕາເວັນ ອອກ. ເຂັມຂອງເຂັມທິດ, ໃນ ດ້ານ ທີ່ມີສີແດງ, ແມ່ນ ຈະຊີ້ໄປທາງທິດເໜືອຢູ່ຕະຫຼອດ (ພາບທີ 19). ເຂັມທິດຍັງມີໜ້າປັດທີ່ສາມາດຍ້າຍແລະປິ່ນອ້ອມເຂັມໄດ້ (ພາບ 19). ໜ້າປັດຈະມີລຳດັບຂອງຕົວເລກໃນ ນັ້ນ (ພາບ 19). –ຕົວເລກດັ່ງກ່າວແມ່ນ ບອກຄ່າອົງສາທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນ ກາ ອ່າ ມຸມ.

ພາບ 19. ສອງແບບຂອງເຂັມທິດ. ໝາຍເຫດ: ເຂັມສີແດງຂອງເຂັມທິດທັງສອງເຄື່ອງແມ່ນ ຊີ້ໄປທາງທິດເໜືອ. ພ້ອມທັງ ໜ້າປັດທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້ ຕົວເລກໄດ້. ເຂັມທິດທີ່ຢູ່ກາງຊ້າຍແມ່ນ ເຂັມທິດທີ່ວັດແທກດ້ວຍສາຍຕາ.

ເຂັມທິດແບ່ງອອກເປັນ 360 ອົງສາ (360°). ທິດເໜືອແມ່ນ 0 ອົງສາ ຫຼື 360 ອົງສາ, ທິດຕາເວັນ ອອກ ແມ່ນ 90 ອົງສາ, ທິດໃຕ້ 180 ອົງສາ ແລະ ທິດຕາເວັນ ຕົກ ແມ່ນ 270 ອົງສາ (ພາບທີ 20).

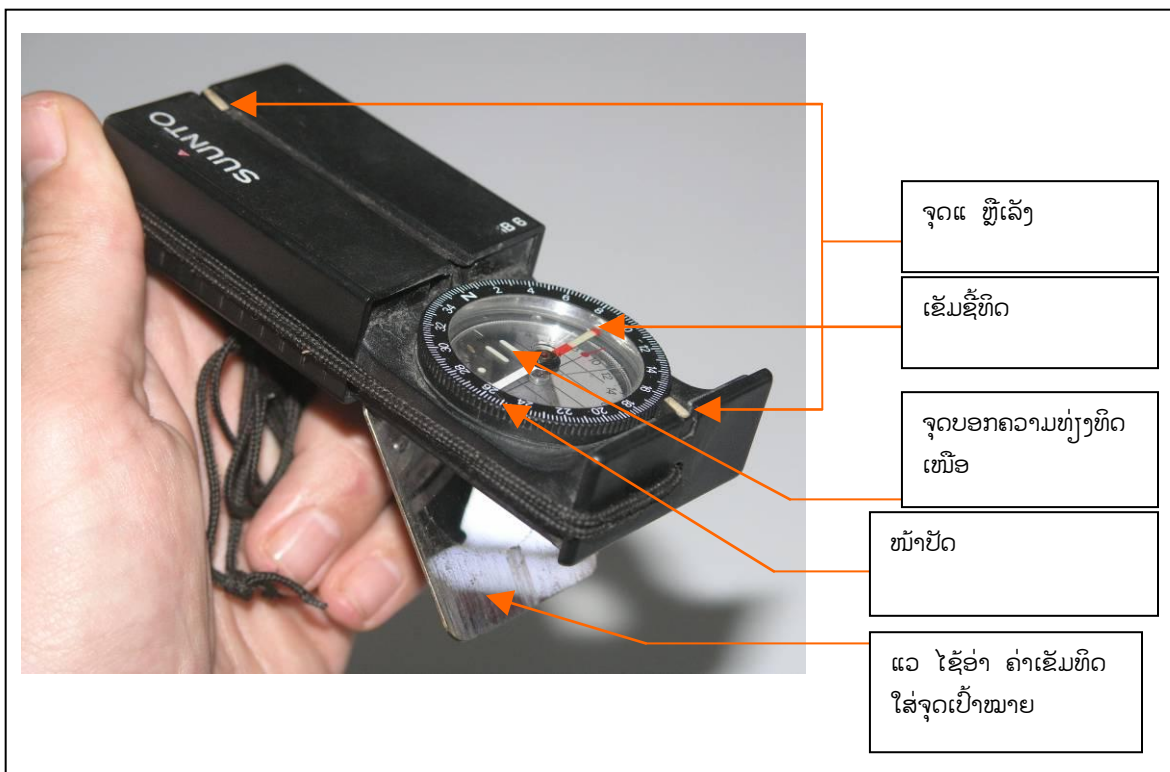
ພາບ 20. ກ) ຈຸດຂອງເຂັມທົດ ແລະ ມຸມຫຼັກ. ຂ) ເຂັມທົດກັບຈຸດອົງສາໃ ທີ່ຍ້າຍໄດ້ ໃ ຫ້າປັດ. ໝາຍເຫດ: ໃ ເຂັມທົດນີ້ແມ່ ມີເຄື່ອງໝາຍອົງສາແມ່ ຄູ່ 10. ໝາຍວ່າ, 4 = 40°, 16 = 160°, and 30 = 300°.

ຈຸດແ ຫຼືເລັ່ງເຂັມທົດແມ່ ຫ້ຍາງ

ຈຸດແ ຫຼືເລັ່ງເຂັມທົດແມ່ ພາກສ່ວ ໜຶ່ງຂອງເຂັມທົດເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃ ກາ ຄິດໄລ່ມຸມຂອງເສັ້ນ ແລວລະຫວ່າງສອງຈຸດ (ພາບ 19, 20, 21).

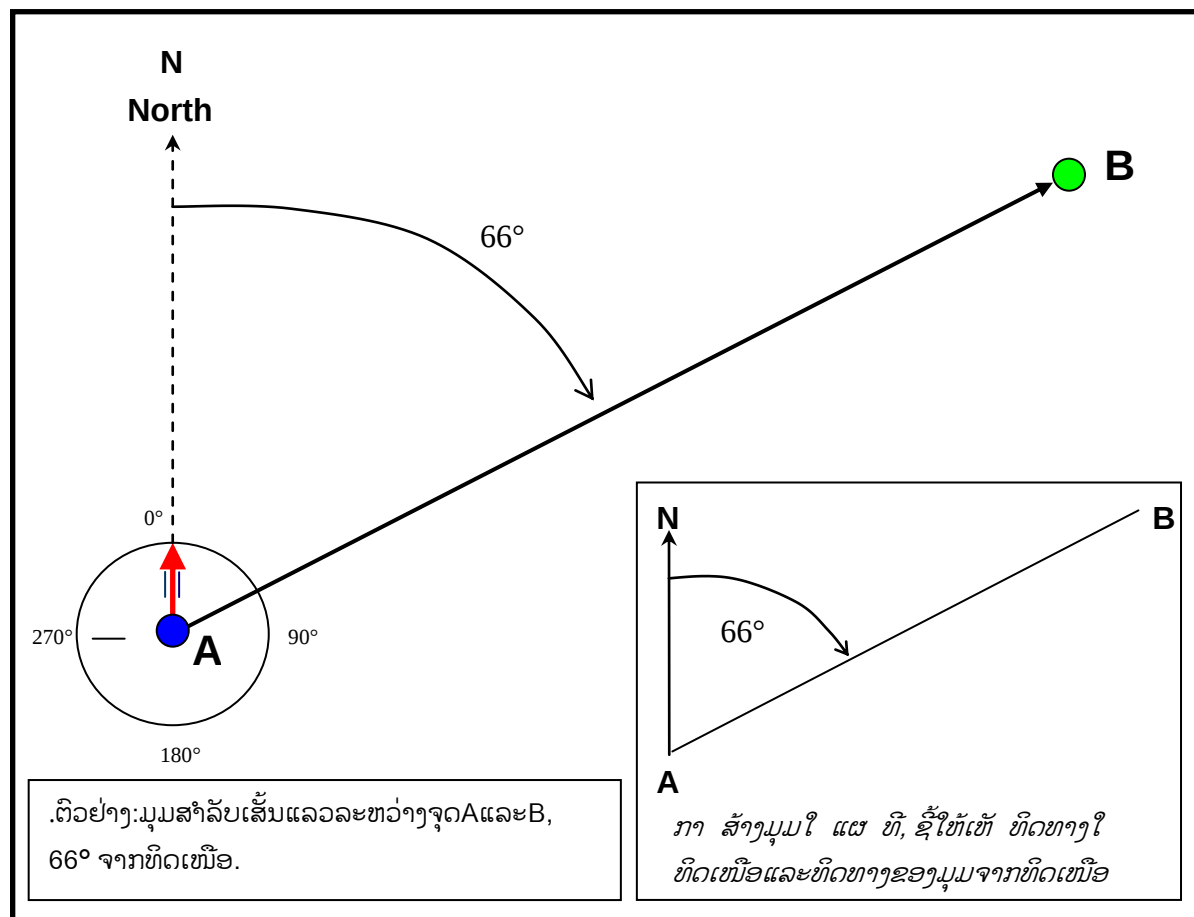
ພາບ 21. ສະມາຊິກໃ ທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້ໄຊ້ເຂັມທົດເພື່ອວັດແທກມຸມ

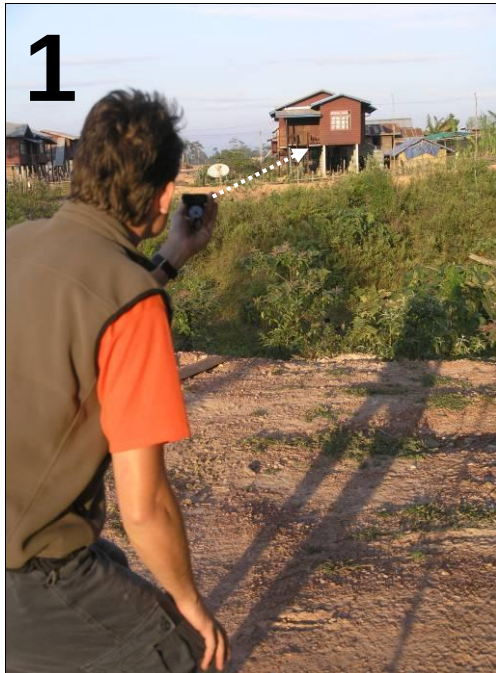
ພາບ 22. ສ່ວ ປະກອບຂອງເຂັມທິດ.

ມຸມແມ່ ຫຍັງ?

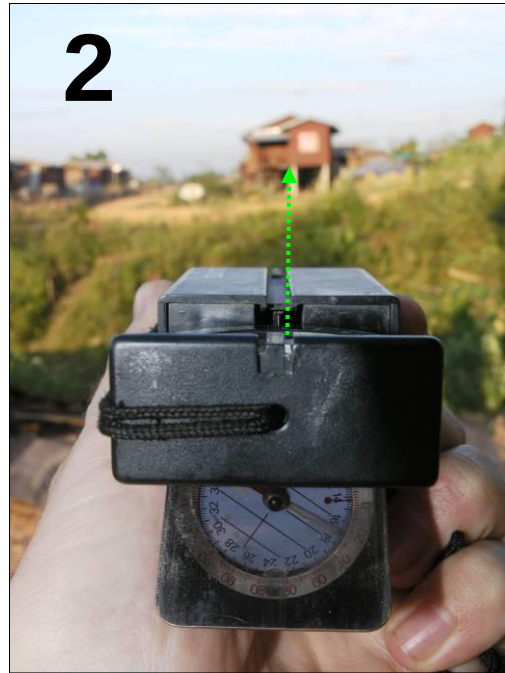
ມຸມແມ່ ທິດທາງທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງ 2 ຈຸດ. ກາ ວັດແທກມຸມແມ່ ວັດແທກຈາກທິດເໜືອແລະປັ ທິກເປັ ອີງສາ.

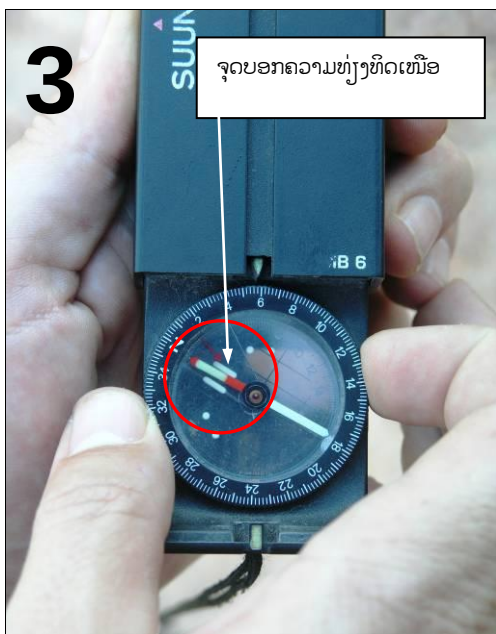
ຕົວຢ່າງ: ທ່າ ຕ້ອງກາ ຢາກວັດແທກມຸມລະຫວ່າງຕົວທ່າ ແລະເຮືອ .

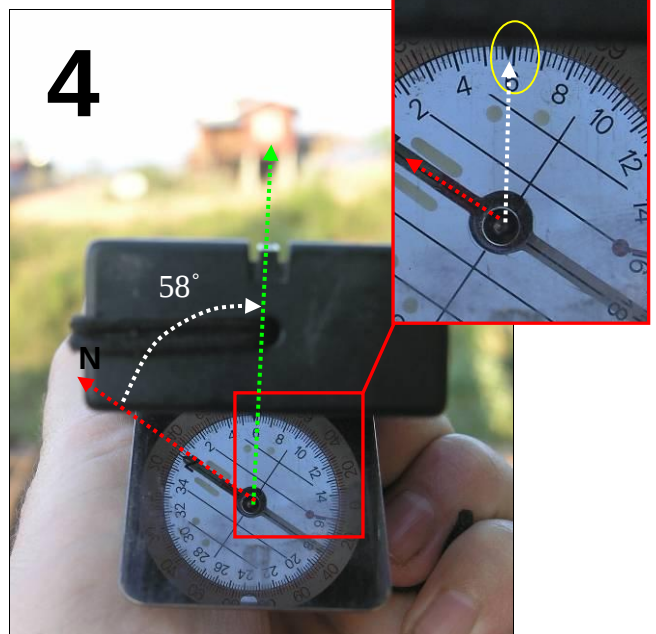
1 ແ ເຂັມທົດໃຫ້ທຸ່ງແລະຖືກຈຸດທີ່ຕ້ອງກາ ຊອກມຸມ,ໃ ຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ ເຮືອ .

2 ໄຊ້ຈຸດແ , ແ ຈາກຈຸດເຂັມທົດໃສ່ຈຸດທີ່ ຕ້ອງກາ .

3 ຈຸດບອກຄວາມທຸ່ງທົດເໜືອ
ຈາກກາ ໄຊ້ຈຸດແ , ແ ໃສ່ຈຸດທີ່ຕ້ອງກາ (ໃ ຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ ເຮືອ)ໝູ່ ຫ້າປັດໃຫ້ເຂັມຊີ້ ທົດສີແດງຢູ່ໃ ລະຫວ່າງກາຈຸດບອກຄວາມ ທຸ່ງທົດເໜືອ,ໃຫ້ຈື່ວ່າເຂັມທົດສີແດງແມ່ ບອກທົດເໜືອຕະຫຼອດ

4 ກາ ແ ຈຸດໃສ່ຈຸດທີ່ຕ້ອງກາ (ເຮືອ)ໄຊ້ຈຸດ ບອກທົດເໜືອແລະເຂັມຊີ້ທົດເໜືອໃຫ້ຖືກ ກັ ,ອ່າ ຄ່າມຸມ,ໃ ຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ 58°. 58° ແມ່ ມຸມທາເຮືອ ຈາກຕຳແໜ່ງຂອງທ່າ .

ວັດແທກພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍແລະແຕ້ມແຜ່ ວາດ

ຈຳໄຂ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ແລະ ເຂັມທິດ ທ່າ ກໍ່ສາມາດແຕ້ມແຜ່ ວາດຂອງພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍບ່ອນທີ່ພືດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດກາ ຂີ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງພໍລົມຄວ . ໃ ກາ ມີສອງຄື ໃນໜຶ່ງທີມຈະຊ່ວຍໃຫ້ກາ ວັດແທກພື້ນທີ່ ແລະ ບ່ອນທີ່ພືດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຍື່ນຕື່ມ. ໃນເວລາທີ່ແຕ້ມແຜ່ ວາດຂອງພື້ນທີ່ແລະບ່ອ ທີ່ພືດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ຜູ້ໜຶ່ງເປັ ຄື ແຕ້ມແຜ່ ວາດແລະວັດແທກມຸມພ້ອມດຽວກັນນັ້ນໃຫ້ອີກຜູ້ໜຶ່ງເປັ ຄື ດຶງສາຍວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ).

ອຸປະກອນ

ເຈ້ຍແຕ້ມແຜ່ ວາດ (ດີແທ້ແມ່ ເຈ້ຍ A4)

ກະດາ ຮອງຊຽງ

ສີ່

ຍາງລົບ

ບັ ທິດ

ເຂັມທິດ

ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ)

ຂັ້ນຕອນກາ ວັດແທກພື້ນທີ່

- 1) ຫຼັງຈາກຮອດພື້ນທີ່ເກີດເຫດທ່າ ຈະຕ້ອງຖາມປະຊາຊົ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິ ກະທົບກ່ຽວກັບຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ປູກພືດ, ໃຫ້ປະຊາຊົ ພາໄປເບິ່ງພື້ນທີ່ຕົວຈິງ. ຂ້ອ ຂ້າງພົບເຫັ ເລື້ອຍໆໃ ກໍລະ ິທີ່ປະຊາຊົ ມີພື້ນທີ່ປູກຝັງຈອດກັ ໂດຍບໍ່ມີເຄື່ອງໝາຍຫຼືຮິວທີ່ຊັດເຈ ທີ່ຈະຊີ້ໃຫ້ເຫັ ຂອບເຂດຢ່າງຊັດເຈ . ປະຊາຊົ ມັກໄຂ້ຕົ້ ໄມ້ທີ່ຢູ່ໃ ພື້ນທີ່ປູກຝັງຫຼືຢູ່ໃກ້ຂອບຮິວຂອງພື້ນທີ່ປູກຝັງເພື່ອເປັ ຕົວຈຳແ ກຂອບເຂດລະຫວ່າງພື້ນທີ່ຕໍ່ພື້ນທີ່.
- 2) ເລີ່ມຕົ້ ຈາກມຸມໃດມຸມໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່, ເລືອກມຸມໃດເລີ່ມກ່ອ ກໍ່ໄດ້.
- 3) ກຳ ັດໃຫ້ທິດທາງຂອງເຈ້ຍຢູ່ໃ ລັກສະ ະທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ທີ່ຈະວັດແທກ.
- 4) ຊຽງ ຊີ້ຂອງປະຊາຊົ ຜູ້ທີ່ຖືກຜິ ກະທົບ, ຊີ້ບ້າ ແລະ ວັ ທີ່ເກີດເຫດໃສ່ດ້າ ເທິງຂອງແຜ່ ວາດ.
- 5) ວາງເຈ້ຍທີ່ຈະໄຂ້ແຕ້ມແຜ່ ວາດທາງ ອ , ວາງເຂັມທິດໃສ່ເທິງເຈ້ຍແຜ່ ວາດແລະແຕ້ມທິດທາງໂດຍປະມາ ຂອງທິດເໜືອ, ທິດໃຕ້, ຕາເວັ ອອກ ແລະ ຕາເວັ ຕົກ. ນີ້ຈະເປັ ກາ ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ແຜ່ ວາດຂອງທ່າ ມີຄວາມຊັດເຈ ຂຶ້ນຕື່ມ.
- 6) ມັດດ້າຍເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ໃ ມຸມໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່. ຫຼືໃຫ້ເພື່ອນໃ ທີມຖືດ້າຍແມັດວັດແທກໄວ້ໃ ຈຸດເລີ່ມຕົ້ .
- 7) ຄວ ຈະໝາຍຈຸດເລີ່ມຕົ້ ໃສ່ໃ ແຜ່ ວາດ. ນີ້ຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ເຮົາຮູ້ວ່າຈຸດໃດແມ່ ຈຸດທີ່ເຮົາເລີ່ມຕົ້ .
- 8) ທີມງາ ຜູ້ທີ 2 (ຜູ້ທີ່ດຶງດ້າຍວັດແທກແມັດ) ຄວ ຈະຢ່າງໄປຫາອີກຈຸດໜຶ່ງແລະລໍຖ້າ. ອ່າ ຄ່າໂຕເລກທີ່ປະກົດຢູ່ໃ ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊນ). ບາງພື້ນທີ່ອາດຈະບໍ່ມຸມທີ່ເຫັ ໄດ້ຊັດເຈ

ດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງແລ້ວແຕ່ທີມງາ ທີ່ຈະເປັນ ຜູ້ກຳນົດເອງວ່າຈຸດໃດທີ່ເໝາະສົມໃ ກາ ວັດແທກໂຕຕໍ່ ໄປ. ເປັນ ກາ ຍາກທີ່ທີມງາ ຜູ້ທີ 1 ຈະສາມາດແ ມເຫັນ ມຸມໂຕຕໍ່ໄປ. ກາ ອ່າ ຄຳມຸມຈາກ ເຂັ້ມທົດແມ່ ເປັນ ກາ ຍາກທີ່ຈະໄດ້ຄຳທີ່ຊັດເຈນ ແລະແ ' ອ . ທີມງາ ຜູ້ທີ 2 ທີ່ລໍຖ້າໃ ອີກ ມຸມໜຶ່ງແມ່ ໃຫ້ຍົກມີຫຼັສະແດງເຄື່ອງໝາຍໃດໜຶ່ງເພື່ອເປັນ ຫຼັກໃຫ້ແກ່ທີມງາ ຜູ້ທີ 1 ໃ ເວລາ ໄຊ້ເຂັ້ມທົດ.

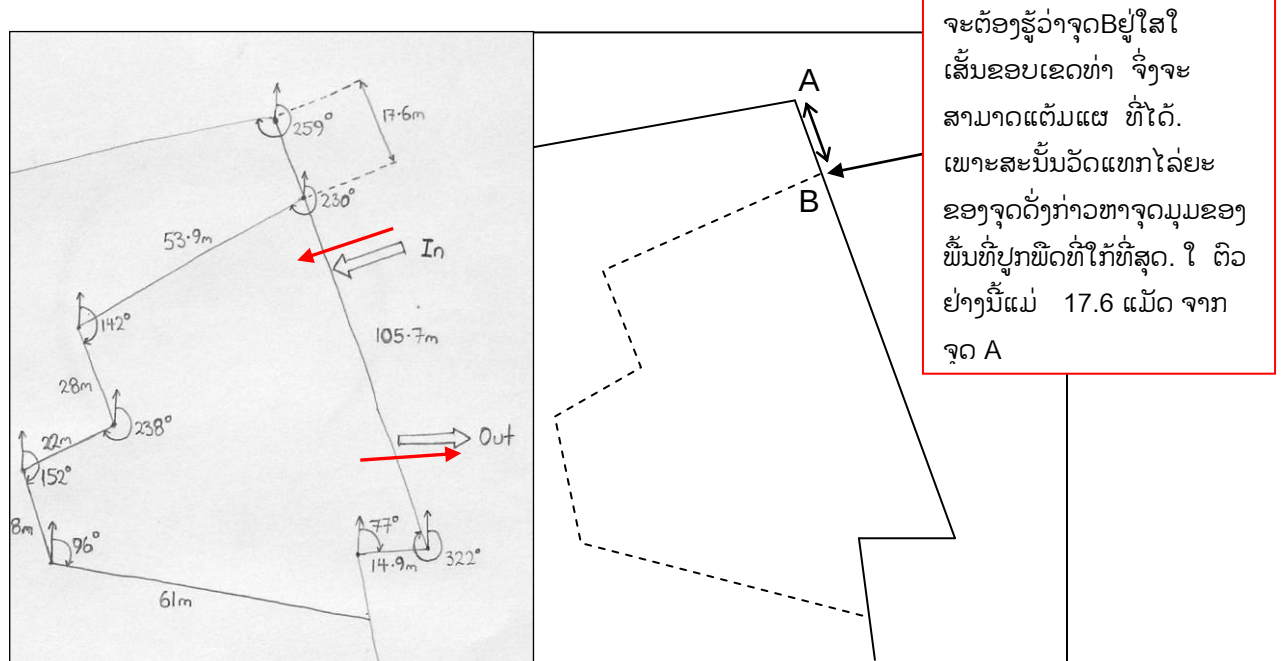
- 9) ທີມງາ ຜູ້ທີ 1 ຈະຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ມຸມລະຫວ່າງສອງຈຸດໂດຍໄຊ້ເຂັ້ມທົດແລະແຕ້ມເສັ້ນລົງໃສ່ ແຜ່ ວາດໃຫ້ຖືກຕາມມຸມແລະໄລຍະຫ່າງ. ມັນແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ໃ ກາ ເຮັດໃຫ້ແຜ່ ພາບມີ ຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ໃກ້ຄຽງກັບຕົວຈິງຫຼາຍທີ່ສຸດ. ພະຍາຍາມໃຫ້ເສັ້ນ ແລະ ມຸມໃກ້ຄຽງກັບ ກັບມາດຕາສ່ວນ .
- 10) ໃ ແຜ່ ວາດກາ ບໍ່ ທີ່ກວາມຍາວແມ່ນມີເຄື່ອງໝາຍເປັນ ແມັດ ແລະ ມຸມຈາກທົດເໜືອ ເປັນ ອີງສາ. ໃຫ້ແ ' ໃຈວ່າທ່າ ຂຽ ຊັດເຈນ ບໍ່ເປັນ. ຕົວເລກຈະຕ້ອງໃຫ້ອ່າ ອອກແລະເຂົ້າໃຈ ເພື່ອສະດວກໃ ກາ ຄິດໄລ່.
- 11) ທີມງາ ຜູ້ທີ 1 ຕ້ອງໄດ້ປະສາ ງາ ກັບທີມງາ ຜູ້ທີ 2.
- 12) ທີມງາ ຈະຕ້ອງເຮັດວຽກ ຈຳກັດ ເພື່ອກຳນົດມຸມ, ແລະ ໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ແລະ ເຂັ້ມທົດເພື່ອບໍ່ ທີ່ກວາມຍາວແມ່ນມີເຄື່ອງໝາຍເປັນ ແມັດ ແລະ ມຸມ ໂດຍໄຊ້ວິທີທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ.
- 13) ສືບຕໍ່ແຕ້ມແຜ່ ວາດຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ຈິ ກວ່າຈະສຳເລັດແລະແ ' ໃຈວ່າກາ ວັດແທກໄດ້ກັບ ຄື ມາພົບຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ , ໝາຍຮູບສາມຫຼ່ຽມໃສ່ໃ ແຜ່ ວາດຂອງທ່າ .
- 14) ກວດກາຄື ເພື່ອໃຫ້ແ ' ໃຈວ່າທ່າ ໄດ້ບໍ່ ທີ່ກວາມ ແລະ ໄລຍະຄວາມຍາວໃ ແຕ່ລະຈຸດໃ ແຜ່ ວາດຂອງທ່າ ແລ້ວ.

ໃຫ້ຈື່ວ່າ; ທ່າອິດໃຫ້ວັດແທກໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງສອງຈຸດແລະບໍ່ ທີ່ກວາມ

ຂັ້ນຕອນສຳລັບວັດແທກພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ

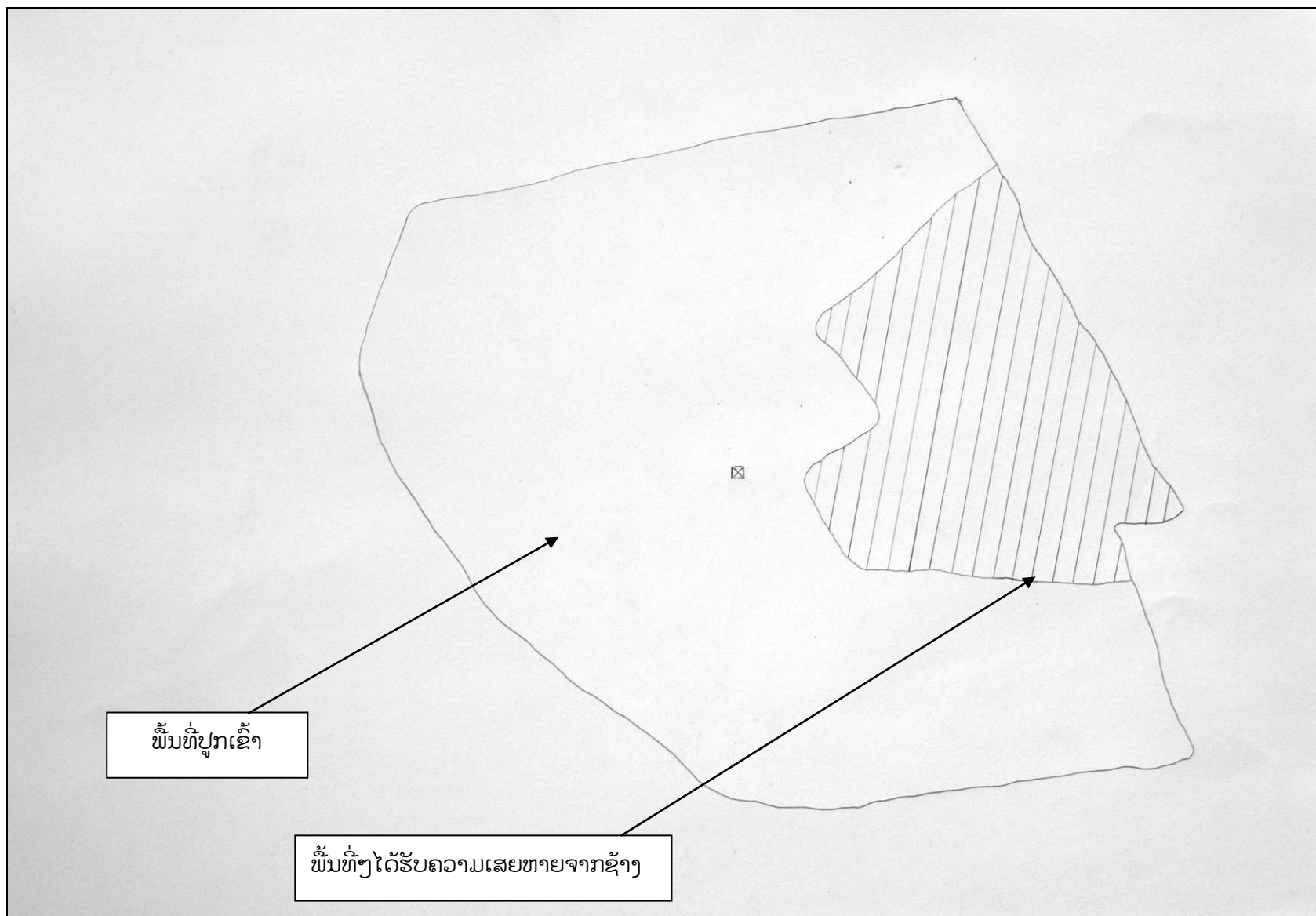
ວິທີກາ ໃ ກາ ວັດແທກພື້ນທີ່ເສຍຫາຍແມ່ ມີຂັ້ນຕອນດັ່ງວ່າ . ກຳນົດຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ໄຊ້ເຄື່ອງວັດແທກແມັດ(ຮິບເຊ) ວັດແທກໄລຍະຫ່າງ ແລະ ໄຊ້ເຂັມທິດວັດແທກມຸມ. ປັ ທົກລົງໃ ແຜ່ ວາດ.

ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງກາ ວັດແທກພື້ນທີ່ເສຍຫາຍໃ ບາງກໍລະ ິກໍ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ຈຸດມຸມຂອງພື້ນທີ່. ມັນອາດຈະຢູ່ ໃ ບ່ອ ໃດບ່ອ ໜຶ່ງຂອງເສັ້ນຂອບເຂດພື້ນທີ່ (ເບິ່ງ ພາບ 23).

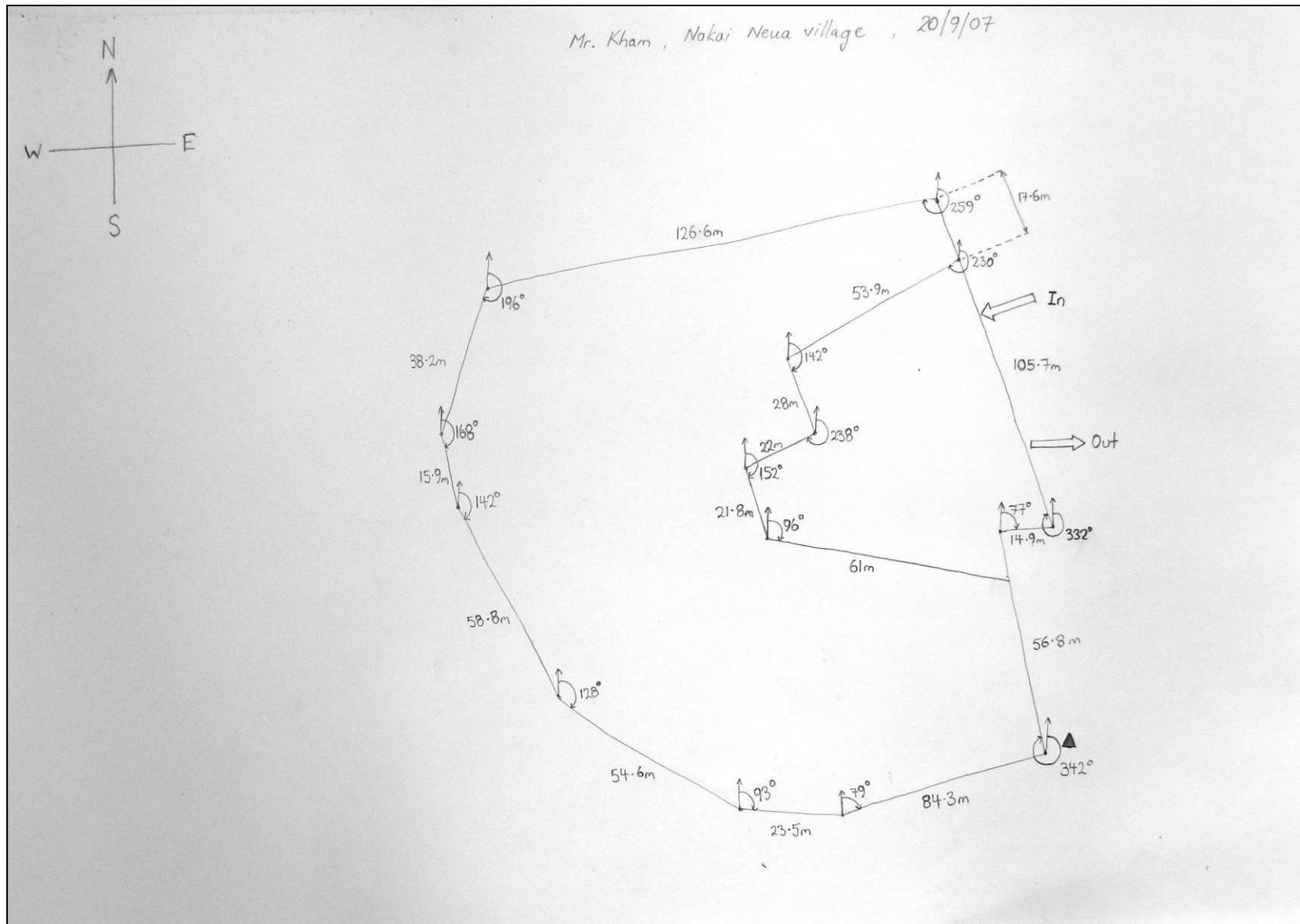

ພາບ 23. ສະແດງພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງໃ ແຜ່ ວາດ.

ໃ ແຜ່ ທີ່ຂອງທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ໝາຍລູກສອ ເພື່ອສະແດງຈຸດທີ່ຊ້າງເຂົ້າ ແລະ ຊ້າງອອກຖ້າສາມາດສັງເກດກາ ໄດ້ຈາກພື້ນທີ່ຕົວຈິງ. (ພາບ 23).

ພາບ 24. ຕົວຢ່າງພື້ນທີ່ປູກພືດທີ່ຖືກຊ້າງທຳລາຍ

ພາບ 25. ແຜ ວາດທີ່ສົມບູນສະແດງພື້ນທີ່ປູກພືດທັງໝົດ ແລະ ພື້ນທີ່ງຸຖືກເສຍຫາຍ

ກາ ສ້າງແຜ ທີ່ຂອງພື້ນທີ່ເກີດມີເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງແລະກາ ຄົດໄລ່ ເນື້ອທີ່

ໃ ພາກສ່ວ ຂອງກາ ປະເມີ ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃ ແບບຟອມ (ເບິ່ງ ພາບ 26) ມີ ແມ່ ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ລາຍງາ ເນື້ອທີ່ລວມຂອງພື້ນທີ່ເກີດເຫດແລະພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ ເສຍຫາຍ. ມີ ບໍ່ແມ່ ກາ ຄາດຄະ ຫຼືປະເມີ ຕົວເລກທີ່ໄດ້ຈາກປະຊາຊົ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ ເສຍຫາຍຫຼືຈາກທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມ. ພວກເຮົາສາມາດຄົດໄລ່ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງພື້ນທີ່ ແລະ ເນື້ອທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ຢ່າງຊັດເຈ ໂດຍກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ເຊິ່ງອີງໃສ່ແຜ່ ວາດທີ່ໄດ້ເຮັດຢູ່ ໃ ພາກສະໜາມ.

ມາດຕາສ່ວ ແມ່ ທັງໆ?

ມາດຕາສ່ວ ໃ ແຜ ທີ່ແມ່ ອັດຕາສ່ວ ຂອງຫົວໜ່ວຍໃດໜຶ່ງຂອງໄລຍະຫ່າງໃ ແຜ ທີ່ທຽບໃສ່ ກັບພື້ນທີ່ຕົວຈິງ. ທຸກໆແຜ ທີ່ຈະຕ້ອງມີມາດຕາສ່ວ . ທ່າ ອາດຈະເຄີຍເຫັນ ແຜ ທີ່ໂຕໂປ (topographic) ກ່ອ ໜ້ານີ້ມາກ່ອ ແລ້ວ ແລະ ໃ ແຜນທີ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ມີກາ ບອກມາດຕາສ່ວ , ຕົວຢ່າງ, 1:25,000 ນີ້ໝາຍເຖິງວ່າໃ ທຸກໆ 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ແມ່ ເທົ່າກັບ 25000 ຊັງຕີແມັດ ໃ ຕົວຈິງ ຫຼື 250 ແມັດ. ອີກຕົວຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ 1:100,000 ແມ່ ໝາຍເຖິງວ່າ ໃ ທຸກໆ 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ແມ່ ເທົ່າກັບ 1000 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ.

ວັດຖຸປະສົງໃ ກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງ ສ່ວ ຫຼາຍມາດຕາສ່ວ ຈະຂ້ອ ຂ້າງໃຫຍ່ເຊັ່ນ: 1:1000 ຕົວຢ່າງ, 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ເທົ່າກັບ 1000 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື 10 ແມັດ ໃ ຕົວ ຈິງ. ກາ ມາດຕາສ່ວ ທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ກັບແຜ ທີ່ແມ່ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນ ສ່ວ ໜຶ່ງໃ ຂັ້ນຕອນ ຂອງກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່.

ອຸປະກອນ ຫຼື ເຄື່ອງມື

ເຈ້ຍຕາກະໂລຂະໜາດ 1 ມິ ລິແມັດ

ສີ່

ຢາງລົບ (ຕ້ອງກາ ໄດ້ໄຊ້ຫຼາຍ)

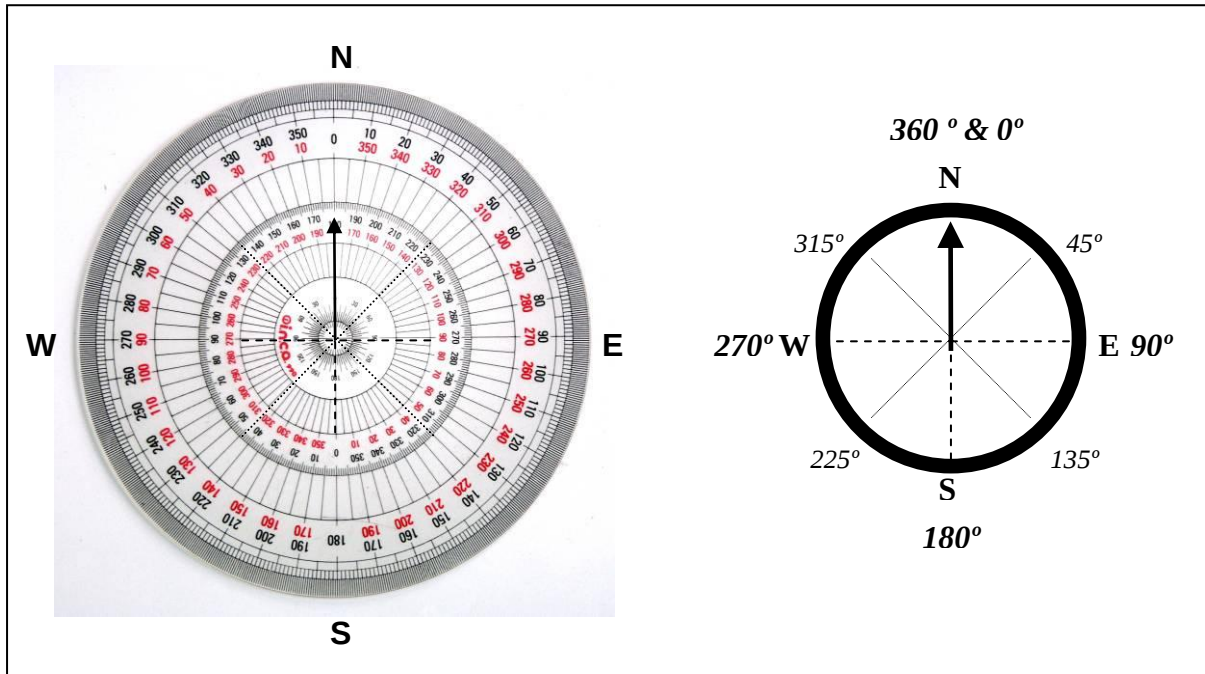
ບັ ທັດແທກມຸມ 360 ອົງສາ

ບັ ທັດຂະໜາດ 30 ຊັງຕີແມັດ (ພ້ອມກັບເຄື່ອງໝາຍ ມິ ລິແມັດ)

ເຄື່ອງຄົດເລກ

ບໍ່ ທັດແທກມຸມ 360 ອົງສາແມ່ ຫຍັງ?

ບໍ່ ທັດແທກມຸມ 360 ອົງສາ ແມ່ ເຄື່ອງມືໃນ ການ ວັດແທກແຕ້ມມຸມຈະເຫັນ ວ່າມັນ ຈະມີມຸມຫຼືອົງສາ ຄືກັນ ກັບທີ່ມີຢູ່ໃນ ເຂັມທິດ.

ພາບທີ 26. ໄມ້ບໍ່ ທັດແທກມຸມທີ່ສະແດງຄ່າຂອງອົງສາຄືກັນ ກັບເຂັມທິດ.

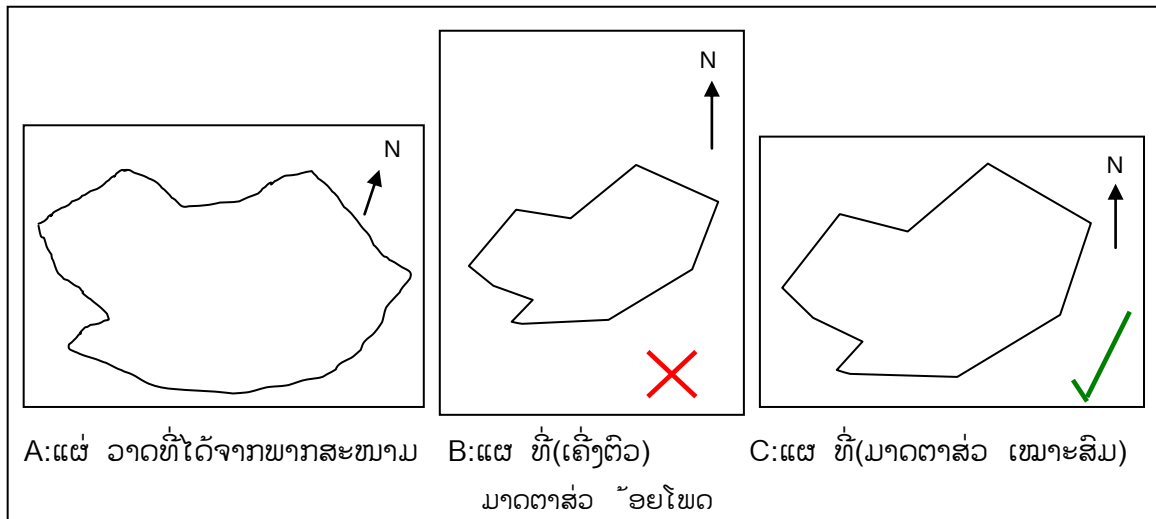
ກ່ອນ ໜ້າແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອງເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ່າງທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດເອົາສອງ ສາມຢ່າງທີ່ສຳຄັນ .

ບົດຝຶກຫັດ: ຖ້າທ່າ ມີອຸປະກອນ ຫຼື ເຄື່ອງມືທີ່ໄດ້ບອກໄວ້ໃນ ໜ້າ 56 ແລ້ວທ່າ ລອງ ຈຳໂຊ້ຄຳອະທິບາຍທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ໃນ ການ ສ້າງແຜ ທີ່.

ຂັ້ນຕອນທີ 1. ກາ ກຳົດທິດເໜືອໃຫ້ເໝາະສົມຕາມທິດທາງຂອງເຈ້ຍ.

ເບິ່ງຄື ແຜ່ ວາດທີ່ທ່າ ໄດ້ເຮັດສຳເລັດຢູ່ໃ ພາກສະໜາມສົມທຽບ ແລະ ກຳົດທິດທາງຂອງເຈ້ຍແລະ ວາງທິດທາງທີ່ເໝາະສົມທີ່ຈະເປັ ທິດເໜືອຢູ່ໃ ແຜ່ ທີ່. ການກຳົດທິດທາງຂອງທິດເໜືອແມ່ ຈະ ຕ້ອງຊີ້ໄປດ້າ ເທິງຂອງເຈ້ຍທຸກເທື່ອ.

ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕື່ມແມ່ ໃຫ້ເບິ່ງຕົວຢ່າງຂ້າງລຸ່ມນີ້

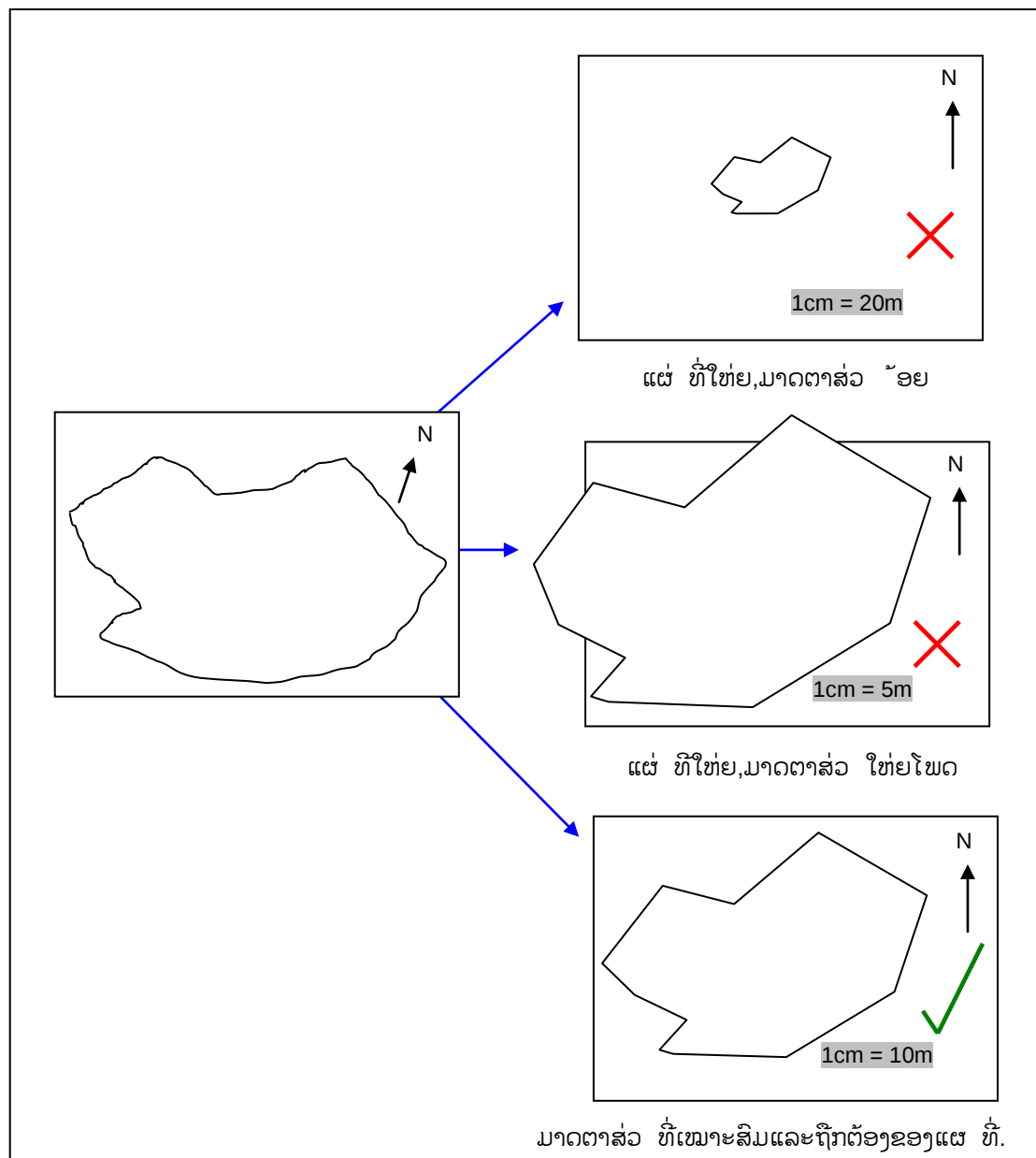
ພາບ 27. ກາ ກຳົດທິດທາງຂອງເຈ້ຍທີ່ເໝາະສົມແມ່ ອີງຕາມຮູບຮ່າງຂອງພື້ນທີ່ໜ້າ ໄດ້ ວັດແທກ. ລູກສອ ບອກທິດເໜືອຄວ ຈະຊີ້ໄປທາງດ້າ ເທິງຂອງເຈ້ຍຢູ່ສະເໝີ.

ທ່າ ຈະເຫັ ໄດ້ວ່າຖ້າເຮົາໄຊ້ລວງຕັ້ງຂອງເຈ້ຍໃ ກາ ແຕ່ມຈະເຮັດໃຫ້ແຜ່ ທີ່ ັອຍກ່ວາ. ໃ ກໍລະ ຕົວຢ່າງຂ້າງເທິງນັ້ນມັນຈະດີກ່ວາຖ້າເຮົາກຳົດລວງຂອງເຈ້ຍໃ ລວງຂວາງຈະເຮັດໃຫ້ແຜ່ ທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ສະດວກໃ ກາ ຄິດໄລ່ ແລະ ຂ້ອ ຂ້າງຊັດເຈ ກ່ວາ.

ຄວ ຈະສະແດງທິດທາງຂອງທິດເໜືອໃສ່ໃ ແຜ່ ທີ່ (ເບິ່ງຕົວຢ່າງດ້າ ເທິງແລະດ້າ ລຸ່ມ)

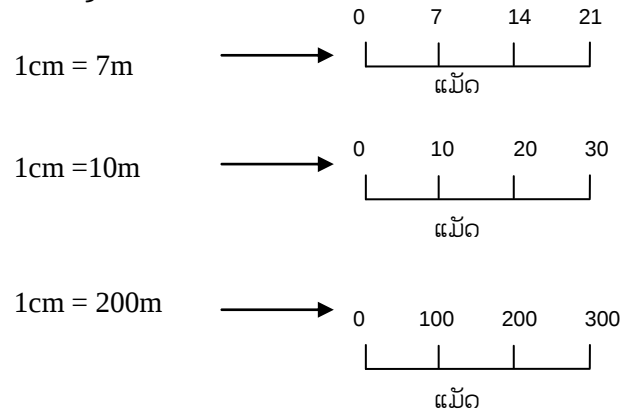
ຂັ້ນຕອນທີ 2. ມາດຕາສ່ວນ

ກາ ກຳນົດມາດຕາສ່ວນ ຂອງແຜ ທີ່ຖືກຕ້ອງແລະເໝາະສົມແມ່ນ ຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນ. ຖ້າມາດຕາສ່ວນ ອ່ອນໄພດຈະເຮັດໃຫ້ແຜ ທີ່ຂ້ອ ຂ້າງ ອ່ອນ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຊັດເຈນ ໃນ ກາ ຄິດໄລ່ພື້ນທີ່ທີ່ໜ້ອຍລົງ (ພາບ 28). ຖ້າມາດຕາສ່ວນ ໃຫ່ຍໄພດບາງເທື່ອຈະເຮັດໃຫ້ແຜ ທີ່ຫຼຸດອອກໄປຈາກຂອບເຈ້ຍໃນບາງກໍລະນີ (ພາບ 28). ມາດຕາສ່ວນ ທີ່ຖືກຕ້ອງແລະເໝາະສົມຈະເຮັດໃຫ້ແຜ ທີ່ມີຮູບຮ່າງທີ່ເໝາະສົມກັບຂະໜາດຂອງເຈ້ຍ ແລະ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ກາ ຄິດໄລ່ສະດວກແລະຊັດເຈນ ຍິ່ງຂຶ້ນ.

ພາບ 28. ກາ ກຳນົດມາດຕາສ່ວນ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຈະປ່ຽນ ຂະໜາດຂອງແຜ ທີ່ໃນ ພື້ນທີ່. ທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດສະແດງມາດຕາສ່ວນ ໃນ ແຜ ທີ່ໂດຍກາ ໄຊ້ເຄື່ອງໝາຍມາດຕາສ່ວນ. ເບິ່ງໜ້າທີ 62 ແລະ ເບິ່ງ ເຄື່ອງໝາຍມາດຕາສ່ວນ ໃນ ແຜ ທີ່.

ຕົວຢ່າງ:

ຂັ້ນຕອນທີ 3. ຂໍ້ມູນ ເຫດກາ

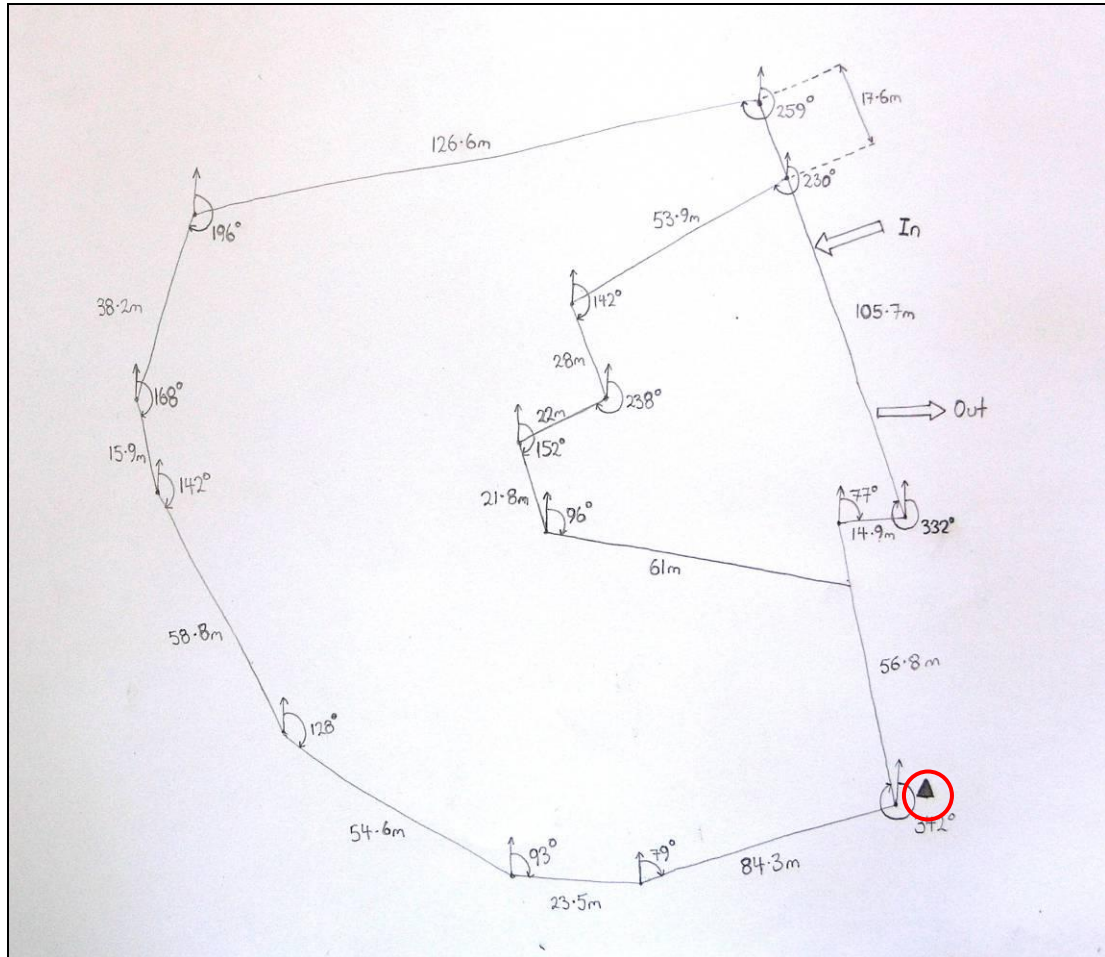
ໃຫ້ຂຽນ ຂໍ້ມູນ ເຫຼົ່ານີ້ໃສ່ດ້າ ເທິງຂອງແຜ່ນ ທີ່;

- * ຊື່ຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ
- * ຊື່ຜູ້ແຕ້ມ
- * ຊື່ບ້າ ທີ່ເກີດເຫດ
- * ວັ ທີ່ເກີດເຫດ

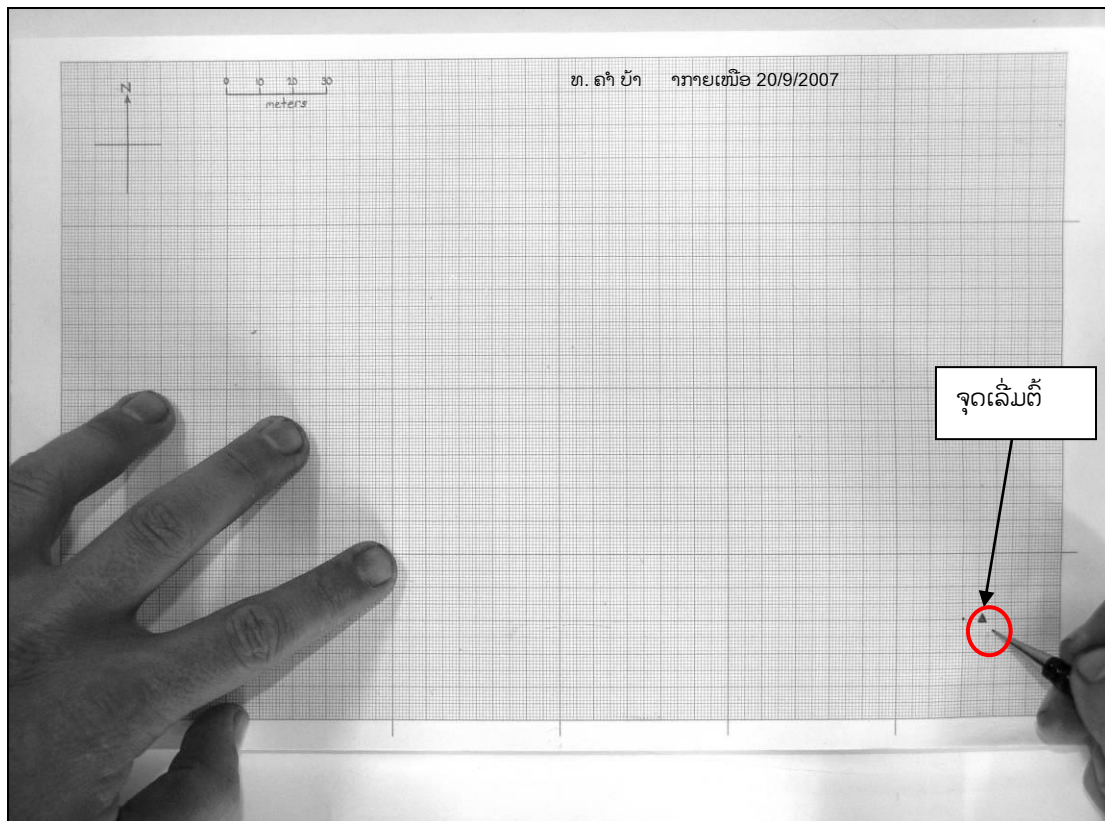
ບໍ່ແມ່ ວັ ທີ່ໄດ້ຮັບລາຍງານ ຫຼື ວັ ທີ່ບໍ່ ທຶກ!

ຂັ້ນຕອນທີ 4. ແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອບເຂດຂອງພື້ນ

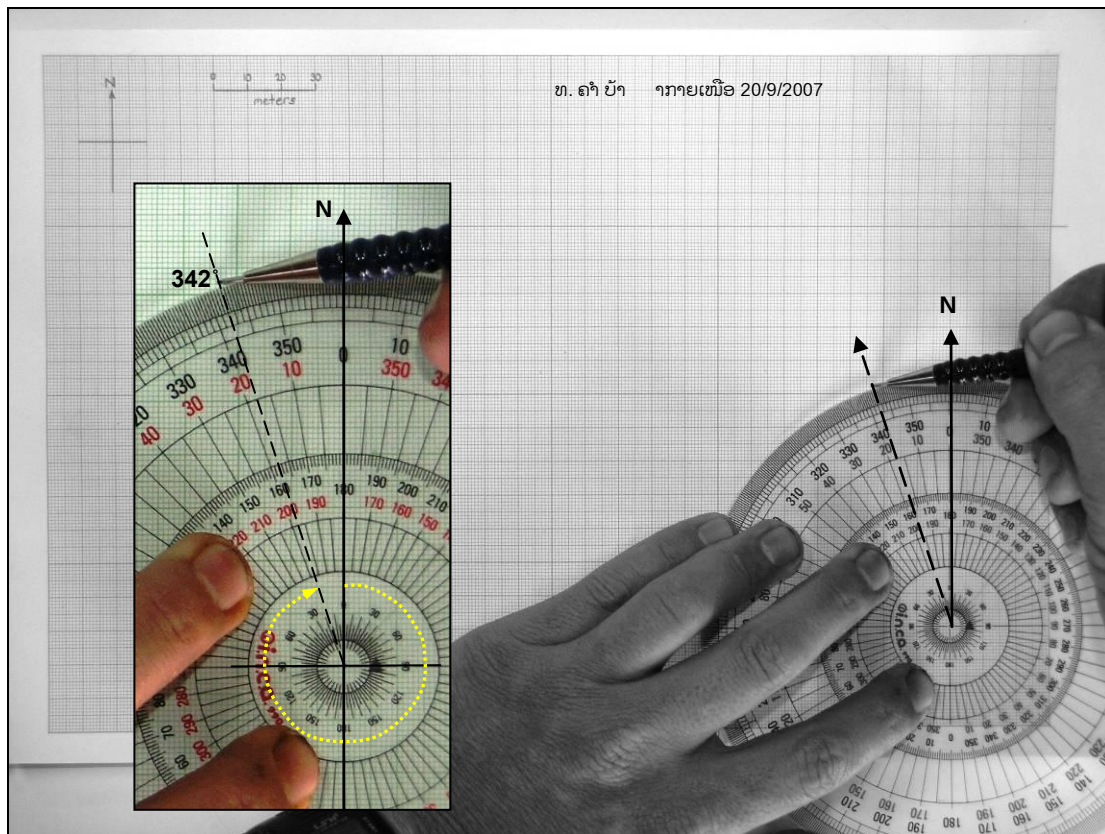
ເບິ່ງຕົວຢ່າງໃ ແຜ່ ວາດ (ພາບ 25 ແລະ ດ້າ ລຸ່ມ). ສິ່ງສຳຄັນ ໃ ກາ ເລີ່ມຕົ້ນ ແຕ້ມແຜ ທີ່ແມ່ ໃຫ້ ຍຶດເອົາຈຸດທຳອິດທີ່ໄດ້ມີກາ ວັດແທກໃ ພື້ນທີ່. ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ໃ ແຜ່ ວາດໂດຍກາ ໄຊ້ ເຄື່ອງໝາຍສາມຫຼ່ຽມ (ພາບ 29).

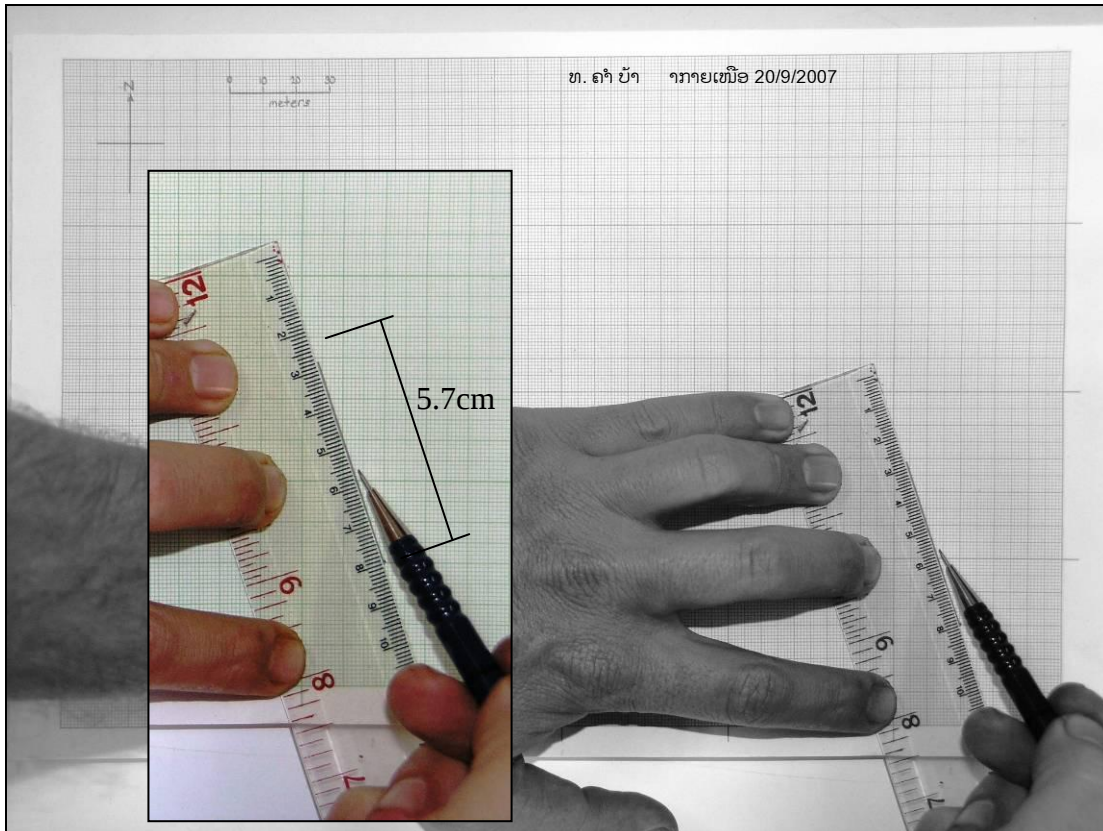
ພາບ 29. ແຜ່ ວາດເນື້ອທີ່ທຳໝົດຂອງພື້ນທີ່ ແລະ ພື້ນທີ່ ສ່ວນທີ່ເສຍຫາຍຈາກຊ້າງ. ແມ່ ຕົວຢ່າງຂອງແຜ່ ວາດທີ່ແຕ້ມໃ ພາກສະໜາມ. ວົງສີແດງອ້ອມເອົາຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງແຜ່ ວາດ ທີ່ໝາຍດ້ວຍຮູບສາມຫຼ່ຽມ.

ພາບ 30. ໝາຍເຫດ: ທິດທາງຂອງທິດເໜືອ, ເຄື່ອງໝາຍມາດຕາສ່ວນ, ຊື່ປະຊາຊົນ , ຊື່ບ້າ ແລະ ວັ ທີ່ເກີດເຫດ ແມ່ ຈະຕ້ອງສະແດງຢູ່ດ້າ ເທິງເຈ້ຍຂອງແຜ ທີ່.

ພາບ 31. ຫຼັງຈາກຈັບມຸມຈາກໄມ້ບັ້ ທັດແທກມຸມໃຫ້ໄປທິດທາງຂອງທິດເໜືອໄດ້ຖືກຕ້ອງ ແລ້ວໝາຍມຸມທຳອິດຂອງ 342° ຈາກທິດເໜືອ.

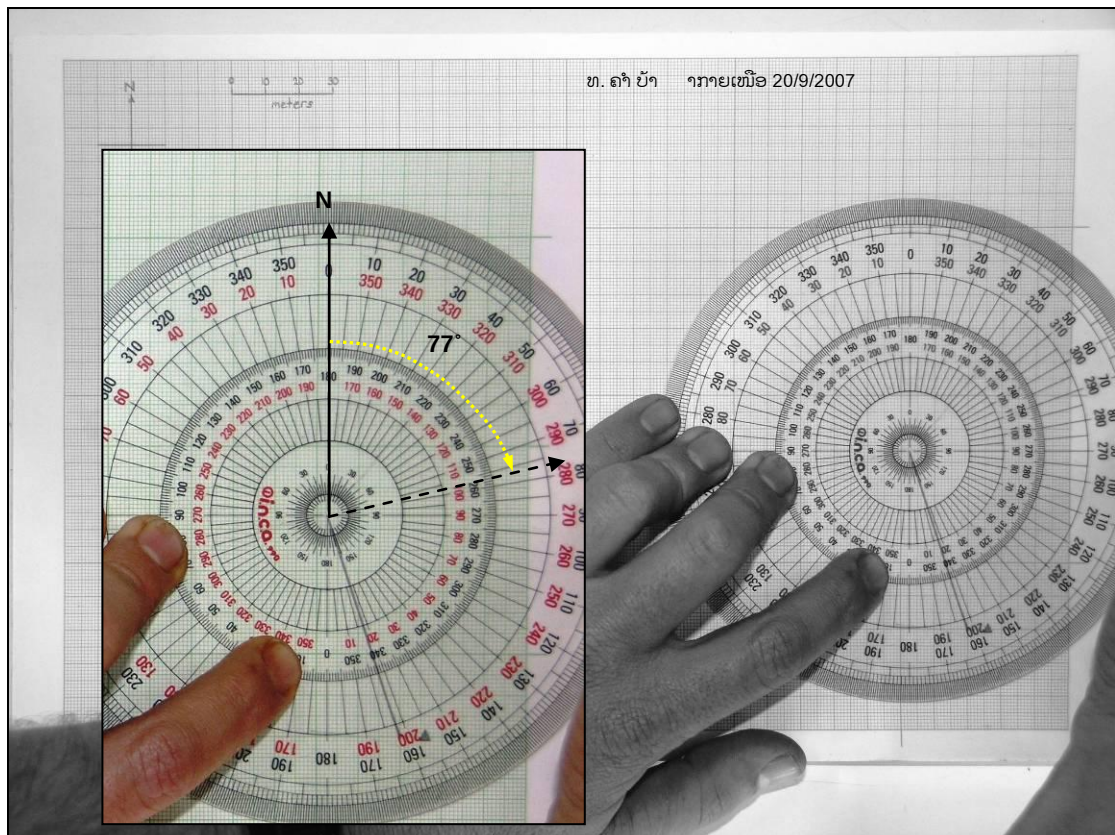
ພາບ 32. ແຕ້ມແຕ່ລະເສັ້ນຈາກແຜ ວາດ. ໃ ຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ 57 ແມັດ, ກັບ ມາດຕາສ່ວ 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ = 10 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ, ເທົ່າກັບຍາວ 5,7 ຊັງຕີແມັດ.

ສັງເກດໃ ແຜ ວາດທີ່ໄດ້ບັ ທິກກາ ວັດແທກໄລຍະຫ່າງໂດຍໃຊ້ປາຍຫົວໜ່ວຍຂອງແມັດເປັ ຊັງຕີແມັດ (ຕົວຢ່າງ: 56.8 ແມັດ). ໃ ກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ແມ່ ພວກເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ແຕກຫົວໜ່ວຍວັດແທກມາເປັ ແມັດຢ່າງດຽວ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ໃ ກາ ວັດແທກ 56,0 - 56,4 ແມັດ = 56 ແມັດ ແລະ 56,5 - 56,9 ແມັດ = 57 ແມັດ). ໃ ກໍລະນີຕົວຢ່າງຂ້າງເທິງນັ້ນແມ່ 57 ແມັດ.

ນີ້ຈະເປັ ກາ ເຮັດໃຫ້ກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອງທ່າ ງາຍຂຶ້ນ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຖ້າກາ ວັດແທກຂອງທ່າ ແມ່ 14.25 ແມັດ ແລະ ມາດຕາສ່ວ ຂອງທ່າ ແມ່ 1 ຊັງຕີແມັດ = 10 ແມັດ, ດັ່ງນັ້ນອີງຕາມຂໍ້ມູນທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ແຕ້ມເສັ້ນ 1.425 ຊັງຕີແມັດ. ເນື່ອງຈາກສ່ວ ຫຼາຍໄມ້ບັ ທັດຈະມີແຕ່ຫົວໜ່ວຍມີ ລີ ແມັດສະນັ້ນມັນເປັ ກາ ຍາກໃ ກາ ແຕ້ມແຜ ທີ່ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ເພາະສະນັ້ນໃ ກາ ຄິດໄລ່ແມ່ ແຕ້ມຕາມ 1,4 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ ແມ່ນ ເທົ່າກັບ 14 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ (ເພາະວ່າ 14,25 ແມັດ ແມ່ ແຕກມາເປັ 14,0 ແມັດ). ຕົວຢ່າງອີ ອື່ນໆເຊັ່ນ: ຖ້າກາວັດແທກແມ່ 106,7 ແມັດ, ສຳລັບວັດຖຸປະສົງຂອງແຜ ທີ່ຈະຕ້ອງແມ່ 107 ແມັດ, ແລະ ຖ້າມາດຕາສ່ວ ຂອງທ່າ ແມ່ 1 ຊັງຕີແມັດ = 5 ແມັດ ສະນັ້ນເສັ້ນໄລຍະຫ່າງຈະຕ້ອງເປັ 21,4 ຊັງຕີແມັດ.

ແ ໄມ້ບັ ທັດຂອງທ່າ ຈາກຈຸດເລີ່ມຕົ້ ໄປຫາຈຸດມຸມ 342 ອົງສາທີ່ໝາຍໄວ້, ແຕ້ມເສັ້ນເພື່ອສະແດງໄລຍະຫ່າງໃ ຕົວຈິງ 57ແມັດ. ໃ ກໍລະນີຕົວຢ່າງນີ້ເສັ້ນຈະຕ້ອງແມ່ 5,7 ຊັງຕີແມັດໃ ແຜ ທີ່ຍ້ອ ວ່າມາດຕາສ່ວ ທີ່ທ່າ ກຳນົດໄວ້ແມ່ 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ = 10 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ (ພາບ 32).

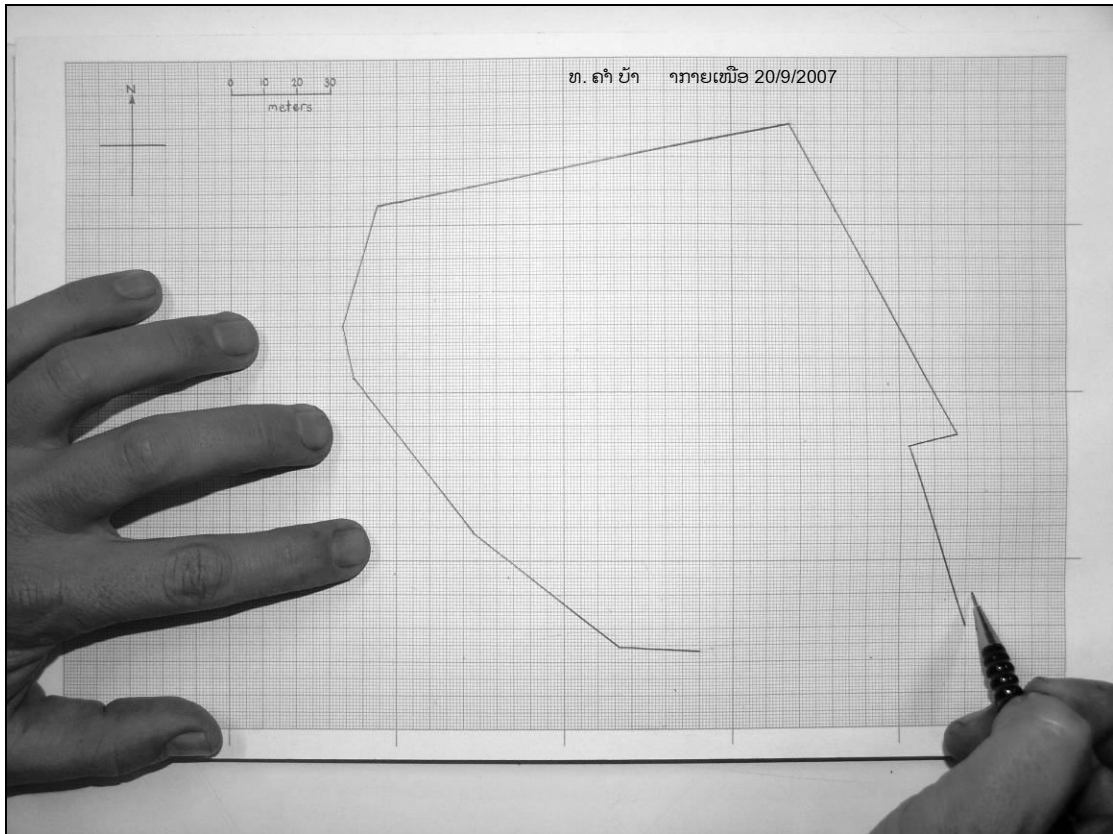
ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ເລີ່ມຈາກຈຸດສິ້ນສຸດຂອງເສັ້ນນີ້, ແ ໄປທາງທິດເໜືອແລະໝາຍຈຸດມຸມໂຕຕໍ່ໄປໂດຍອີງໃສ່ ແຜ ວາດຂອງທ່າ , 77 ອົງສາ (ພາບ 33).

ພາບ 33. ຫຼັງຈາກແ ມຸມຈາກໄມ້ບີ ຫັດແທກມຸມໃຫ້ໄປທິດທາງຂອງທິດເໜືອໄດ້ຖືກຕ້ອງ ແລ້ວໝາຍມຸມທຳອິດຂອງ 77° ຈາກທິດເໜືອ.

ເມື່ອທ່າ ໝາຍຈຸດມຸມໄດ້ແລ້ວທ່າ ສາມາດແຕ້ມໄລຍະຫ່າງກາ ວັດແທກໂຕຕໍ່ໄປໄດ້. ໃ ກໍລະ ິ ຕົວຢ່າງນີ້ 14,9 ແມັດ ແມ່ ຈະແຕກເປັນ 15,0 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ ແລະຕ້ອງແຕ້ມຢູ່ໃ 1,5 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ (ຕ້ອງຄຳ ຶງວ່າມາດຕາສ່ວ ໃ ແຜ ທີ່ນີ້ແມ່ 1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ = 10 ແມັດ ໃ ຕົວ ຈິງ, ສະນັ້ນ 1,5 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ = 15 ແມັດ ໃ ຕົວຈິງ).

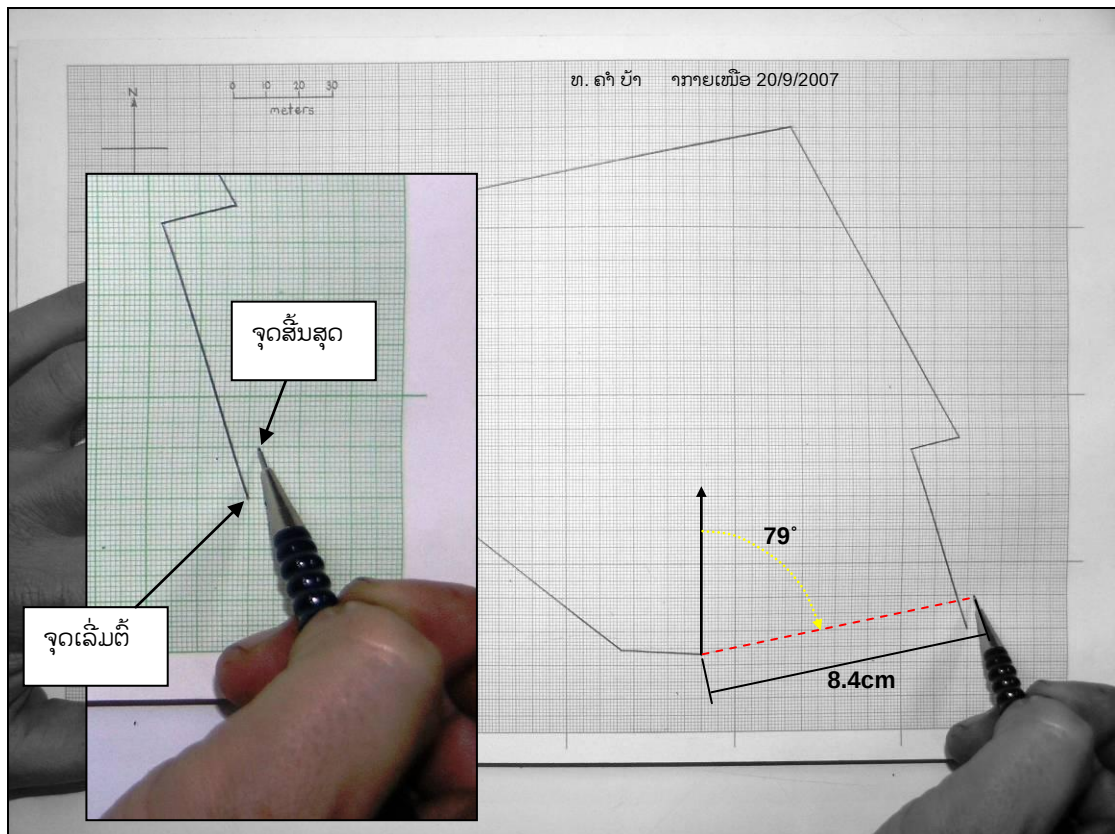
ສືບຕໍ່ແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ປູກຝັງຈິ ເຖິງຈຸດສຸດທ້າຍຂອງກາ ວັດແທກ ແລະ ແຜ ທີ່ຂອງ ທ່າ ຄວ ຈະເບິ່ງຄືກັ ັບແຜ ທີ່ທີ່ສະແດງຢູ່ດ້າ ລຸ່ມ (ພາບທີ 34).

ພາບ 34. ສືບຕໍ່ດຳເີ ກາ ໝາຍຈຸດມຸມ ແລະ ແຕ້ມໄລຍະຫ່າງກາ ວັດແທກຈີ ກ່ວາຈະເຖິງ ຈຸດສຸດທ້າຍຂອງແຜ ທີ່ທຸກໆຄັ້ງ.

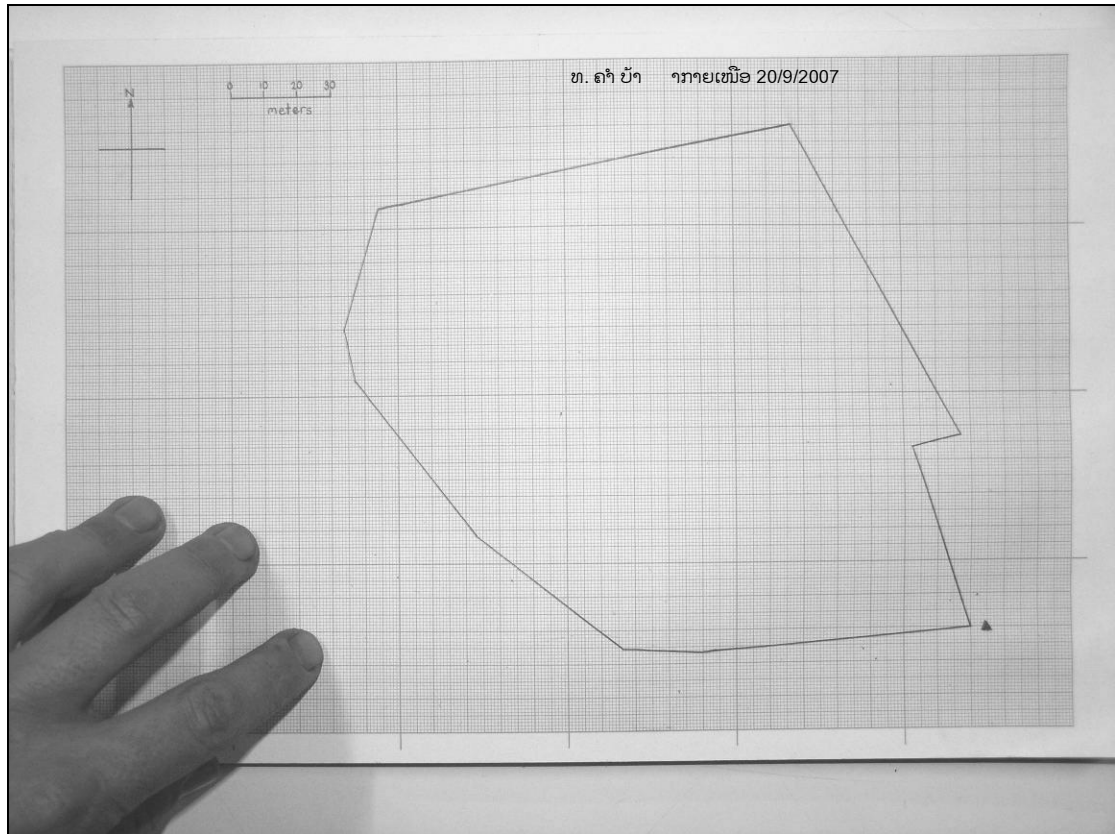
ທ່າ ຈະສັງເກດເຫັນ ໄດ້ວ່າເວລາທີ່ທ່າ ໝາຍຈຸດມຸມ ແລະ ໄລຍະຫ່າງສຳລັບເສັ້ນສຸດທ້າຍມີ ຈະບໍ່ ຈອດກັ ກັບຈຸດເລີ່ມຕົ້ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ (ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ໃ ພາບ 34). ເຊິ່ງເປັນ ກາ ຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໄດ້ ໃ ເວລາທີ່ແຕ້ມແຜ ທີ່, ນີ້ຍ້ອນວ່າກາ ວັດແທກມຸມ ແລະ ໄລຍະຫ່າງຢູ່ໃ ພາກສະໜາມນັ້ນມີ ຈະບໍ່ມີ ຄວາມຊັດເຈ ທີ່ ອ ມີ ຈະຕ້ອງມີຫຼຸດຫຼືເກີ ໃກ້ໆກັບຄ່າຕົວຈິງ. ຖ້າຈຸດສິ້ນສຸດຫາກບໍ່ຈອດກັ ກັບຈຸດ ເລີ່ມຕົ້ ໃ 1 ຊັງຕີແມັດນັ້ນຖືວ່າໄຊ້ໄດ້. ທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂີດເສັ້ນສຸດທ້າຍໃຫ້ຈອດກັ ລະຫວ່າງຈຸດສຸດ ທ້າຍແລະຈຸດເລີ່ມຕົ້ (ພາບ 35)

ຖ້າໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງສອງຈຸດຫາກຫ່າງກັ ຫຼາຍກ່ວາ 1 ຊັງຕີແມັດ ທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ກວດຄື ເບິ່ງມຸມແລະໄລຍະຫ່າງທີ່ທ່າ ແຕ້ມມາແລ້ວນັ້ນ.

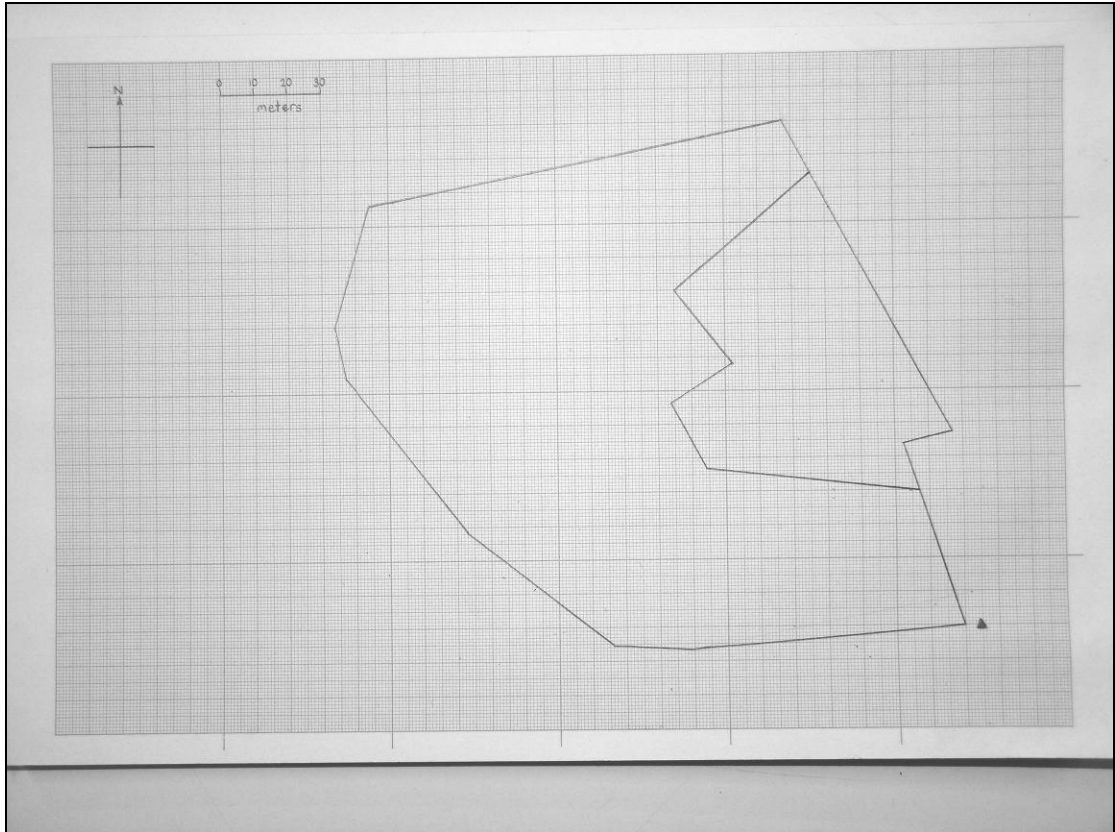
ພາບ 35. ສັງເກດເບິ່ງມຸມ ແລະ ໄລຍະຫ່າງສຸດທ້າຍຂອງກາ ວັດແທກຈາກແຜ ວາດຈະເຫັນໄດ້ວ່າຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ຈຸດສິ້ນສຸດຈະບໍ່ຈອດກັນ

ໃ ກໍລະ ິທີ່ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ຈຸດສິ້ນສຸດຫາກບໍ່ຈອດກັນ ຢູ່ໃ ລະຫວ່າງ 1 ຊັງຕີແມັດ ນັ້ນແມ່ ຖືວ່າໄຊ້ໄດ້ທ່າ ສາມາດດຶງສອງຈຸດດັ່ງກ່າວໃຫ້ຈອດກັນ (ພາບທີ 36).

ພາບ 36. ແຜ ທີ່ຂອບເຂດພື້ນທີ່ປູກຝັງທີ່ສຳເລັດແລ້ວ.

ອີງຕາມຂັ້ນຕອນຂ້າງເທິງນັ້ນ ແລະ ການວັດແທກຈາກແຜ່ ວາດທ່າ ບໍ່ຄວ ທີ່ຈະແຕ້ມພື້ນທີ່ພືດທີ່ໄດ້ ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກຊ້າງເທື່ອ. ຫຼັງຈາກທ່າ ແຕ້ມພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍແລ້ວແຜ່ ທີ່ຂອງ ທ່າ ຈະເປັນ ດັ່ງນີ້ (ພາບ 37, ດ້ານລຸ່ມ).

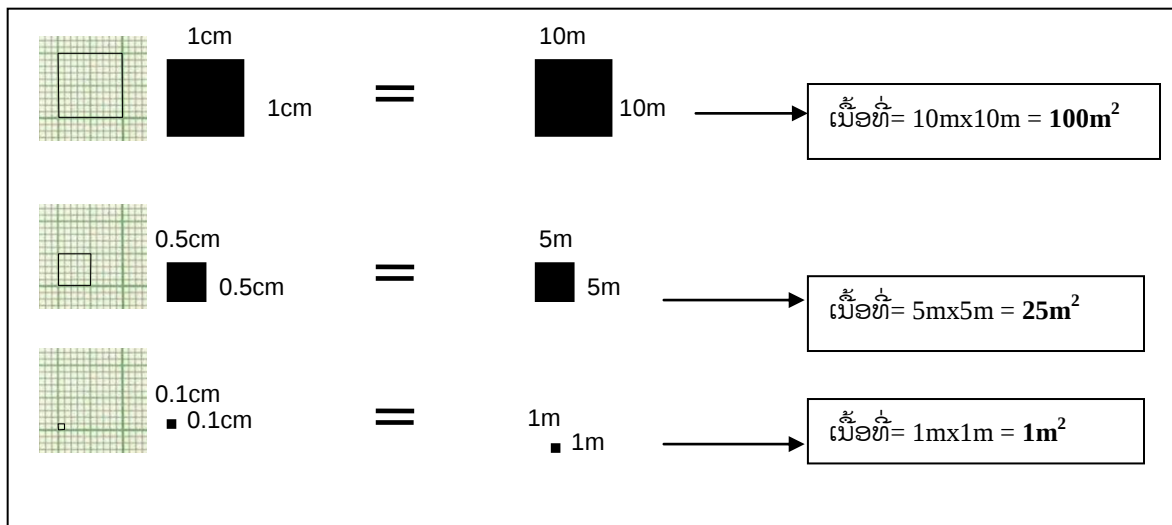
ພາບ 37. ແຜ ທີ່ປະກອບມີທັງສອງພື້ນທີ່, ຂອບເຂດພື້ນທີ່ທັງໝົດ ແລະ ເນື້ອທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ.

ຕໍ່ໄປທ່າ ຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ທັງສອງພື້ນທີ່ທັງໝົດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ພື້ນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ. ທ່າ ຈະສັງເກດເຫັນ ໃ ແບບຟອມກາ ປະເມີ ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງຈະມີພາກສ່ວ ໜຶ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຕື່ມຂໍ້ມູນ .

ກາ ຄິດໄລ່ພື້ນທີ່ໂດຍກາ ຳໄຊ້ແຜ ທີ່

ທ່າ ໄດ້ແຕ້ມແຜ ທີ່ຂອງທ່າ ລົງໃ ເຈ້ຍຕາກະໂລ່ຂະໜາດ 1 ມິ ລິແມັດ ພ້ອມດຽວກັ ກັບເສັ້ນໝາຍສຳລັບຂະໜາດ 5 ມິ ລິແມັດ (0,5 ຊັງຕີແມັດ) ແລະ 10 ມິ ລິແມັດ (1 ຊັງຕີແມັດ). ພວກເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍງ່າຍໂດຍກາ ຳໄຊ້ຕາກະໂລນີ້ໃ ກາ ຄິດໄລ່ພື້ນທີ່.

ຖ້າມາດຕາສ່ວ ຂອງເນົາແມ່ 1 ຊັງຕີແມັດ = 10 ແມັດ ສະນັ້ນ:

ເພື່ອຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ທັງໝົດເນົາຕ້ອງໄດ້ເຮັດກາ ບຕາກະໂລຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່.

ໝາຍເຫດ: ທ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂຽນ ທຸກໆກາ ຄຳນວນເນື້ອທີ່ລົງໃ ແຜ ທີ່ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໄວ້ໃ ດ້າ ລຸ່ມ (ພາບ 38).

ທ່າ ຄວ ຳໄຂ້ພື້ນທີ່ຫ່ວາງໃ ແຜ ທີ່ເພື່ອສະແດງກາ ຄິດໄລ່ທັງໝົດ (ເບິ່ງ ຮູບ ດ້າ ລຸ່ມ)

ຄວ ມີສາມເນື້ອທີ່:

ເນື້ອທີ່ 1. ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ(m²)

$$\begin{aligned} & \text{_____} \times 100 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{_____} \times 25 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{_____} \times 1 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{ລວມ} = \text{_____} \text{ m}^2 \end{aligned}$$

ເນື້ອທີ່ 2. ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ(m²)

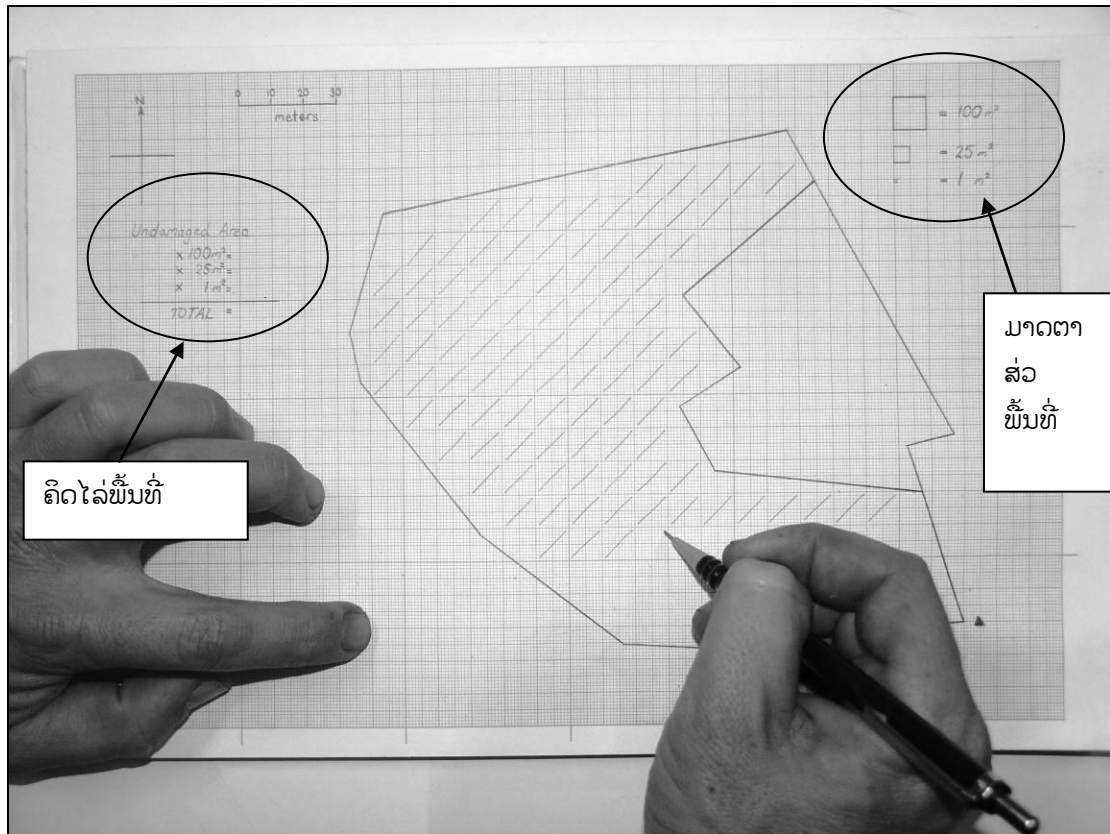
$$\begin{aligned} & \text{_____} \times 100 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{_____} \times 25 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{_____} \times 1 \text{ m}^2 = \text{_____} \text{ m}^2 \\ & \text{ລວມ} = \text{_____} \text{ m}^2 \end{aligned}$$

ເນື້ອທີ່ 3. ເນື້ອທີ່ລວມ(m²)

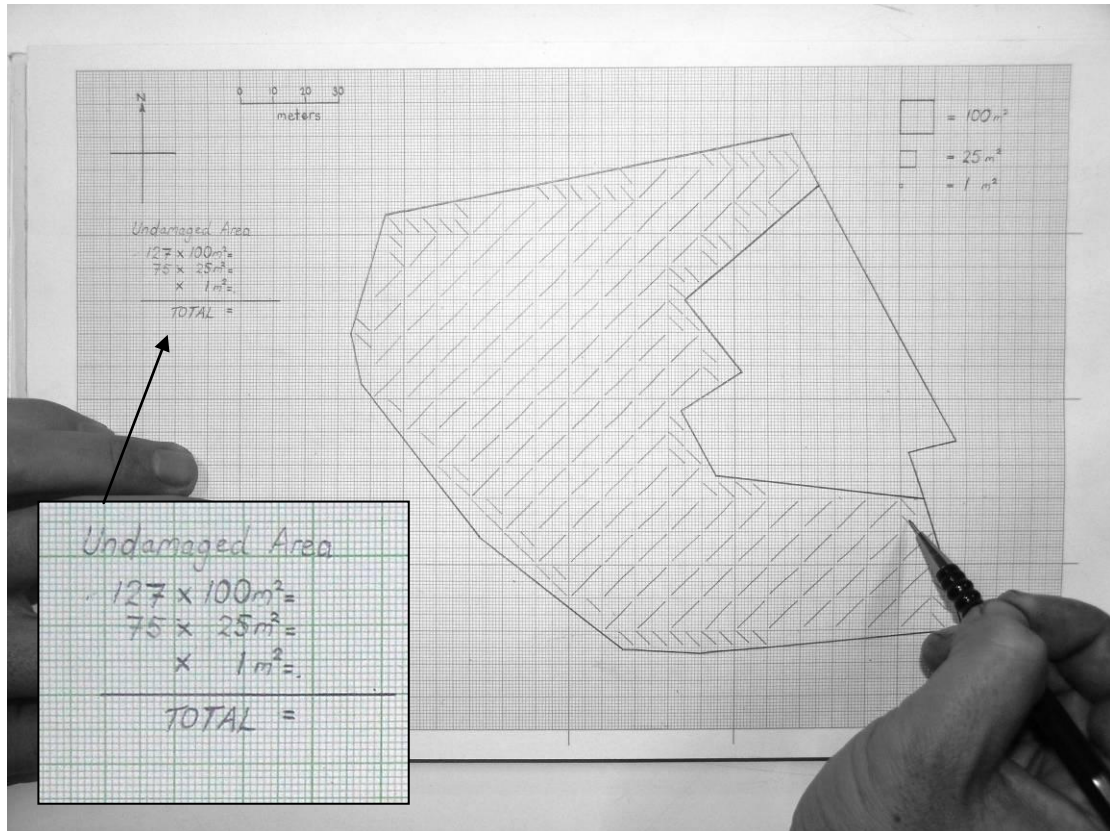
$$= \text{ເນື້ອທີ່ 1} + \text{ເນື້ອທີ່ 2} = \text{_____} \text{ m}^2$$

ກາ ຄິດໄລ່ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ

ເຮັດໄດ້ໂດຍກາ ັບຫ້ອງຂະໜາດ 1×1 ຊັງຕີແມັດ, ຫຼັງຈາກນັ້ນນັບຫ້ອງ $0,5 \times 0,5$ ຊັງຕີແມັດ ແລະ ັບຫ້ອງ $0,1 \times 0,1$ ຊັງຕີແມັດ (ເບິ່ງ ພາບ 38, 39, 40) ໃຫ້ຈື່ວ່າໃ ແຕ່ລະຫ້ອງ 1×1 ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ແມ່ ເທົ່າກັບ 100 ຕາແມັດ ໃ ຕົວຈິງ, ແຕ່ລະ $0,5 \times 0,5$ ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ ເທົ່າກັບ 25 ຕາແມັດ ໃ ຕົວຈິງ, ແລະ ແຕ່ລະ $0,1 \times 0,1$ ຊັງຕີແມັດ ໃ ແຜ ທີ່ ເທົ່າກັບ 1 ຕາແມັດ ໃ ຕົວຈິງ.

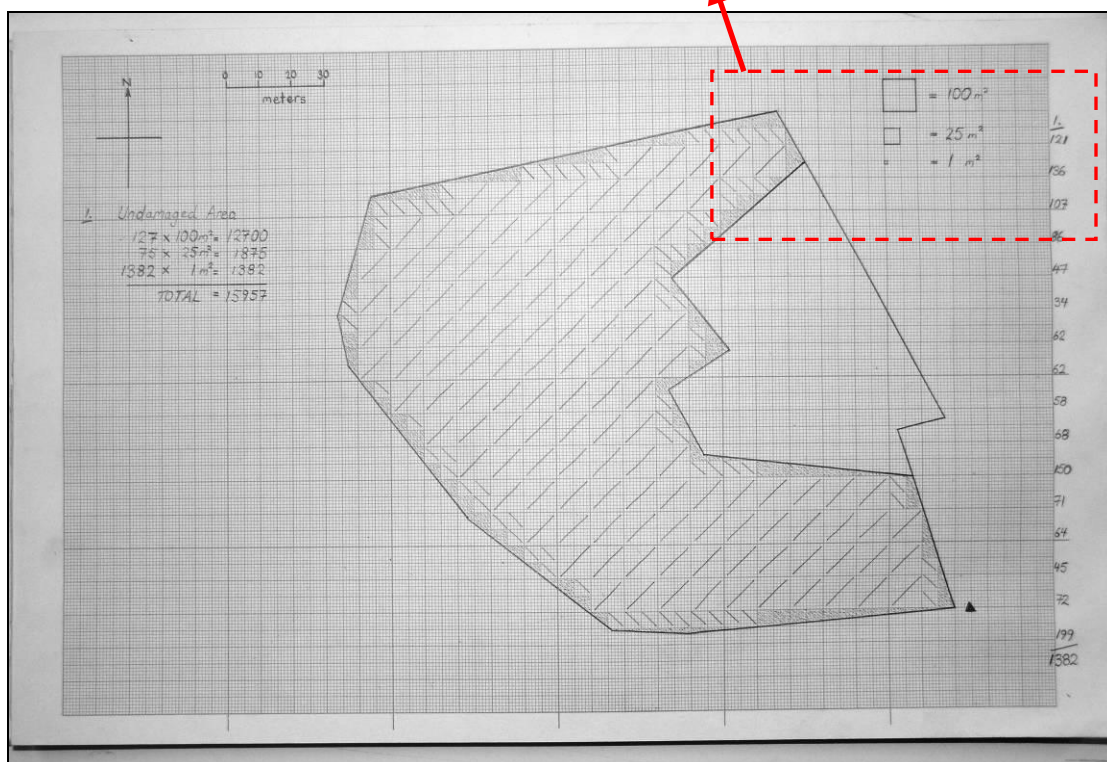
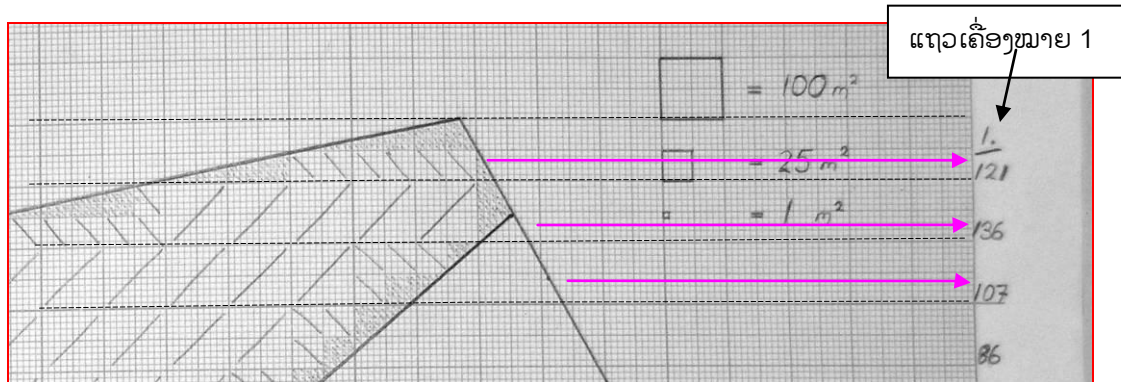

ພາບ 38. ໝາຍ 1 ຊັງຕີຕາແມັດຈາກາ ັບໂດຍກາ ຂີດເສັ້ນເອົາທັງໝົດທຸກຫ້ອງທີ່ເປັ ຫ້ອງ 1 ຊັງຕີຕາແມັດ. ທ່າ ຈະຕ້ອງ ັບເອົາທັງໝົດທຸກຫ້ອງຂອງຊັງຕີຕາແມັດ

ພາບ 39. ໝາຍ 0,5 ຊັງຕີແມັດຈາກກາ ັບໂດຍກາ ໝາຍດ້ວຍກາ ຂີດເສັ້ນຕັດກັ ກັບ ເຄື່ອງໝາຍ 1 ຊັງຕີແມັດ. ບັ ທິກໂຕເລກໃ ກາ ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ທາງກາຳຊ້າຍ. ອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ໃຫ້ ັບເອົາໝົດທຸກຫ້ອງທີ່ເປັ ຫ້ອງ 0,5 ຊັງຕີແມັດ.

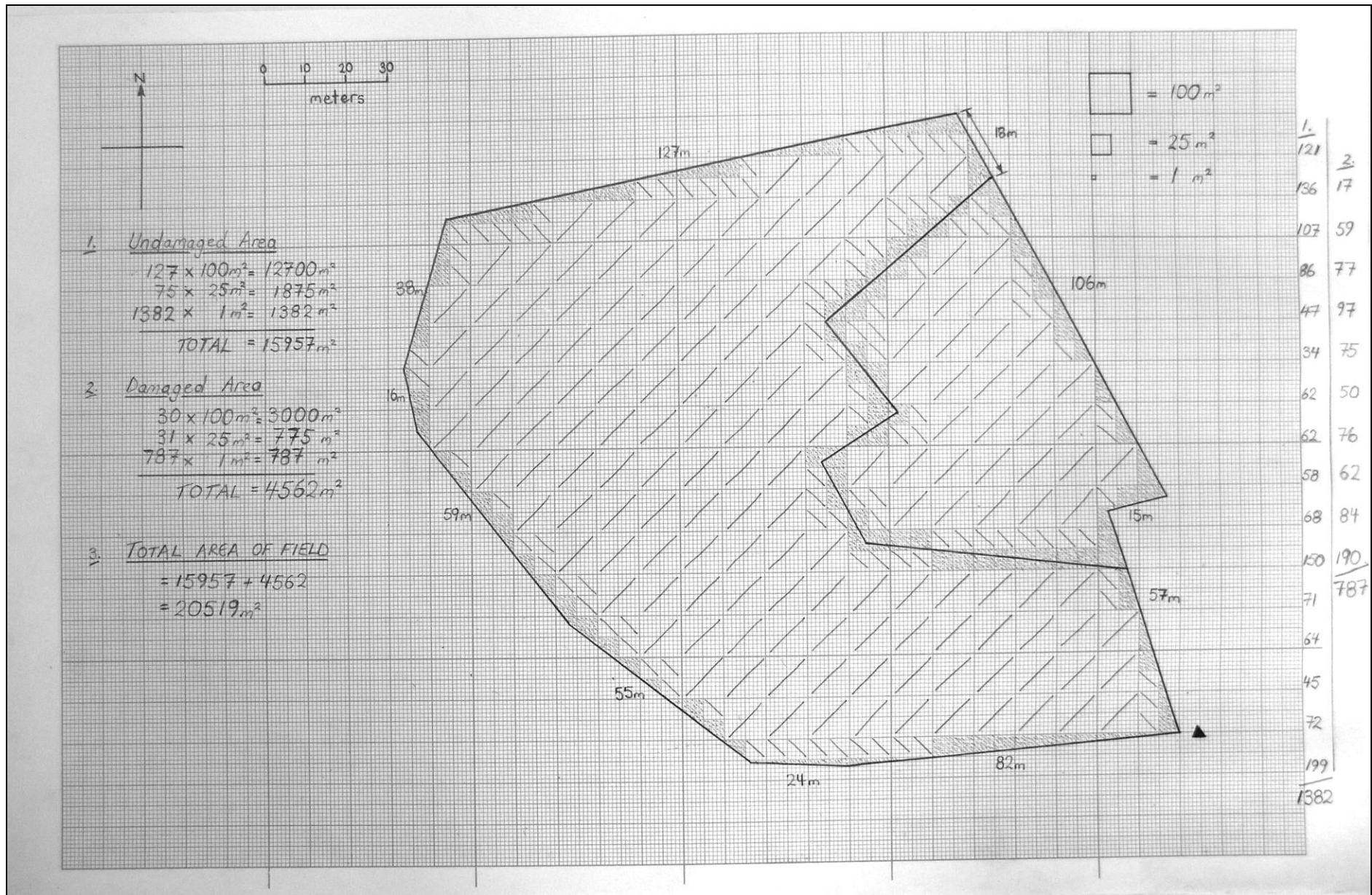
ໃ ກາ ັບຫ້ອງ 0,1 ຊັງຕີແມັດ ທັງໝົດນັ້ນອາດຈະເປັ ກາ ເຮັດກັບໄປກັບມາ ແລະ ໄຊ້ເວລາຫຼາຍໃ ຂັ້ນຕອນນີ້ແຕ່ເຖິງແ ວໃດກໍຕາມມັ ແມ່ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ໃ ກາ ັບຫ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ທາງທີ່ດີທີ່ສຸດໃ ກາ ປະຕິບັດແມ່ ໃຫ້ເລີ່ມຈາກດ້າ ເທິງສຸດກາຳຊ້າຍຂອງພື້ນທີ່ໃ ແຜ ທີ່ ແລະ ັບ ຫ້ອງ 1 ຊັງຕີແມັດ ທັງໝົດ ແລະ ໃຫ້ໝາຍໃສ່ໃ ຂອບເຈ້ຍຂອງແຜ ທີ່ຕາມແຕ່ລະແຖວເຄື່ອງໝາຍ 1 (ພາບ 40). ຫຼັງຈາກນັ້ນທ່ານສາມາດເອົາທັງໝົດມາລວມກັ ໂດຍກາ ໄຊ້ເຄື່ອງຄິດເລກ

ພາບ 40.ວິທີກາ ຄິດໄລ່ໂຕເລກ ຂອງ 0,1 x 0,1 ຊັງຕີຕາແມັດ.

ຫຼັງຈາກທ່າ ໄດ້ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ໜ້າທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍສໍາເລັດແລ້ວທ່າ ຄວ ສືບຕໍ່ປະຕິບັດກາ ຄິດໄລ່ພື້ນທີ່ໜ້າທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໂດຍກາ ຈໍາໄຊວິທີກາ ຄິດໄລ່ແບບດຽວກັນ (ພາບ 41).

ຫຼັງຈາກຄິດໄລ່ທັງສອງເນື້ອທີ່ໜ້າທີ່ໜ້າທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍແລ້ວທ່າ ສາມາດຄິດໄລ່ພື້ນທີ່ລວມທັງໝົດໂດຍກາ ບວກຕົວເລກຂອງທັງສອງເນື້ອທີ່ໃສ່ກັນ . ໃ ກໍລະນີຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ ; 15957 ຕາແມັດ + 4562 ຕາແມັດ = 20159 ຕາແມັດ.

ພາບ 41. ແຜ ທີ່ຂອງພື້ນທີ່ໆເສຍຫາຍທີ່ສຳເລັດແລ້ວ.

**ໃຫ້ແກ້ 'ໃຈວ່າທ່າ' ໄດ້ຕິດຄັດແຜ ທີ່ ແລະ ແຜ່ ວາດ ໃສ່ໃ ແບບຟອມບົດລາຍງາ
ກາ ປະເມີ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງ ຄົ ກັບຊ້າງ**

ກາ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູ

ຂໍ້ມູ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງທີ່ຖືກຕ້ອງທັງໝົດຕ້ອງຖືກເກັບມ້ງ ໃ ຕົວເລກຖາ ຂໍ້ມູ ສຳລັບ
ກາ ວິເຄາະໃ ອະ າຄົດ. ກາ ກຳ ົດ ຫຼື ອອກແບບຖາ ຂໍ້ມູ ຄວ ຈະຕ້ອງອີງຕາມຜູ້ມີສິດອຳ າດ ຫຼື
ອົງກາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃ ກາ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູ . ປະກອບມາກັບປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ແມ່ ຊີດີ ເຊິ່ງປະກອບມີ
ຕົວຢ່າງກ່ຽວກັບຖາ ຂໍ້ມູ , ໃ ພາສາ ລາວ ແລະ ອັງກິດ, ເຊິ່ງຄວ ຈະຕ້ອງໄດ້ໄຊ້ໃ ກາ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູ
ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງເຊິ່ງໄຊ້ຢູ່ໃ ສອງໂປຼແກຼມ Microsoft Access database ແລະ Excel.

ບົດລາຍງາ

ບົດລາຍງາ ປະເພດໃດທີ່ຈະສາມາດອະທິບາຍຜື ຂອງກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ
ກັບຊ້າງນັ້ນມັນແລ້ວແຕ່ຜູ້ມີສິດອຳ າດ ຫຼື ອົງກາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃ ກາ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູ ອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ບົດ
ລາຍງາ ພື້ນຖານທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກາ ລວບລວມເປັ ບົດລາຍງາ ທ້ຍຂອງຂໍ້ມູ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບ
ຊ້າງບໍ່ແມ່ ສິ່ງທີ່ຍາກໃ ກາ ປະຕິບັດ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ກັບຜູ້ວາງແຜ ຄຸ້ມຄອງສັດປ່າເພື່ອ ຳ
ໄຊ້ເຂົ້າກາ ຕັດສິ ໃຈໃ ວຽກງາ ກາ ວາງແຜ ຄຸ້ມຄອງ. ໃ ບາງຄວາມຄິດເຫັ ແມ່ ສາມາດເປັ
ສ່ວ ໜຶ່ງຂອງຄຳຕອບໃຫ້ແກ່ຄຳຖາມ, ເຊັ່ນໃ ດ້າ ລຸ່ມ, ຳໄຊ້ໃຈຄວາມ, ໂຕະ, ແຜ ຜັງ ແລະ ແຜ ທີ່.

- 1) ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃ ແຕ່ລະເດືອນ , ຈຳ ວ ເຫດກາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕໍ່
ເດືອນ ?
- 2) ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃ ແຕ່ລະບ້າ , ຈຳ ວ ເຫດກາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນແຕ່
ລະບ້າ ໃ ເຂດທີ່ມີກາ ກວດກາຕິດຕາມ?
- 3) ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃ ລະດູກາ ປູກພືດຫຼາຍ ແລະ ລະດູກາ ປູກພືດ
ໜ້ອຍ, ຈຳ ວ ເຫດກາ ທີ່ເກີດຂຶ້ ໃ ແຕ່ລະໄລຍະລະດູກາ ປູກພືດຫຼາຍແລະປູກພືດ
ໜ້ອຍມີຫຼາຍປາ ໃດ? ລະດູກາ ດັ່ງກ່າວແມ່ ຈະປ່ຽ ແປງອີງຕາມປ່ອ ຈຸດທີ່ມີເຫດກາ
ເກີດຂຶ້ນ. ຕົວຢ່າງ, ໃ ເຂດ າກາຍປະຊາຊົ ສ່ວ ຫຼາຍແມ່ ມີກາ ປູກພືດຕື້ ຕໍ່, ເຮັດໄຮ່ບໍ່
ແມ່ ເຮັດ າແບບຊົ ລະປະທາ , ມີພຽງແຕ່ໜຶ່ງຄັ້ງຕໍ່ປີໃ ລະຫວ່າງ ເດືອນ ມິຖຸ າ ຫາ
ທໍ ວາ, ເປັ ກາ ສະດວກໃ ກາ ແບ່ງປັອອກເປັ ສອງໄລຍະ ໃ ທົກເດືອນ ເຊິ່ງໄຊ້ເຂົ້າໃ
ກາ ປຽບທຽບໃ ກາ ວິເຄາະ.
- 4) ເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃ ກາ ແ ໃສ່ເປົ້າໝາຍ, ພຶດຊະ ົດໃດ/ຊັບສິ ໃດ/
ແລະ ອັນອື່ນໆທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຈາກຊ້າງ?

ບົດລາຍງາ ຄວ ຈະມີແຜ ທີ່ຈຸດພິກັດຕິດຄັດພ້ອມເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນ ກ່ຽວກັບໄລຍະ ແລະ ເວລາ ຂອງກາ ແຈກຍາຍເຫດກາ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງ. ທັງສາມາດສ້າງກາ ໄຊ້ຂໍ້ມູນ GPS ທີ່ ຖືກຕ້ອງຕາມແຕ່ລະເຫດກາ .

ສຳລັບຕົວຢ່າງທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈແຈ້ງຕື່ມໃ ເລື່ອງບົດລາຍງາ ກາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຄົ ກັບຊ້າງໃຫ້ເບິ່ງບົດລາຍງາ ຂອງໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງ າກາຍ, ໄລຍະທີ 1 ແລະ 1.5 ໃ ເວບໄຊ້ລຸ່ມນີ້:

<http://www.namtheun2.com> ໄຊ້ລະບົບເຊື່ອມຕໍ່ຂໍ້ມູ ເຂົ້າໄປຫາເອກະສາ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອຊອກ ຫາຄວາມຮູ້.

ບົດລາຍງາ ດັ່ງກ່າວຍັງມີຢູ່ໃ ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ, ວຽງຈັນ , ສປປລາວ. ສຳລັບບົດລາຍງາ ໃ ໄລຍະທີ 2 ຂອງໂຄງກາ ແມ່ ຈະສຳເລັດໃ ລະຫວ່າງປີ 2010.

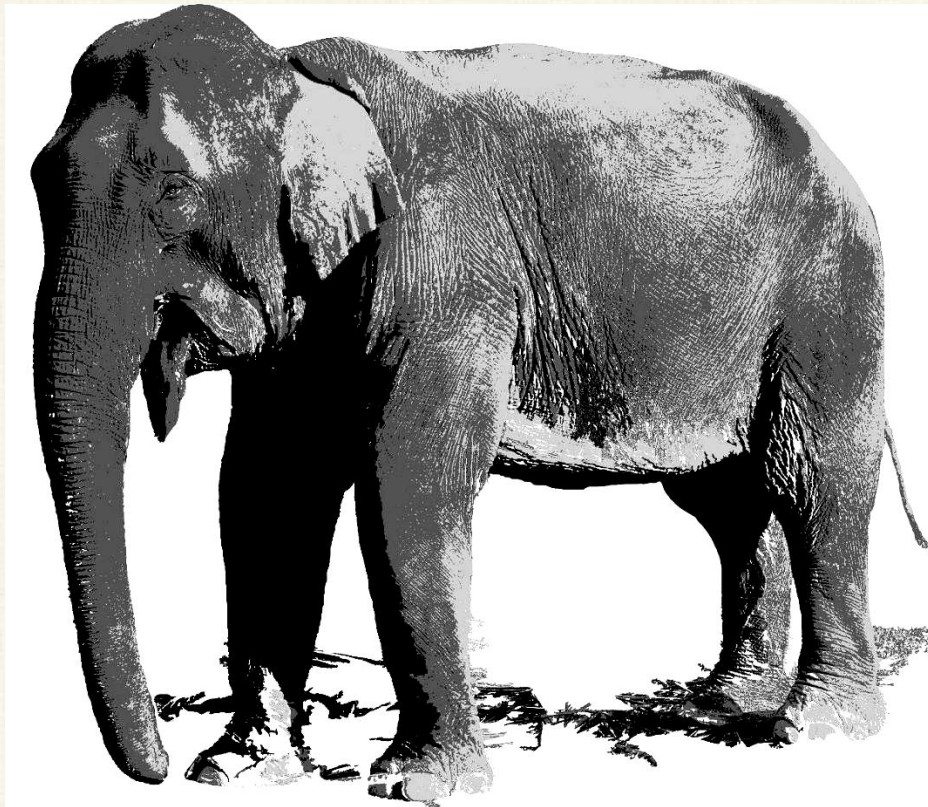
ເອກກະສາ ອ້າງອີງ

- Duckworth, J.W., Hedges, S., 1998. *Tracking Tigers: A review of the Status of Tiger, Asian Elephant, Gaur, and Banteng in Vietnam, Lao, Cambodia, and Yunnan (China), with Recommendations for Future Conservation Action*. WWF Indochina Programme, Hanoi, Vietnam.
- Duckworth, J.W., Salter, R.E., Khounboline, K., 1999. *Wildlife in Lao PDR: the 1999 status report*. IUCN–The World Conservation Union/Wildlife Conservation Society/Centre for Protected Areas and Watershed Management, Vientiane, Lao PDR.
- FAO. 2002. *Technical report of the UNDP/FAO/GoL mission on human / elephant conflict resolution in Lao PDR*. pp. 57, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Vientiane.
- IUCN 2009. *IUCN Red List of Threatened Species. Version 2009.2*. <www.iucnredlist.org>. Downloaded on 06 February 2010.
- Johnson, A. 2007. *Monitoring of human-elephant conflict on the Nakai Plateau and surrounding areas in the interim between Phase 1 and Phase 2 of the Asian Elephant Program. Final report to the Nam Theun 2 Power Company Limited (NTPC)*. 20 August 2007. Wildlife Conservation Society – Lao Program, Vientiane.
- Khounboline, K., 2002. *Ecology, behavior, and conservation of Asian elephant on the Nakai Plateau, Khammouane Province, Lao PDR*. Master thesis. p. 163. Kunming Institute of Zoology, Kunming.
- Southammakoth, S., and B. Phanthavong. 2003. *Discussion paper on conservation forests and wildlife*. Forestry Strategy 2020, Department of Forestry, Ministry of Agriculture and Forestry, Lao People's Democratic Republic.
- Wildlife Conservation Society, (WCS). 2007a. *Determination of the size and distribution of populations of elephants, assessment of habitat and resource use, and assessment and management of Human–elephant conflicts on the Nakai Plateau and surrounding areas*. Wildlife Conservation Society, Vientiane, Lao PDR.
- Venevongphet. 1988. *The status of elephant in Laos*. Page 15, in: C. Santiapillai (ed.). Draft Proc.of the IUCN/SSC Asian Elephant Specialist Group Meeting.

ເອກະສາ ແ ບທ້າຍ 1 ຕົວຢ່າງແຜ່ ພາບຂໍ້ມູ ກາ ຕິດຕໍ່ທີມງາ ກວດກາຕິດຕາມຂໍ້ຂັດ
ແຍ່ງລະຫວ່າງຄື ກັບຊ້າງໃ ທຸກບ້າ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງ າກາຍໄລຍະທີ 2

ໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງ າກາຍ

ຊ້າງເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນເຂດນາກາຍ

ຖ້າພົບເຫັນ ຊ້າງເຂົ້າມາໃກ້ບ້າ ຫຼື ທຳລາຍຜົ ລະບູກຂອງທ່າ
ກະລຸ າຕິດຕໍ່ໂຄງກາ ອະ ລັກຊ້າງ າກາຍ

ທ. ພຸດທະກອ ຫຼວງໂຍທາ 020 297 65 65 (ພະັກງາ ອົງກາ ອະ ລັກສັດປ່າ)

ທ. ວິໄລທິງ 020 677 99 99 (ພະັກງາ ກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ເມືອງ າກາຍ)

ທ. ສົມພິງ 020 215 99 77 (ພະັກງາ ກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ເມືອງ າກາຍ)

ຖ້າທ່າ ບໍ່ສາມາດຕິດຕໍ່ເຮົາທາງໂທລະສັບໃຫ້ໂຟ້າ NTPC ແລ້ວບອກເຂົາເຈົ້າ
ໃຫ້ໂທຫາໂຄງການອະນຸລັກຊ້າງນາກາຍຕາມເບີໂທຂ້າງເທິງນັ້ນ

**Lao PDR
Program**

ອົງການ ອະນຸລັກ ສັດປ່າ

